

IZJAVA SEKRETARJA OKRAJNEGA ODBORA SZDL KOPER IVANA MAVSARJA ZA NAŠ LIST
PRED V. KONGRESOM SZDLJ

Na kongres z zavestjo dobro opravljenega dela

Pot, ki jo je Socialistična zveza delovnega ljudstva koprškega okraja prehodila med IV. in V. kongresom, je bila v pravem pomenu šola za vse njene člane. Prehojena pot je tudi pokazala,

da je bila pravilna, kajti danes že beležimo vidne uspehe v povečanju življenjske ravni delovnega človeka kot posledice nagrajevanja po učinku.

Tudi v preobrazbi kmetijstva je Socialistična zveza dosegla lepe rezultate, vendar pa je to šele začetek. V prihodnje bo namreč treba posvetiti več pozornosti uveljavljanju socialistične misli na vasi. Pri tem SZDL ne bo prezrla posebnosti kraškega in posebnosti obalnega področja, kjer so merila za izvajanje kmetijske politike različna, vendar pa usmerjena k istemu cilju.

Znano je, da so se v zadnjih letih močno razvili organi družbenega upravljanja, vendar pa se njihovi člani še vse premalo zavedajo svojih odgovornosti, dolžnosti in pravic, ki jih imajo pri reševanju problemov iz svoje pristojnosti. Tako so na primer osnovne organizacije SZDL dale mnogo pobud za ustanovitve in delo raznih svetov državljanov, vendar pa šestokrat nismo prišli daleč od formiranja teh organov.

Posebno pozornost bo po V. kongresu posvetila SZDL nadaljnji krepitvi komunalnega sistema, ki teži k decentralizaciji in izkoreninjenju birokratskih pojavov pri posameznikih v nekaterih upravnih telesih. Pojavi birokratizma so namreč ponekod tako

skriti, da jih komaj opazimo v njihovem začetnem razvoju, kasneje pa se nam močno otepajo, ko se utrjeni postavijo v bran socialističnim silam. Kakšen naj bo boj proti takim pojavom, bo (Nadaljevanje na 2. strani)

OB LETNI KONFERENCI KOMUNISTOV V TOMOSU

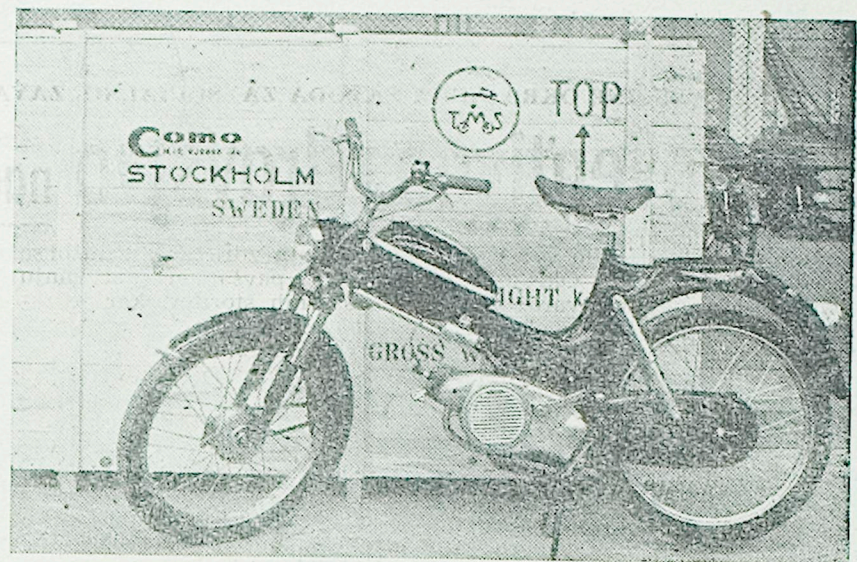
Močan vpliv na vseh področjih življenja v komuni

V nedeljo dopoldne so se zbrali člani Zveze komunistov tovarne TOMOS v Koprju, da bi na IV. redni konferenci kritično ocenili svoje delo v minulemu letu in se seznanili z nalogami, ki jih imajo kot subjektivni činitelji pri nadaljnji gospodarski krepitvi podjetja. Konferenci so razen komunistov tovarne prisostvovali tudi gosti, med katerimi so bili organizacijski sekretar OK ZKS Koper Jože Božič, člani OK ZKS Bojan Kardež, Miran Bertok, Marija Vogrič ter član koprškega občinskega komiteja ZKS Rado Pišot-Sokol.

Po izvolitvi organov konference je dosednji sekretar tovarniškega komiteja ZK Viktor Grča podal zelo obširno poročilo. V njem je najprej omenil zunanjo in notranjopolitično problematiko naše države, ki z utrjevanjem miroljubne mednarodne koeksistence dobiva iz leta v leto večji ugled v svetu, na drugi strani pa krepki socialistični razvoj z utrjevanjem komunalnega sistema. Nato je obravnaval gospodarsko-politične probleme tovarne TOMOS.

Ze samo dejstvo, da bo bruto produkt na enega izmed 1600 zaposlenih narasel od 1,48 milijona dinarjev v letu 1958 na 3,72 milijona dinarjev

Iz koprške tovarne TOMOS odpremljajo v zadnjem času podobne zaboje, kot jih kaže gornja slika: zaboje mopedov za Švedsko. To pomeni za našo mlado motorno industrijo velikanski uspeh, saj je znano, kako izbični so prav Nordijci in posebej Švedi, ki kupujejo zares samo najboljše, kar jim lahko nudi svetovni trg, razen tega pa proizvajajo zelo kvalitetne izdelke na vrste tudi sami doma. Če je TOMOS uspel vrniti svoje izdelke na ta trg v tako močni konkurenci, potem je to vsekakor največje priznanje za mladi delovni kolektiv in za njegove izdelke

● V nove DS najboljše!

Posebna odgovornost za dobro izvedbo predstojecih volitev v nove delavske svete leži seveda na sindikalni organizaciji in sedanjih organih delavskega samoupravljanja v naših gospodarskih organizacijah. Se prav posebno pozornost mora sindikalna organizacija skupaj z vodstvom podjetij in drugimi političnimi organizacijami v njih posvetiti izbiri članov za nove delavske svete. Od dobrega kadrovanja bo v prihodnjih dveh letih odvisno delo novih delavskih svetov in upravnih odborov, s tem pa seveda uspeh in razvoj vsega kolektiva in podjetja, njegova proizvodna rast in nadaljnje utrjevanje gospodarske moči ter uveljavljanje v komuni na sploh.

Po gospodarskih organizacijah dosednji organi delavskega samoupravljanja pripravljajo pregled svojega dela za zadnje mandatno dobo. Mnogokje so to važno nalogo vzeli zelo resno, druga pa spet manj odgovorno, morda nekoliko prepovršno. Vsi pa zbirajo gradivo in urejajo podatke za izdelavo poročila, ki naj izčrpno prikaže njihovo dveletno delo v podjetju, napredek podjetja in razvoj delovnega kolektiva v tem času. Ta poročila bo treba še pred volitvami dati vsemu kolektivu na vpogled, o njih razpravljati in izreči svojo sodbo — pohvalo za vse dobro in grajo za pomanjkljivosti. V glavnem tečejo priprave tako, da bi bila ta poročila čimbolj razumljiva vsem članom delovnega kolektiva. To ne bodo kopije zaključnih računov, marveč pregled dejavnosti dosedanjih delavskih svetov in napotila za delo v prihodnje, za delo novih organov upravljanja. Zato teh poročil ne dela en sam človek, marveč pri tem sodelujejo skoraj vsi člani dosedanjih delavskih svetov ob pomoči strokovnjakov v podjetju. Poročila obsegajo razen ocen razvoja in poslovanja podjetja, gibanja proizvodnje in delovnega učinka ter ustreznega nagrajevanja, razen opravljenih delitev ustvarjenih sredstev in dohodkov še tudi analizo notranjih odnosov v podjetju in kolektivu, pri čemer posvečajo posebno pozornost vprašanju skrbi za človeka, za vsakega posameznega člana kolektiva.

Ta skrb se zrcali v prizadevanjih za povečanje delovnih zmogljivosti članov kolektiva, za njihovo higieno-tehnično varstvo, za družbeno prehrano, za letne in druge dopuste, stanovanjska vprašanja in podobno. S tem je ozko povezan boj za višjo proizvodnost in povečanje zmogljivosti tako posameznikov kot celotne gospodarske organizacije.

Jasno je, da bodo poročila toliko bolj popolna, če bo iz njih razvidno, kako so se dosednji organi delavskega samoupravljanja v podjetjih pri svojem delu povezovali s celotnim kolektivom, kako je bil ta delovni kolektiv redno obveščen o vsem dogajanju v podjetju in če bodo ta poročila podrobno obdelala in kritično ocenila tudi vse druge odnose, ki na ta ali oni način vplivajo na dobro počutje delavca v njegovi delovni sredini.

ZMAGALA STA RAZUM IN ZAVEST SOCIALISTIČNE SKUPNOSTI

IZ SPORA - V KOOPERACIJO

Splošna plovba Piran in Jugoslovanska linijska plovba Rijeka sta se sporazumeli za skupen nastop — kooperativno uvedbo linijske proge Koper—Reka—New York

Pomorski spor, ki je nastal zaradi linijske pomorske zveze Koper—New York ko je Splošna plovba Piran vzpostavila to progo in nanjo postavila svoje trojčice BBB (motorne ladje Bled, Bohinj in Bovec), med Splošno plovbo in Jugoslovansko linijsko plovbo z Reke, je bil te dni srečno poravnani. Zmagala je trezna presoja in socialistična zavest odgovornih ljudi, ki so zato sedli za mizo in v prijateljskem razgovoru navidezni spor spremenili — v kooperacijo. To je več, kakor pa bi po žolčni kampanji, ki se je razvila v nekaterih pomorskih krogih, lahko upali tudi največji optimisti.

Splošna plovba Piran in Jugoslovanska linijska plovba sta se dogovorili za skupen nastop na tej linijski progi. Na

njej bodo vozile tri ladje Splošne plovbe in šest ladij Linijske plovbe. Ladijski tovor in potnike si podjetji priskrbujeta in delita prek enega pomorskega agenta, bojda pa gredo razgovori še daleč in se bo iz tega bržkone razvila prava kooperacija — prva te vrste v našem pomorstvu. Ker lahko samo koristi razvoju našega pomorskega gospodarstva, so to uvidevno gesto vsi prizadeti in tudi naša javnost toplo pozdravili.

Jugoslovani in Splošna plovba sta se sporazumeli o skupnem voznem redu, o delitvi tovora in celo iščeta možnost za skupno delitev ustvarjenega dohodka iz prevoznin. Njune ladje bodo poslej odhajale iz naših pristanišč vsakih deset dni, s tem da bodo

ladje Jugolinije še naprej obiskovale vsa vmesna pristanišča kot doslej, medtem ko bo Splošna plovba vzdrževala ekspresno progo Jugoslavija—ZDA brez vmesnih pristanišč.

Tako se je naglo polegel »vihar v kozarcu vode« okrog tega vprašanja in poslej bodo ladje enega in drugega podjetja mirno plule na tej linijski progi ter pričale o zmagoviti socialistični misli v močni pomorski Jugoslaviji.

ŠVEDI KUPUJEJO PRI TOMOSU

V skladu z načelom, da se z eksportom obnavlja in plemeniti proizvodnja vseh izdelkov, se pravi tudi za domači trg, si Tomos prizadeva, da bi del svoje proizvodnje prodal tudi v tujini. Tomosovi mopedi so že znani v Turčiji in na Bližnjem vzhodu — Siriji, Egiptu, Iranu in na Malti, v letošnjem letu, ko se je tovarna populnoma otrešla licenčnih obveznosti do Pucha, pa so se njeni motorji pojavili celo — na Švedskem.

Znana reč je, da je ta dežela najtrša preizkušnja kakovosti posameznih izdelkov, saj ima sama močno razvito industrijo, razen tega pa možnost, da po izbiri kupuje najboljše izdelke na svetovnem trgu. Kadar pri njih prodre posamezen izdelek, potem to pomeni, da je res dober, zato predstavlja izvoz Tomosovih mopedov na Švedsko izredno priznanje za Tomos in vso našo industrijo.

V skladu z omenjenim načelom si Tomos prizadeva, da bi okrog 30 odstotkov svoje serijske proizvodnje vozil prodal v tujino. S tem, da jih lahko sploh prodaja, je tovarna prisiljena držati korak s časom in izdelovati najsodobnejša vozila, da pa bi to lahko nemotena delala, so ji spet potrebna deloma tudi devizna sredstva, ki jih iz tega uvoza dobi. S tem je sklenjen nekakšen začarani krog, ki pa hkrati pomaga, da imamo najsodobnejša motorna vozila tudi na domačem trgu.

Tomos si prizadeva za razširitev serijske proizvodnje vozil in se tovarna že opremlja v tem smislu. Predvidajo letno proizvodnjo 50 tisoč finalnih mopedov, 10 tisoč mopedov v

ganizacij v podjetjih in o ideološki ter strokovni vzgoji delovnega kolektiva. Kritično je bilo omenjeno, da organi upravljanja še niso povsem domeli svoje vloge in so primeri, ko proizvodnjo le spremljajo, ne posegajo pa v konkretno reševanje problemov organizacije dela in čim boljšega izpolnjevanja plana podjetja. Zato bo potrebno več političnega dela na področju splošnega izobraževanja za usposabljanje strokovnih delavcev v vodenju podjetja, ki sodi med eno izmed največjih v državi. Takšno usposabljanje delovnih ljudi bo v prihodnjih mesecih tembolj nujno potrebno, ker bo tovarna TOMOS s 1. junijem dobila nov delavski svet, ki bo popolnoma prevzel v svoje roke upravljanje podjetja.

Poseben problem predstavlja v TOMOS kadrovska vprašanje in priučevanje nekvificirane delovne sile. Izkušnje dosedanjih tečajev so bogate in treba bo, da bi v prihodnje posvečali več skrbi strokovni vzgoji mladih delavcev. Vzporodno s tem pa velja temeljiteje razmisлити, kakšni naj bodo tarifi in premijski pravilniki, da bo nagrajevanje po učinku res vzpodbudno za vse delavce ali uslužbence. Ti pravilniki bodo vsekakor zavirali škodljive pojave, kot so prekoračevanje norm na račun slabše kakovosti izdelkov in upoštevali bodo objektivne težave, ki nastanejo v proizvodnem procesu, če bi prišlo do krajšega zastoja v dobavi surovin. V teku so sedaj tudi priprave na prehod na obračun po ekonomskih enotah, kar bo brez dvoma vzbudilo pri slehernem članu delovnega kolektiva zavest večje delovne odgovornosti in discipline.

Na konferenci so med drugim obravnavali skrb podjetja za življenjsko raven zaposlenih z izgradnjo stanovanj v vrednosti več kot milijarde dinarjev in obratne menze, še posebej pa odnos podjetja do komunice. Znano je namreč, da TOMOS ostvarja dohodke občini v višini 1/4 vrednosti dohodkov občinskega družbenega plana in lahko marsikdaj nudi pomoč raznim krajnim organizacijam in društvom, razen tega pa vpliva številni delovni kolektivi na vse javno življenje v občini.

Konferenca je obravnavala tudi vrsto negativnih pojavov v podjetju, ki se kažejo v kršenju delovne discipline in odnosov proizvajalcev do strojev. Med te negativne pojave sodi preveliko število nadur, saj je de-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z nedeljske konference ZK v Tomosu: govori glavni direktor Franc Pečar

ITALIJA SPET V VLADNI KRIZI

Vodstvo krščansko-demokratske stranke v Italiji je od Tambronija, ki je komaj sestavil novo vlado zahtevalo, naj odstopi. S tem se je vladna kriza v Italiji zopet podaljšala in se sprašuje ali naj bodo nove državne volitve, ali pa naj bo sestavljena vlada levega centra. Bivši ministri predsednik Tambroni čaka naslednika, medtem pa se že pojavljajo neljubne posledice dolgotrajne vladne krize v Italiji tudi na Tržaškem, kjer je vprašanje deželne avtonomije za Julijsko krajino in Furlanijo zopet obtičalo na mrtvi točki.

S SKUPŠČINE OKRAJNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V KOPRU

Za preventivno zdravstvo nad 32 milijonov

Minuli četrtek je bilo v Kopru zasedanje skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. Dnevni red je bil zelo obsežen ter je vseboval poročila o poslovanju zavoda za preteklo leto, zaključni račun za leto 1959 in predračun za leto 1960. Na dnevnem redu je bilo tudi sklepanje o predračunu za preventivni zdravstveni sklad za to leto in sistemizacija delovnih mest uslužbencev zavoda. Poročilo o poslovanju zavoda je prebral predsednik izvršilnega odbora skupščine inž. Peter Aljančič, ki je poudaril, da je sprilo ogromnih zneskov, s katerimi upravlja socialno zavarovanje potrebno, da je javnost čim bolj obveščena o delu tega družbenega samoupravnega organa.

Eden izmed najvažnejših ukrepov zavoda v preteklem letu je bil ta, da je čimvečje število zavarovancev dobilo v primeru bolezni nadomestilo za osebni dohodek pri svoji gospodarski organizaciji. Danes prejema to nadomestilo že približno 60% vseh zavarovancev, ki v veliki meri dobivajo razen brezplačne zdravniške pomoči še zdravila na račun socialnega zavarovanja. Zobozdravstvena služba je v našem okraju v zadnjih letih sicer bistveno izboljšala, vendar je po vrednosti komaj dosegla republiko povprečje, medtem ko je glede števila storitev vedno pod republikim povprečjem.

V našem okraju je trenutno zaposlenih v ambulantni službi 32 zdravnikov, moralo pa bi jih biti 35. Še večje je nesorazmerje pri srednjemedicinskem kadru. Eden izmed instrumentov, s katerimi razpolaga socialno zavarovanje za pravilno stimuliranje

v ambulantni zdravstveni službi so pogodbe o pavšalnem plačevanju zdravstvenih storitev, kar je rodilo bogate uspehe.

Pri ugotavljanju razlogov, ki zavirajo uspešnejša zdravljenja naših zavarovancev prihajamo do zaključka (ki je sicer naši javnosti že znan): število zdravstvenih delavcev iz leta v leto naraslo, zdravstvene kapacitete se stalno širijo in izboljšujejo, vendar pa so potrebe zavarovancev še vedno velike. Pri tem je treba omeniti, da je med zavarovanci tudi nekaj bolnikov-simulantov, ki zahtevajo bolezenske dopuste, čeprav do njih niso upravičeni, ter tako po nepotrebnem polnijo zdravstvene ambulante in že preobremenjenim zdravnikom jemljejo dragoceni čas, ki je namenjen zdravljenju resnih bolnikov. Zato so primeri, ko so zdravstveni delavci upravičeno površni pri pregledu bolnikov, kar v javnosti povzroča nemalo kritike. V tej zvezi je potrebno omeniti mišljenje skupščine, da ne smemo govoriti o dveh taborih: o zdravniku in bolniku, pač pa le o človeku, ki sočloveku pomaga, ko je potreben pomoči, govoriti je treba o humanizmu v zdravstvu in o obojestranskem razumevanju.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje je zaključil preteklo leto s presežkom dohodkov nad izdatki za približno 30 milijonov dinarjev. Od te vsote je 7,5 milijona dinarjev namenjenih skladu za rezervo, ostali znesek pa je skupščina razdelila takole: za graditev transfuzijske postaje v Izoli 8,5 milijona dinarjev in 14 milijonov za potrebe zdravstvene službe pri podružnicah socialnega zavarovanja okraja Koper. Samo za preventivno zdrav-

stveno varstvo je skupščina določila 32,4 milijona dinarjev, od tega 3,4 milijona za letovanja otrok in mladine ter za fluorografske preglede zavarovancev milijon dinarjev; za nabavo mikroskopa za ginekološko ambulantno v Kopru 1,7 milijona dinarjev ter 3 milijone dinarjev kot dotacijo pionirskemu domu v Kopru in za mlečne kuhinje v okraju. Skoraj 16 milijonov dinarjev pa je namenjenih skladu za gradnjo novega zdravstvenega doma v Kopru.

Z obiska predsednika Sukarna v Jugoslaviji: predsednik Tito pelje svoje goste v Postojnsko jamo v sredo popoldne minul teden

AKUMULACIJSKI BAZEN HIDROELEKTRARNE OSP—KOPER

Novo jezero na zemljevidu Slovenije

Doslej smo orisali najprej vlogo nove hidroelektrarne Osp v našem energetskega sistema, nato smo na splošno opisali njene objekte, danes

PAVEL PEČAR — KIDRIČEV NAGRAJENEC

V ponedeljek je bila v dvorani Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS v Ljubljani slavnostna seja Sklada Borisa Kidriča, ki so se je udeležili tudi predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko, predsednik Izvršnega sveta Boris Kraigher, član Zveznega izvršnega sveta dr. Marjan Brečelj in številni slovenski znanstveniki ter kulturni delavci. Predsednik odbora Kidričevega sklada Viktor Avbelj je na tej seji omenil tesno sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom kot pomemben činiatelj družbenega razvoja naše socialistične države. Nato je razdelil nagrade in med nagrajenci, ki je prejel drugo nagrado za znanstveno razpravo na razpisano temo, je tudi šef oddelka za invalidsko zavarovanje pri Okrajnem Zavodu za socialno zavarovanje v Kopru PAVEL PEČAR. Njegova razprava o socialno medicinskih aspektih naših kurativnih zdravstvenih zavodov je namreč zaradi tehtnosti obravnavanja enega izmed najbolj pomembnih problemov zdravstvene službe vzbudila zanimanje med zdravstvenimi, znanstvenimi in tudi kulturnimi delavci ter je priznanje, ki ga je dobil tovariš Pečar nadvse častno. Iskrene čestitke!

pa bomo prešli k podrobnemu opisu novega akumulacijskega jezera.

Zajezeno jezero HE Osp bo polnila Notranjska Reka ali z drugim imenom Timav. Značilne odtočne vodne množine tega vodotoka so naslednje. Najmanjši sušni odtok je 0,13 m³ na sekundo ali 130 litrov na sekundo. Srednja voda je v normalnem letu 8 m³ na sekundo, v sušnem letu pa nekaj manj kot 6 m³ na sekundo. Največja doslej opazovana visoka voda je bila 192 m³ na sekundo. Večje vode sicer še niso bile izmerjene, toda po ohranjenih markah, ki so jih ljudje zaznamovali ob velikih povodnjih in iz teoretičnih računov je bilo ugotovljeno, da se lahko pojavi v razdobju 20 let enkrat visoka voda 570 m³ na sekundo, vsakih 100 let enkrat 730 m³ in vsakih 1000 let enkrat 950 m³ na sekundo. Ta zadnja visoka voda je tista, za katero moramo predvideti zapornice in druge naprave za odvajanje visoke vode na pregradi, da jo bomo še lahko odvajali preko pregrade in skozi njo brez nevarnosti za naše objekte.

Zbirno jezero in pregrada leže v flišnem terenu, torej ni nevarnosti, da bi nam voda kje odtekala, kakor bi se to lahko zgodilo na kraškem terenu. Ker bo v to jezero vtekala voda, ki se zbira na področju, ležečem uzvodno naše pregrade, bodo morala vsa industrijska podjetja in vsa naselja, ki sedaj odvajajo svoje odpadne vode v Reko, zgraditi čistilne naprave za te odpake. Zlasti je to še važno, ker bomo vodo iz jezera uporabljali za naš veliki vodovod celotnega obalnega in višinskega področja treh obalnih občin. Seveda bomo morali vodo v ta namen še dodatno očistiti in razkužiti. Sicer se bomo pa k temu še povrnili.

Zaradi dviga gladine v jezeru bo treba preložiti dolge kilometre sedanjih cest v višje lege, prav tako bo treba prestaviti električne daljnovode in telefonske linije. 32 gospodarstev bo dobilo nova stanovanjska in gospodarska poslopja, ker bodo stara prišla pod vodo.

Potrebno bo urediti vse hudournike, ki se izlivajo v budoče jezero. V strugah teh hudournikov moramo

zgraditi prodne pregrade, ki bodo zadrževale prod, katerega nosi visoka voda, seboj, da ga ne bo hudournik odlagal v bazenu umetnega jezera, ki bi na ta način izgubljalo svojo dragoceno koristno prostornino. K temu delom je vsakakor treba pristopiti že prej in jih dokončati še pred začetkom polnjenja jezera.

Ze zadnjih smo omenili, da bo imelelo novo jezero celotno prostornino 77 milijonov kubičnih metrov, izrabili pa bomo lahko za pogon generatorjev, za preskrbo s pitno vodo in za namakanje okrog 66 milijonov kubičnih metrov te velike množine. Seveda je dotok Reke tolikšen, da napolni jezero nekajkrat v enem letu. Gladina jezera bo nihala za 20 m, največja globina pri pregradi bo 42 m. Dolžina jezera bo 11,5 km in površina 5,42 km².

Objavljamo tloris pregrade nove hidroelektrarne, ki bo stala nad Gornjimi Vremami. V prihodnji številki jo bomo podrobneje opisali.

V neboj vstati

JOHANNESBURG — V racijah vojske v črnih naseljih zahodno od Johannesburga so te dni zaprli več sto domačinov. Mnogo so jih zaprli tudi v Durbanu. Kakor poročajo, se zdravje južnoafriškega predsednika Werwoerda, na katerega so v soboto napravili atentat, počasi izboljšuje. Svet Nacionalne stranke v Capetownu je sklenil, da ne bo imenoval vršilca dolžnosti ministrskega predsednika, dokler Werwoerd ne okreva.

KONAKRI — V glavnem mestu Gvineje je bila te dni konferenca afriških in arabskih narodov. Tež konferenci je prisostvovalo 300 delegatov, ki so razpravljali o gibanju afriške in azijske solidarnosti, o likvidaciji kolonializma, o splošnem razvoju afriških in azijskih dežel itd.

Delo in vloga komunalnih bank

Minuli petek je bil v Portorožu IV. letni občni zbor Zveze komunalnih bank Slovenije, ki so se ga razen delegatov iz 60 poslovnih enot udeležili tudi gostje, med katerimi so bili republikanski državni sekretar za finance Matija Maležič, podpredsednik OLO Koper inž. Peter Aljančič ter predstavniki Zveze komunalnih bank iz vseh republik Jugoslavije.

Poročilo o dosedanjem delu zveze je obrazložil predsednik Zveze KB Slovenije Franc Nebec, ki je poudaril, da se je sicer uveljavila oblika okrajnih komunalnih bank s podružnicami, da pa so pri tem vedno močnejša stremjenja po nadaljnji decentralizaciji.

V razpravi so gostje in delegati poudarili družbeno vlogo komunalnih bank pri krepitvi našega komunalnega sistema. Že samo dejstvo, da imajo danes komunalne banke v Sloveniji več kot 9.000 komitentov in so ostvarili promet v vrednosti 415 milijard dinarjev kaže, da je velik pomen takšnega bančnega sistema pri razvijanju gospodarske moči komun. Vrednost hranilnih vlog 103.000 vlagateljev pa je dosegla skoraj 3,5 milijarde dinarjev.

Zanimivo je tudi to, da so komunalne banke v Sloveniji v zadnjih dveh letih povečale promet za 23% kljub temu, da se je število zaposlenih povečalo le za 1%.

Po izredno živahni razpravi, v kateri so med drugimi sodelovali tudi državni sekretar za finance LRS Matija Maležič in zastopniki Zveze komunalnih bank dru-

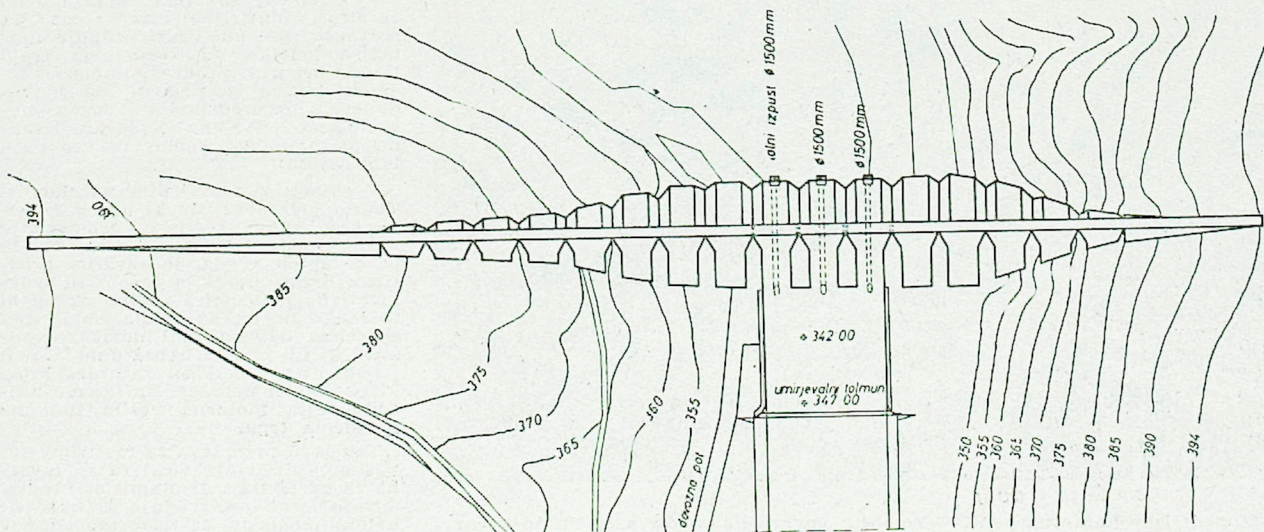
gih republik, so delegati sklenili, naj bi delo komunalnih bank še bolj vzpodbudilo bančno službo k približanju njenega sistema potrebam našega gospodarstva in po drugi strani pospešilo izboljšanje notranje organizacije ter mehanizacije bančnega poslovanja v okviru naprednejših oblik, katerih osnova je nagrajevanje po učinku dela in povečanje priazdevnosti za strokovno izpopolnjevanje kadrov.

UMRL JE FRANC BENČIČ

Preteklo soboto so pokopali v Hrpeljah Franca Benčiča, elektromonterja pri »Elektro-Sežana«, ki se je 8. t. m. smrtno ponesrečil. Ko je plezal na drog električnega voda visoke napetosti, da bi odstranil neko pomanjkljivost, je zadel z glavo ob žico in bil v hipu mrtev. Pokojnemu Benčiču, ki je bil med najboljšimi delavci podjetja, so priredili v Hrpeljah lep pogreb. Ponesrečeni Franc Benčič je bil star komaj 29 let. Zapustil je mlado ženo z dveletno hčerko in bolešno mater. J. Ž.

HE OSP

NOETZLI PREGRADA V GORNJIH VREMAH

SLOVENSKI JADRAN

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bračak. Izdaja vsak petek. Izdaja CZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1300 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 602-70-1-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in klišej tiskarna CZP »Primorski tisk«

KONFERENCA ZK V TOMOSU

(Nadaljevanje s 1. strani) Ilovni proces v tovarni Tomos že takoj izpolnjen, da lahko opravijo vse naloge v rednem delovnem času. V prihodnje bo potrebno voditi večjo evidenco nad izvajanjem higiensko-tehnične zaštite in preprečiti obratne neizhode.

Ko pa so komunisti razpravljali o organizacijskem delu partijskih organizacij v podjetju, so ugotovili, da je članov ZK sorazmerno malo. Vključevanju mladih delavcev in žensk so doslej posvečali premajhno pozornost kljub temu, da so v podjetju ljudje, ki imajo vse pogoje, da okrepijo vrste Zveze komunistov v tovarni. Na konferenci so zato sklenili, da bodo pri kadrovanju novih članov v organizacijo stremeli za vključevanjem predvsem mladih delavcev in posameznih oddelkov ali delovnih mestih, na katerih bi proučevali probleme, ki jih zasledijo med delom in dali predloge za boljšo organizacijo dela.

Komunistom tovarne Tomos je govoril tudi organizacijski sekretar OK ZKS Koper Jože Božič, ki je v svojem pozdravnem govoru priporočal uveljavljanje kolektivnega reševanja vseh političnih in gospodarskih problemov v tovarni ter večjo skrb za ideološko-politično in strokovno izobraževanje delovnega kolektiva, predvsem pa komunistov. (siv)

NAŠI DELEGATI PRED ODHODOM NA KONGRES

Bogat delež SZDL pri graditvi

V koprski občini je vrsta problemov, ki jih mora reševati tudi Socialistična zveza. Zanimajo nas, kakšni uspehi so bili med drugim doseženi na področju razvoja naprednega kmetijstva na osnovah naše socialistične politike?

Problematika na vasi je mnogo bolj pereča kot v mestu. V minulemu letu smo začeli z združevanjem zemljišč, kar nam omogoča večjo in boljso uporabo mehanizacije ter racionalno izkoriščanje zemlje.

Na območju občine deluje šest kmetijskih združenj in po združitvi parcel razpolaga Kmetijska zadruga Čežarji s 30 ha, Kmetijska zadruga Koper z več kot 78 ha lastne vrtnarije in s približno 50 ha v dolgoletni kooperaciji, Kmetijska zadruga Bertoki z 250 ha lastnih ekonomij in nad 50 ha v dolgoletni kooperaciji. Pri 1.200 ha združenih zemljišč odpade na Kmetijski kombinat Skočjan nad 300 ha za površine. Ostalo zemljo so dobili privatni kmetje v združenih parcelah. Omeniti je potrebno tudi, da ima KZ Smarje več hektarov zemlje v dolgoletni kooperaciji, kmetijski zadrugi Marezige in Gračiče pa sta ustanovili pitališča za govejo živino. Pri tem so osnovne organizacije Socialistične zveze odigrale pomembno vlogo, saj so se njihovi odbori lotili dela s pripravo posameznikov in članov združenih svetov, da je kooperacija in združevanje manjših parcel v večje gospodarske utemeljena ter koristna za skupnost in tudi za individualnega proizvajalca.

Kaj nam lahko poveste o uspehih dela Socialistične zveze v mestu?

V mestu Kopru, ki je razdeljeno na štiri četrti, je pokazala največjo dejavnost IV. četrt, to je predel Boudrage. Po zaslugi odbora je prebivalstvo sodelovalo pri podiranju starih hiš in zidov, si zgradilo med strnjnimi ulicami otroško igrišče, skoraj 100 % pa so sodelovali na vseh proslavah, ki jih je organiziral odbor SZDL. V tej četrti so organizirali prvo stanovanjsko skupnost v Kopru ter odprli prvo pralnico in šivalnico v mestu. Ta četrt lahko služi za zgled najtesnejšega sodelovanja med člani Zveze komunistov in Socialistične zveze.

Tudi v Semedeli je stanovanjska skupnost v zadnjem času lepo razvila svojo dejavnost, značilno za vse stanovanjske skupnosti v Kopru pa je, da jim primanjkuje prostori, kjer bi namestili razne servise in uredili družabno življenje prebivalcev.

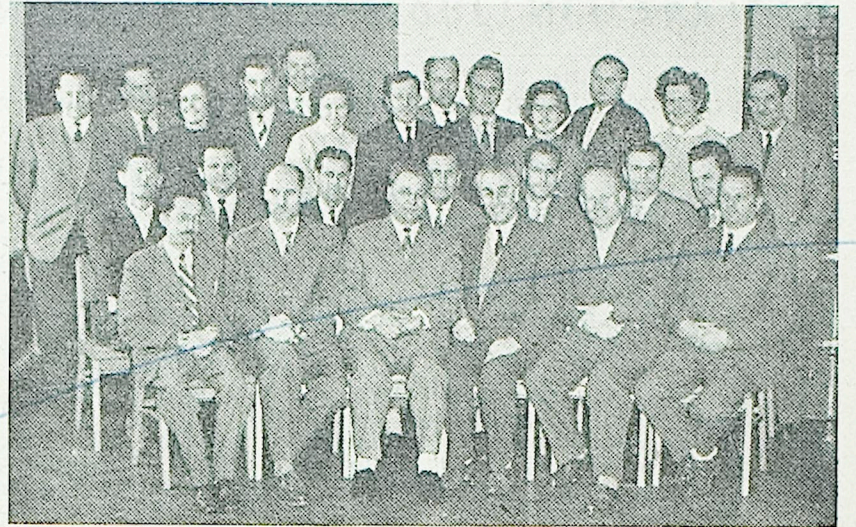
Kako je z uvajanjem nagrajevanja po učinku?

Na tem področju žal nismo dosegli predvidenih rezultatov, ker je Socialistična zveza prepustila reševanje tega vprašanja sindikatom in delovnim kolektivom samim. Načela nagrajevanja po učinku so se doslej najbolje uveljavila v večjih podjetjih, kot so Tomos, Stil, Lama Dekani, Tehnoservis, hotel Triglav itd. Vsekakor nas na tem področju čaka še veliko dela.

Katere so najvažnejše akcije, ki jih bo SZDL izvedla v letošnjem jubilejnem letu?

Najprej moram omeniti, da so člani SZDL v koprski občini lani opravili 74 tisoč prostovoljnih delovnih ur pri raznih komunalnih delih. Letos je v programu izgradnja dveh mostov v Trseku in Ospi, rekonstrukcija cest v Lopor, Dekane, Vanganel, Hrvatine, Manžan, Abitante, ureditev odcepa ceste proti Hrvojam, asfaltiranje ceste v Pridvor in skozi Smarje. S prostovoljnimi delom nameravamo urediti tudi nekaj javnih pralnic v mestu in večjih krajih v občini, javno razsvetljavo v Dekanih, Krkavčah ter dveh zaselkih pri Vanganelu. Tudi avtobusna postajališča so potrebna ureditve, v Sočergi pa nameravamo napeljati vodo.

Velikega pomena in ena izmed večjih prostovoljnih delovnih akcij pa bo napeljava več kilometrov dolgega vodovoda v Kured, ki ga bodo razen prebivalcev uporabljali tudi v pitnišišu goveje živine KZ Kured.

Preteklo soboto je opravljalo v Kopru izpite 20 kandidatov nižje politične šole, ki so po sedemmesečnem pouku pokazali zadovoljiv nivo znanja in s tem v celoti upravičili obstoj te šole, ki bo prihodnje leto nadaljevala z delom. Člana izpitne komisije sta bila tov. Julij Titl in dr. Svetozar Polič

SINDIKALNE PODRUŽNICE SO ZAKLJUČILE OBČNE ZBORE

Poslej prava vloga in mesto sindikata

V koprskem okraju je imelo doslej občne zbere 248 sindikalnih podružnic gospodarskih organizacij in ustanov. Med značilnosti letošnjih občnih zbora velja uvrstiti na prvo mesto oceno o splošnem napredku in prelomnici v delu, vsebini in vlogi sindikalne organizacije. S tem, da so postali sindikati resnični uredničevalci in izvajalci načel na-

šega naprednega gospodarskega, političnega in družbenega življenja in imajo v svojih rokah tudi pobudo v skrbi za človeka, so se dokončno oddaljili od prejšnjih formalističnih tendenc. Te so v nemali meri ovirale tudi doslednejše uvajanje demokratičnih odnosov v naših podjetjih.

Sindikalne podružnice v koprskem okraju so v celoti zaključile občne zbere. Sedaj je pred občinskimi sindikalnimi sveti, da izvedejo čim uspešneje svoje občne zbere in izvolijo v svoja vodstva člane, ki bodo lahko uspešno gradili naprej, da bodo v novem gospodarskem letu v celoti razvili obsežni program sindikalne organizacije. Da bi lahko potrdili gornjo oceno in prikazali uspehe pa tudi pomanjkljivosti iz dela naših sindikalnih organizacij, smo se obrnili na predsednika Okrajnega sindikalnega sveta Franca Klobučarja in mu postavili naslednja vprašanja:

— Kako ocenjujete letošnje občne zbere sindikalnih podružnic in v čem je bilo težišče njihovega dela?

— Z zadovoljstvom ugotavljam, da so se sindikalne organizacije v minulem razdobju povsod dobro uveljavile. To pomeni, da so uresničevale svoj program dosledno in s tem v nemali meri prispevale k splošnemu gospodarskemu napredku pri nas.

Letošnji občni zbori so potekali v delovnem vzdušju, oziroma so imeli delovni značaj. V tej smeri so tekli tudi razprave, iz katerih je vela doberšna mera odgovornosti, ki jo ima sindikat v mobilizaciji članov za uspešno

gospodarjenje v podjetjih. Večina zaključkov vsebuje ugotovitve, da je bil sindikat pobudnik številnih akcij za sproščanje gospodarskih rezerv, da so sindikati mnogo prispevali pri uvajanju pravih odnosov med člani kolektivov in da je njihova vloga v prizadevanju za večjo storilnost in produktivnost primarnega pomena. Razumljivo, da je slednja naloga prežeta tudi s skrbjo sindikalne organizacije za nove, predvsem pravične metode nagrajevanja.

— Ali nam lahko navedete osnovne pomanjkljivosti sindikalnih organizacij v podjetjih za minulo razdobje?

— Menim, da so vodstva sindikalnih organizacij v minulem letu nastopala mogoče ozemljeno dosledno v raznih organizacijskih vprašanjih in morda niso poskrbeli v dovoljni meri za vzgojo svojega članstva. Ugotavljamo, da sindikalne organizacije niso bile vedno na mestu pri delitvi dohodkov. Hočem reči, da marsikje niso izkoristili pri delitvi dohodkov priložnosti za boljše stimuliranje članov kolektivov, čeprav je bila materialna baza povsod dokaj ugodna. In končno naj še omenim samokritične ugotovitve občnih zbora, da dosedanje delo sindikalnih organizacij, oziroma boljše — podjetij, ni bilo v celoti v skladu z interesi in razvojem našega komunalnega sistema. Zatorej ni naključje, da si sindikalne organizacije zastavljajo nalogo boljšega in doslednejšega povezovanja s komunami in bodo v bodoče vsklajale svoje delo s programom razvoja komun.

— Katere so osrednje naloge sindikalne organizacije v podjetjih in ustanovah v bodoče?

— Slej ko prej bo ostala sindikalna organizacija pobudnik nadaljnega poglobljanja sistema nagrajevanja po učinku, pobudnik za višjo delovno storilnost in sodelavec organov družbenega upravljanja in vodstev podjetij pri poglobljanju vseh dosedanjih pridobitev na tem področju. Med drugimi važnimi nalogami pa je na prvem mestu skrb za delovnega človeka. (bb)

Po telefonu na 170

ILIRSKA BISTRICA 72: Minulo nedeljo je planinsko društvo v Ilirski Bistrici priredilo predavanje prof. dr. Valterja Bohinca o reki Reki in njenih značilnostih. Med predavanjem so predvajali tudi filme, da so se številni poslušalci boljše seznanili o Reki, ki izvira pod Snežnikom in se izliva v Jadransko morje. Predavatelj je tudi omenil lepote Skočjanskih jam in marsikoga zainteresiral za njihov ogled.

KOMEN 1: Dela za ureditev komunalnih naprav in za olepšavo Komna se nadaljujejo. Sedaj gradijo nov odsek ceste proti Sežani, istočasno pa rušijo zidove požarni hiš, zadnjo sled minule vojne.

TOMAJ 1: Ker je predvideno asfaltiranje ceste Sežana—Stanjel, bodo prebivalci Tomaja s prostovoljnimi delom prekopali cesto zaradi polaganja vodovodnih cevi. Ko bodo ta dela zaključena, bodo tudi v Tomaju asfaltirali glavno cesto.

Razgovor z Jožetom Buhom - Borutom

Katere so značilnosti gospodarskega razvoja izolske občine v zadnjih dveh letih?

Prva značilnost je hitro naraščanje industrijske proizvodnje, ki bistveno vpliva na spremembo strukture prebivalstva. Tako je bilo leta 1956 v industriji zaposlenih le 3057 ljudi, letos pa jih bo že 3630. V zadnjih štirih letih se je zato družbeni bruto proizvod povečal od 3,7 milijona dinarjev na 7,4 milijona dinarjev, torej skoraj za več kot 100 %, družbeni proizvod pa za 87,9 %.

V naši občini je približno 2800 ha kmetijskih površin, od katerih je 2100 ha obdelovalne zemlje. Zaradi stalnega upadanja kmetijske proizvodnje je bilo potrebno obnoviti približno 300 ha zemljišč. Družbeni plan občine za leto 1960 pa predvideva povečanje živinoreje za 30 % v živinorejskem obratu obalnega kmetijskega kombinata, dalje povečanje površin združenih ekonomij za nadaljnjih 20 ha in tudi obnovi vinogradov na okrog 80 ha zemljišč. Kmetijska zadruga v Izoli je v kooperacijski proizvodnji s privatnimi kmetijskimi proizvajalci sklenila pogodbe za obdelavo okrog 280 ha površin.

Omeniti je potrebno, da je 10 do 20 % zemlje v naši občini last privatnih proizvajalcev, prav toliko je v upravljanju splošnega ljudskega premoženja, ostala zemlja pa je last opantov, ki naj bi jo obdelovali novonaseljeni prebivalci in kmetijske organizacije. Vendar se s kmetijstvom ukvarja le 8,5 % prebivalcev, z njim pa se preživlja komaj 15 družin. Zanimivo je tudi to, da je kmetovalcev rojenih pred letom 1910 skoraj 70 %, ki ne zmorejo več obdelovati kmetijskih površin in so zato več ali manj prisiljeni, da vskladijo svoje interese z interesi družbe, ki jim nudi agrotehnična sredstva za intenzivno obdelavo kmetijskih področij.

Kaj menite o vlogi SZDL pri krepitvi stanovanjske skupnosti v Izoli?

V Izoli je le ena stanovanjska skupnost, ki je bila ustanovljena pred 4 meseci. Ta stanovanjska skupnost je osnovala gospodinjiski servis, servis za vzdrževanje hiš in servis za pomoč hišnim svetom. Vsi ti servisi so izredno razvili svojo dejavnost in kljub vsemu ne morejo zadovoljiti vseh potrebam. Zato bo potrebno njihovo dejavnost razširiti. Tako bo potrebno sedanji gospodinjiski servis preurediti v servis za pranje perila, v servis za šivanje. Mizarški servis pa bo kot splošno obrtni opravil razen mizarških še elektro in vodno inštalaterska dela ter zidarska in plesarska.

Stanovanjska skupnost namerava tudi prevzeti obrat družbene prehrane, to je ljudsko menzo, ki jo sedaj preurejajo. Razen tega bo prevzela tudi upravljanje otroških igrišč, pionirskega doma in otroškega vrta.

Socialistična zveza posveča posebno skrb poravnalnemu svetu. Ta je doslej rešil 24 primerov in s tem razbremenil sodne organe.

Socialistična zveza delovnih ljudi v Izoli je vedno tolmačila vlogo in pomen stanovanjskih skupnosti ter tako uspela zainteresirati slehernega

občana za ta družbeni organ, ki je velikega pomena v takšnem mestu, kot je Izola. SZDL bo letos organizirala tudi prostovoljne delovne akcije za ureditev komunalnih naprav in olepševanje mesta.

in še z Miro Lovrenčič v Ilirski Bistrici

Kaj menite o delu Socialistične zveze pri utrjevanju komunalnega sistema v vaši občini?

V ilirsko-bistriški občini je 47 krajevnih odborov in v njih sodeluje 235 državljanov. Z uspehom delata tudi dva sveta stanovanjskih skupnosti s 55 člani. Krajevni odbori so več ali manj obravnavali probleme vasi in tudi problematiko občinske gospodarske politike. Osnovne organizacije SZDL pa so lani spremljale delo krajevnih odborov ter obravnavale njihove probleme, uspehe in napake.

Krajevni odbori v ilirsko-bistriški občini so lani pomagali vašim skupnostim pri reševanju raznih vprašanj glede pašnikov, gozdov in drugih komunalnih problemov. Na zborih volivcev so obravnavali občinski in okrajni družbeni plan ter sprejeli 25 sklepov o uvedbi krajevnega samoprispevka.

Socialistična zveza delovnih ljudi v ilirsko-bistriški občini je bila glavni organizator množičnih razprav o vsebini, pomenu in vlogi komunne kot temeljni družbeno-ekonomski skupnosti. Zato so na posvetovanjih predsednikov krajevnih odborov in predsednikov osnovnih organizacij SZDL, dalje na sektorskih konferencah članov družbeno-političnih organizacij in družbenega upravljanja, itd. podrobno razpravljali o perspektivah kmetijskega razvoja ilirsko-bistriške občine in o raznih drugih gospodarskih ter političnih vprašanjih. Rezul-

tat teh posvetovanj je bil, da so osnovne organizacije SZDL uspele dati pobudo za mobilizacijo socialističnih sil pri reševanju številnih vprašanj. Velja pa tudi omeniti, da so vodstva osnovnih organizacij SZDL čestokrat prepovedna pri dajanju odgovorov na razna vprašanja volivcev in članov SZDL, saj vsak državljan želi dobiti nasvet in napotilo, ki ga pričakuje od svoje organizacije.

Kaj ste doslej napravili pri pospeševanju kmetijske proizvodnje?

Velika razdrobljenost kmetijskih gospodarstev je narekovala ureditev lastniških odnosov in združitve kmetijskih površin, da bi bila možna obdelava zemljišč s sodobnimi agrotehničnimi ukrepi. Po združitvi razdrobljenih parcel in po kadrovske reorganizaciji kmetijskih združenj, so vodstva združenj začela uvajati kooperacijsko sodelovanje in usmerjati svojo dejavnost v izključno kmetijsko proizvodnjo. Vendar pa čakajo osnovne organizacije SZDL velike naloge pri nadaljnjem razvoju kmetijske proizvodnje, saj naj bi bila letos za več kot 50 % večja v primerjavi z letom 1959.

Kmetijske zadruge bodo morale izkoristiti vse skrite rezerve, kot so neizkoriščene možnosti nadaljnega razvoja živinoreje in sadjarstva ter v tesnem sodelovanju s Socialistično zvezo ostvariti pogoje za razširitev kmetijskega gospodarstva v naši občini.

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Prvi meseci kažejo nadaljnji porast

Ko so bili znani prvi podatki o gibanju gospodarstva v januarju letos, je bilo takoj opaziti velik padec zlasti v proizvodnji. S tem se je tudi letos ponovilo kot vsako leto, da se delovni kolektivi v zadnjih mesecih leta posebej potrudijo, da dosežejo predvidene naloge ali jih celo presežejo, nato pa v začetku poslovnega leta nekako popuste. To pa seveda za gospodarski razvoj ne more biti ugodno in nič čudnega ni, če so takoj po podatkih o razvoju proizvodnje v januarju številni komentatorji opozarjali na negativne posledice takega gibanja v gospodarstvu in da so se delovni kolektivi lotili dela z vso vnemo in popravili začetno napako.

Po preteku enega četrtletja lahko danes ugotavljamo ugodnejše rezultate in zlasti enakomernejši razvoj v proizvodnji in v drugih gospodarskih dejavnostih. Proizvodnja se je namreč dvignila nad lansko v istem času in to 17 %, kar je celo nad povečanjem, ki je predvideno po letošnjem družbenem planu. Ta predvideva namreč, da se mora letos proizvodnja dvigniti za

14 %. Take rezultate je omogočila oskrbljenost proizvodnje s surovinami in reprodukcijskim materialom, kar je znatno boljše kot lani v istem času.

Značilno za letošnje leto in za pretekla leta sploh je, da skoro vedno stoji na prvem mestu med proizvodnimi dejavnostmi, ki največ povzročajo proizvodnjo, elektroindustrija, tej sledi živilska in druge. Če upoštevamo med dejavnostmi, ki so na prvih mestih po povečanju proizvodnje še metalurģijo, metalno industrijo ter proizvodnjo in predelavo nafte, potem lahko ugotovimo, da najbolj napredujejo tiste proizvodne dejavnosti, ki predstavljajo podlago za razvoj našega gospodarstva sploh in po katerih se meri industrijska moč neke države.

Povečanje industrijske proizvodnje v takem tempu kot je pri nas, predstavlja posebnost zase, ker je težko najti drugje še državo, v kateri bi proizvodnja tako hitro naraščala. Ko bo ta razvoj v celoti vsklajen in bo dosežena notranja trdnost v vseh pogledih, kar danes še ni, saj nekatere dejavnosti čisto daleč prednjačijo pred drugimi, nekatere pa zaosta-

jajo, bomo lahko govorili o popolni stabilizaciji in enakomernem razvoju.

Enakomeren razvoj kažejo tudi gospodarske dejavnosti v koprskem okraju. Številki, ki bi neposredno kazale na razvoj posameznih proizvodnih in drugih dejavnosti, sicer še nimamo, vendar pa lahko sklepamo iz drugih podatkov o razvoju v teh mesecih. Tako se je stanje na računih kreditov gospodarstva le nekoliko spremenilo, dočim se naložbe za investicije gibajo v predvidenih okvirih. Največ je bilo zopet vloženega v promet in to do konca februarja skoro pol milijarde. Temu sledi potrošnja za investicije v stanovanjsko in komunalno dejavnost (skoro 300 milijonov). Neenakomeren pa je dotok proračunskih sredstev, saj so se morale občine in okraj posluževati za kritje izdatkov v veliki meri bančnih sredstev, to je posojil. Podatkov o izplačanih plačah ne moremo omenjati in primerjati z decembrskimi lani, ker so bile v decembru izplačane razne premije in dodatki, česar v letošnjih prvih mesecih še ni bilo. —dt—

Nabradlo

ELEKTRIFIKACIJA DALMATINSKIH OTOKOV

V kratkem bodo končali dela za elektrifikacijo nekaterih dalmatinskih otokov. Daljnovid med Mostarjem in Stonom bo oskrboval z električno energijo tudi polotok Pelješac, od Stona pa bo v maju speljan vod do Orebiča, od koder bo zgrajen podmorski kabel na Korčulo. Tako bo otok Korčula neposredno povezan s hidroelektrarno Jablanica, ki bo v bližnji prihodnosti oskrbovala z električno energijo tudi otok Lastovo.

OB OBČNEM ZBORU SINDIKALNE PODRUŽNICE V TRGOVSKEM PODJETJU »TIMAV«

S skupnimi napori prek zaprek

Preteklo nedeljo je imela sindikalna podružnica trgovskega podjetja »Timav« v Hrpoljah letni občni zbor. »Timav« je bilo ustanovljeno leta 1958. Od reorganiziranja kmetijskega odruga je prevzelo na področju hrpoljske občine 18, na sežanskem pa 5 trgovskih poslovalnic. Ti lokali so bili večinoma v slabih prostorih in zastarela je tudi njihova oprema. Vozni park: trije stari tovornjaki in nov poltovorni avto za razvažanje špecerijskega bla-

ga po poslovalnicah. Problematično je bilo vprašanje centralnega skladišča. Kmetijska zadruga v Kozini je odstopila »Timavu« del svojega skladišnega prostora, pomagati pa si morajo še z zasilnimi skladišči.

Podjetje zaposluje 60 ljudi. Pomanjkanje kadra je zelo pereče. Nagrajevanje po učinku le počasi prubira v trgovsko dejavnost. Kljub takšnim začetnim težavam je doseglo podjetje v lanskem letu 343.122,123 dinarjev prometa, kar je za 1% več kot so predvidevali. Čisti dohodek je znašal 22.110.004 dinarjev. Za izplačilo plač so porabili 10.171.536 din. V sklad za prosto razpolaganje podjetja so odvedli 1.890.512 din. V letu 1959 so uvedli »non-stop« prodajo v poslovalnici v Kozini. Za večje poslovalnice so nabavili 3 hladilnike. Zaostri bili bodo ukrep o ukinitvi prodaje blaga na kredit. Zvišanje kupne moči prebivalstva je omogočilo povečanje predvidenega prometa za 3%.

V drugem letu je doseglo podjetje tolikšno uspeha le zaradi dobrega upravljanja in sodelovanja vsega kolektiva. Podjetje si je pridobilo tudi sredstva, s katerimi bodo izboljšali poslovne pogoje. Zdej pripravljajo načrte za zgraditev skladiščnih prostorov in za obnovo opreme v nekaterih poslovalnicah. Izvolili so nov 7-članski upravni in 3-članski nadzorni odbor.

J. Z.

IZ DIVAČE

Krajevni odbor v Divači je na svoji zadnji seji med drugim razpravljal o popravilu vodnjakov v Dolnjih Leževah, kjer ob suši zmanjka vode. Odborniki so predlagali, naj bi oba vodnjaka popravili in v njih namestili tudi ročni črpalki, da bi bilo naselje zadovoljivo oskrbovano s pitno vodo in da bi tudi turisti, ki hodijo iz Divače v Škocjanske jame ali obratno, lahko spotoma zavžili požirek vode.

V Divači že več let razpravljajo o tem ali naj bi zgradili napajališče za živino ali ne. Vse pa kaže, da nekateri kmetje niso preveč navdušeni za gradnjo takšnega objekta, čeprav je nujno potreben.

Na tej seji so sprejeli sklep, da bi sredstva agrarnih upravičencev porazdelili na pospešeno gradnjo raznih objektov. Zato so se člani krajevnega odbora odločili, da bi 30 tisoč dinarjev namenili gradnji šolskega vrta, 100 tisoč dinarjev ureditvi kino dvorane in 100 tisoč dinarjev za zgraditev vodnih števec, medtem ko bi manjše zneske namenili drugim komunalnim gradnjam.

V tem tednu so uslužbenci Ljudske milice koprškega okraja priredili šest predavanj, ki se jih je udeležilo 160 pionirjev. Pionirji so se z velikim zanimanjem seznanili s cestnoprometnimi predpisi, ki jih morajo poznati vsi kolesarji.

V dvomesečni akciji za kolesarje »Na cesti nisi sam« bodo na Postojni priredili poučna predavanja tudi za odrasle, da bodo boljše seznanjeni s cestnoprometnimi predpisi, ko uporabljajo dvokolesa.

V Postojni je že 344 pionirjev-šolarjev dobilo priznanje za uporabljanje koles na javnih cestah. V Postojni, Hruševju in Planini pa so razdelili 400 značk med šolarje, ki so uspešno opravili izpite.

V zadnjih desetih dneh so organi Ljudske milice opozorili 2490 koristnikov cest na cestnoprometne predpise, med njimi 610 voznikov motornih vozil, 413 kolesarjev, 300 voznikov vpreg, 1066 pešcev in 101 otroka, ki se je igral na cesti.

Kaj je s šolskim vrtom v Divači

V neposredni bližini šole v Divači je prostor, ki je bil že ob dograditvi novega šolskega trakta določen za šolski vrt. Sedaj ga je potrebno ograditi in navoziti nekaj peska. Z deli so že začeli in najbolj požrtvovalni delavci so bili železničarji postaje v Divači ter zidarji PVP Postojna. Tudi šolski odbor je prispeval k ureditvi lepega zamisli, da bi imela šolska mladina v Divači primeren prostor za razvedrilo. Posebno sta bila pri tem prizadevna predsednik šolskega odbora Niko Dobrila in šolski upravitelj Armid Novak. Kaže, da bo tudi občinski ljudski odbor dal nekaj finančnih sredstev za ureditev šolskega vrta, pričakujejo pa tudi pomoč drugih podjetij v Divači. Zal moramo pri tem omeniti, da so nekatera podjetja že odredila pomoč, čeprav imajo njihovi delavci in uslužbenci šoloobvezne otroke, ki bi bili prav tako veseli razvedrila na urejenem šolskem vrtu.

-er

Prireditve ob Dnevu železničarjev

Ob 40. obletnici zgodovinske stavke jugoslovanskih železničarjev so priredili železničarji v Hrpoljah slavnostno akademijo. Temu praznovanju so dali poseben poudarek in so v ta namen povabili v goste železničarske govbo iz Varaždina, ki šteje 50 šolanih godbenikov. Na akademiji je na-

stopil šolski pevski zbor, zborni recitatorji in šolska telovadna skupina. Program akademije je zaključila varaždinska godba na pihala. V nedeljo popoldne pa so priredili godbeniki iz Varaždina koncert domačih in tujih opernih motivov, koračnic in potpurijev. Jaša

Sežanski gasilci o svojem delu

V nedeljo je bil v Sežani občni zbor sežanske občinske gasilske zveze, ki so se ga razen delegatov udeležili tudi zastopniki Okrajne gasilske zveze iz Koprja, ObLO Sežana in Občinskega odbora SZDL.

Poveljnik gasilskega odreda Franc Ukmar je v svojem poročilu poudaril nujnost boljšega usposabljanja operativnega kadra, da bi prostovoljni gasilci na Sežanskem v prihodnje lahko v večji meri kot doslej zavarovali ljudsko premoženje.

Lani je bilo v sežanski občini najmanj 30 požarov, med katerimi jih je bilo več gozdnih. Ti požari so napravili za 7 milijonov dinarjev škodo in ta bi bila še večja, če ne bi pravočasno posredovali prostovoljni gasilci, uslužbenci LM in državljani.

Na občnem zboru so podrobno obravnavali pomen preskrbe z vodo in možnosti organizirane obveščevalne službe, ki je razen dobre izveščevalne operativnih moštev osnovni pogoj za uspešno posredovanje pri požarih.

PGD Sežana je lani izveščevalno nov desetino operativnih članov in na okrajnem tekmovanju zasledilo drugo mesto. To društvo namerava letos začeti z gradnjo gasilskega doma v Sežani in pri-

hodnje leto upa dobiti novo opremo.

PGD Dutovlje še sedaj nima lastnega orodja, kaže pa, da bodo kmalu usposobili motorno brizgalno. Značilno za to društvo je, da ima v svojih vrstah premla mladincev.

PGD Komen je sicer dobro opremljeno in ima tudi dobre delovne pogoje, le organizacijska plat nekoliko šepa.

PGD Ponikve je eno izmed najboljših v sežanski občini, kljub temu, da je še zelo mlado in nima takšne tradicije kot jo imajo druga društva. Člani PGD Ponikve so lahko ponosni na prizadevnost, ki so jo pokazali v izvajanju požarni-varnostne službe in pri ureditvi gasilskega doma, skrbri za vzgojo kadrov ter družbenega življenja.

V Senožečah so med prostovoljnimi gasilci skoraj vsi člani delovnega kolektiva mehanične tkalnice, mnogo je pa tudi delavcev iz Mizarstva podjetja. Senožeško prostovoljno gasilsko društvo šteje 75 članov in od teh je 20 operativnih. Žal pa društvo nima motorne brizgalne, upa pa, da si jo bo nabavilo v bližnji prihodnosti.

PGD Divača je lani imelo nekaj subjektivnih težav, ki pa so

se jih v glavnem že otresli, PGD Lokev pa kljub temu, da ni upravni odbor preveč delaven, vendarle rado priskoči na pomoč.

To so bežne beležke z občnega zbora občinske gasilske zveze v Sežani in delegati, ko so podrobno razpravljali o vseh problemih posameznih društev, so sprejeli sklepe, katerih osnovna misel je — okrepitev prostovoljnih gasilskih enot na Sežanskem.

-er

OB OBČNEM ZBORU SINDIKALNE PODRUŽNICE LESNEGA KOMBINATA JAVOR V PIVKI

Vse za razširitev nagrajevanja po učinku

Minulo nedeljo je imela sindikalna podružnica podjetja »Javor« v Pivki svoj letni občni zbor, ki sta se ga udeležila tudi sekretar OK ZKS Koper Albert Jakopič-Kajtmir in predsednik Okrajnega sindikalnega sveta Koper Franc Klobučar. Oba gosta sta sodelovala tudi v razpravi.

Občni zbor je bil nadvse dobro pripravljen in hvale vreden obisk — skoraj 100 odstotna udeležba — potrjuje, v kakšni meri se je sindikalna organizacija v preteklem letu uveljavila. To je bilo razvidno tudi iz referatov in disku-

Nakratko

PRED DNEVOM MLADOSTI

Komisija za proslavo Dneva mladosti v Ilirski Bistrici je že sestavila spored proslav. Ena izmed prvih prireditev bo v nedeljo, ko bo festival mladinskih pevskih zborov, na katerem bodo sodelovali pevski zbori osnovne šole iz Knežaka, Ilirske Bistrice, Kuteževega, Dolnjega Zemona in DPD Svoboda iz Ilirske Bistrice.

Med 1. in 8. majem bo festival telesne kulture. Takrat bo več športnih prireditev. Predvidena so namreč tekmovanja v nogometu, odbojki, košarki, namiznem tenisu in lahki atletiki. Občinski odbor Ljudske tehnike pa bo med 20. in 25. majem pripravil razstavo del mladih tehnikov.

Predvideno je, da bodo člani družbenih organizacij, kot so taborniki, strelci itd. v naslednjih dneh priredili 6 pohodov po poteh NOB in si spotoma ogledali znane partizanske kraje v Brkinih.

ŠAHOVSKI TURNIR

Na brzopoteznem šahovskem turnirju Postojna za mesec april — med 12 udeleženci delijo: 1.—3. mesto Štefančič, Korpar in Sivec z 9 točkami, medtem ko je vrstni red ostalih naslednji: Pejičič 8,5, Popović 7, Mladenovski 6, Turk in Čarf 5, Viher 4, Lavrič 2, Pun-tar 1 in Kralj pol točke. I. V.

PRIPRAVA NA 1. MAJ

Prebivalstvo Ilirske Bistrice se temeljito pripravlja na proslavo 1. maja. Zato so sklenili, da bodo na večer pred mednarodnim delavskim praznikom prižgali kresove na bližnjih hribovih.

Prvega maja bo prebivalce Ilirske Bistrice prebudila godba na pihala, nato pa bo sprevod delovnih kolektivov skozi mesto na Titov trg, kjer bo zborovanje. V tem sprevodu bodo razen članov delovnih kolektivov sodelovali tudi člani družbenih organizacij ilirskobistriške občine.

V popoldanskih urah pa bodo športna tekmovanja, med njimi spretnostne vožnje z motornimi vozili in nogometna tekma med domačim moštvom ter Idričani.

V PIRANU SNEMAJ FIlM »VOHUN X«

V ponedeljek so začeli snemati v piranskih atelejih »Filmserveisa« novi slovenski celovečerni film »Vohun X poroka«. Film režira František Čap, ki je pripravil tudi scenarij in snemalno knjigo. Nosioca glavnih vlog sta srbska igralca Dušan Janičijević in Aleksander Gavrič. Razen nekaterih igralcev iz Ljubljane, sodelujejo kot statisti tudi številni Pirančani. Film naj bi vrtelji že na letošnjem festivalu v Pulju.

»TARTINIJEV VEČER« V PIRANU

Minuli petek zvečer je priredil italijanski kulturni krožek v Piranu »Tartinijev večer«. Violinistka Olga Skalarjeva je spremljala profesor Ivanke Lipoglavskove izvajala nekaj najlepših skladb tega piranskega mojstra in drugih skladateljev.

Kaj pravi drugod ...

Lani v Pomurju 1169 kaznivih dejanj — Več milijonov dinarjev škode — Potreba po ostri družbeni kontroli — Gospodarskih organizacijah — Osrednji poudarek na preprečitvi in zmanjšanju kaznivih dejanj — Strožja kazna za divji lov

Število kaznivih dejanj se je v našem okraju za zaostreno preventivo lani znatno zmanjšalo. Kljub temu pa so lani zabeležili kar 1169 kaznivih dejanj, od katerih je kriminalistični službi uspelo raziskati 1032, kar je znatno več kakor leta 1958. Docela so bili raziskani le uboji, katerih število se je nekoliko povečalo. Obnavljali so kar 12 ubojev in poskusov uboja. Ti so bili v 6 primerih izvršeni zaradi pohlepa po zemlji. Poleg tega so zabeležili preko 400 primerov lažjih in težjih telesnih poškodb ter podobnih prestopkov.

Povzročena škoda s kaznivimi dejanji zoper lastnino znaša v družbenem sektorju preko milijon 400 tisoč dinarjev, v privatnem okrog 4 milijone dinarjev. S kaznivimi dejanji, ki zadevajo splošno varnost ljudi in premoženja, je bilo v minulem letu povzročeno okoli 28 milijonov dinarjev škode, in to največ v privatnem sektorju. Največja škoda je bila prizadejana s požigi, katerih je bilo lani 36.

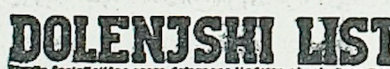
PRVA GORIŠKA MLADINSKA DELOVNA BRIGADA NA AVTO CESTI

V četrtek jutraj je odpotovala na gradnjo avto ceste Prva goriška mladinska delovna brigada, ki nosi ime po IX. korpusu. Brigada bo delala dva meseca v Pukovnici pri Nišu. Sestavlja jo 105 mladincev in mladnic, v glavnem iz novogoriške občine; pridružilo se jim je le 12 mladincev iz Kobarida, ker se pozneje ne bi mogli udeležiti akcije.

GRADNJA AVTOBUSNIH POSTAJALIŠČ

Na cesti I. reda na Posavcu in v Gobovci pri Podnartu so pričeli z gradnjo avtoobusnih postajališč. Prva večja množična delovna akcija je bila v nedeljo, 3. marca. Prebivalci iz Ljubljane in Podnarta so že pred 7 ura jutraj prihitali na delovišče. S prostovoljnimi delom bodo nadaljevali ves teden. Ce bodo z deli takoj hitro nadaljevali, bosta avtoobusni postajališči do 1. maja že gotovi.

MOKRONOŠKI PORAVNALNI SVET

Poravnalni svet v Mokronogu dela že tri mesece in se je doslej vsestransko obnesel. Doslej je obravnavalo 15 zadev, ki bi jih sicer reševalo sodišče. Najbolj zanimivo je, da je bilo od 15 sporov rešenih 14, le v enem primeru zaradi odsotnosti ene stranke poravnave ni bilo mogoče doseči. Vsebinska dela sveta je bila dokaj pestra, obravnavala so poravnave glede motenja posesti, lahkih telesnih poškodb, manjših tatvin, razvalitve, preužitke.

Stranke so bile še precej disciplinirane in tudi bojazen, da ljudje ne bodo imeli zaupanja v sveto, je odpadla. Nasprotno, čutili je, da se ljudje zavedajo čutima tega sveta, zlasti še, ker tako prihranijo mnogo potov in stroškov, mimo tega bodo poravnalni sveti v precejšnji meri pomagali rešiti probleme nepotrebnega tožarjenja.

V ZNAMENJU VIDNIH USPEHOV IN RAZGIBANEGA LJUDSKOPROSVETNEGA UDEJSTVOVANJA

Kakor slavčki v zeleno pomlad

Začele so se občinske revije mladinskih in pionirskih pevskih zborov: preteklo nedeljo v Sežani, Dekanih in Obrovu

Po svoji izvedbi, pestrosti, discipliniranosti, zainteresiranosti in množičnosti so ti prvi začetki prekosili vsa pričakovanja in optimistične napovedi. Se več — zanikali so vsa malodušna tarna po sestankih, da našo mladino ne zanima več petje, da ni možnosti in oblik, kako jo pritegniti v prosvetna društva in v pevске zборе. Izkazalo pa se je, da mladina danes prav tako rada poje, kot je nekoč in da jo je treba le znati pritegniti.

Iz Sežane nam poročajo takole:

Nikomur, ki je v nedeljo v ranem popoldnevu prebil tisto poldruge ulico v sežanski kino dvorani, ni bilo žal časa. Pravzaprav je vse kar nekam prehitro minilo, kakor lepa in zato prekratka povest.

»Moja pesem ni le moja pesem...« in desno spodaj: Kajuh. In pod tem geslom na odru so se zvrstili. Najprej najmlajši iz Divače, 49 jih je in zapoje tri pesmice pod vodstvom Heleno Muha. Nato se oglašijo v parterju majhni instrumenti, 14 tamburšev iz Senožet pod vodstvom Franca Kavčiča. Albin Križman vodi 55-članski zbor iz Stanjela, temu pa sledi 44-članski zbor iz Senožet, ki ga vodi Vera Može. Kvartet mladink iz Komna, vodi jih Stojan Fakin. Duetovlje s 30 pevci pod vodstvom Mire Sirca. In spet nekaj iz parterja — to je orkester Nižje glasbene šole iz Sežane, ki ga vodi in spremlja s klavirjem Boris Slavik. In ponovno Komnen s 49 pevci. In končno Sežana z 80 pevci pod vodstvom Majde Hauptman.

Poslušalcem, ki jih je prepolna dvorana, zastaja dih od presenečenja. In nageljni, ki jih vsakemu zboru poklanjajo sežanski pionirji. To so šopki Društva prijateljev mladine in darila — knjige — Občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev.

Praznično razpoloženje. »Lepo, lepo,« — je bil preprosto in skromen izraz ter priznanje vseh, ki so se nekaj časa postajali pred dvorano. V tem je bila tudi želja, da bi kaj kmalu spet poslušali ubrane glasove stoterih mladih grl.

In še zapisek na rob: če po pravici rečemo, da je revija tako uspešna vsebinsko in organizacijsko, potem ne bi bilo prav, da bi zamočali prizade-

vanje in požrtvovalnost tistih, ki so kakorkoli pripomogli k temu, da je ta lepa prireditev zapustila tako močan vtis, posebno mladim pevcem. Tu mislimo predvsem na članice Društva prijateljev mladine iz Sežane, ki so vse nastopajoče lepo sprejele, jih pogostile in tudi sicer prispevale k dobri organizaciji. Prav tako je treba pohvaliti podjetja, ki so pomagala s prevozi.

Vse revije so obiskali tudi člani glasbenega sosveta pri Okrajnem svetu Svobod in prosvetnih društev. Vprašali smo jih za strokovno mnenje. Prof. Miroslav Logar, ki je bil v Sežani, nam je rekel med drugim takole:

»Po končani reviji smo se razgovarjali s pevskimi in organizatorji. Slišali smo o delu posameznih zborov. Najboljša sta bila pevška zbor iz Sežane in Komna ter mladi tamburši iz Senožet.

Splošne težave imajo pevководje — ki so večinoma amaterji in jim gre zato vse priznanje za trud in požrtvovalnost — z neprimernimi prostori za vaje in pomanjkanjem dobrih glasbil, zlasti klavirjev. Tudi tisti, ki jih imajo so v zelo slabem in razglašnem stanju. Dalje predstavlja težavo in oviro pri delu oddaljenost otrok od šole. Toda ljubezen do petja ima naj bi tako otroci kot njihovi učitelji. Nedeljski uspeh, ki so ga dosegli, kljub tem skromnim razmeram, v katerih delajo, naj bo vsem opomin, da bo treba mladinskemu zborovskemu petju posvetiti še večjo skrb.

Prvi del koprške občinske revije je bil preteklo nedeljo v Dekanih. Mnenje člana glasbenega sosveta prof. Vladimira Lovca o dekanski reviji je tako:

»Na občinski reviji otroških in mladinskih pevskih zborov je v nedeljo nastopilo v Dekanih 6 zborov, in sicer mladinski zbor osnovnih šol Gračiče, Božiči, Skofije in Dekani ter otroška zbor osnovnih šol Prade in Dekani. Na odru zadržnega doma se je zvrstilo okrog 300 pevcev, ki so izvedli 23 pesmi.

Splošni vtis je bil povoljen, če upoštevamo težave, s katerimi se morajo boriti nekateri pevководje: glasovni material je ponekod precej reven, instrumentov ni ali pa so zelo slabi, pri samih pevководjih pa je mestoma opaziti tudi pomanjkljivo zna-

nje. Razlike v kvaliteti posameznih zborov so bile očitne, kar pa gre zlasti na račun pevководij ter njihove zavzetosti in smisla za glasbo. Najboljši vtis sta napravila otroški zbor iz Prad in mladinski iz Dekanov. Pri dekanskem zboru naj omenimo še to, da je bila uporaba Orffovega instrumentalnega odveč, ker nima nobene zveze z vsebino izvedenih pesmi.

Tretja občinska revija — prvi del — je bila preteklo nedeljo še v Obrovu. Razen koprške je hrpeljska občina edina, ki je prijavila za tekmovanje toliko zborov, da bo revija v dveh delih. Ze to golo dejstvo je uspeh in spodbuda. O poteku revije pa nam je povedal svoje mnenje član sosveta prof. Miran Hasl:

»Glavica pri glavici; polna dvorana mladih soljarjev od najnižjih do najvišjih razredov, učitelji, ki so skrbeli, da njihovi malčki zaradi neučakanosti pred nastopom ne bi bili preživahni, vmes mamice, ki so s primer-nim zadovoljstvom čakale na nastop Marka ali Alenčice, takšen je bil pogled na dvorano v Obrovu, ko je vse navzoče pozdravil učitelj Anton Troha. Začela se je revija otroških in mladinskih zborov. Nastopili so 4 otro-

ški zbori, 2 mladinska in 1 zbor mladincev, skupaj skoraj 200 mladih pevcev. Iz mladih grl je privrela pesem, pesem mladosti in veselja.

Nič zato, če je ta ali oni pionirček v vsej svoji vnemi preveč »pritisnil«, nič hudega, če se je slišal tu in tam a namesto o, nič slabega, če je ta ali oni zborček bil preglasen, da, nič zato. Pristno otroško srečo, ljubezen in veselje do petja — da, to smo našli in, verjemite, na pretek.

Po solah v Obrovu, Hrušici, Kovčicah, Pregarjah in Podgradu pojejo, z veseljem pojejo. Le tako naprej, tovarišča, ki vodiš otroke iz Obrova (naj mi oprosti, ime sem pozabil); Butinar Jelka — dva zbor nista majhna reč; Muha Vera — brez strahu pred dirigiranjem; Plevel Jelka — nič zato, če ni več pevcev, saj so korenjaki; le naprej Kvirina — vera vase in delo, pa uspeh ne bo izostal; naprej Zadnik Lovrene, korenina, ki ljubi petje.

Pojte! — veselje in hvalečnost mladega človeka vam bo najlepša nagrada.

Prihodnjo nedeljo so na vrsti vsa druga občinska središča koprškega okraja, čez štirinajst dni pa se bodo lahko izkazali na okrajni reviji najboljši zbori. Težko jih že pričakujemo.

PRIMORSKE PRIREDITVE V PRIPRAVAH ZA POLETO SEZONO

Prvi festival jugoslovanske folklore

Med kulturnoumetniškimi prireditvami letošnje poletne sezone ob naši obali velja prav gotovo omeniti na prvem mestu prvi festival jugoslovanske folklore. Zamisel je dobila na zadnji seji upravnega odbora Zavoda Primorske prireditve že določeno obliko in lahko zapišemo nekaj konkretnih podatkov: nastopilo naj bi 8 folklornih ansamblov, od katerih so štirje poklicni in štirje amaterski. Festival bo trajal od 3. do 7. avgusta, in sicer bo njegovo središče Portorož, zaje pa bo še Koper, Piran in Ankarana. V vsakem kraju bo nastopila v celovečerni prireditvi po ena poklicna in ena amaterska folklorna skupina, ob zaključni prireditvi v Portorožu, ko bodo razglasili zmagovalca, modelili nagrade in pokale, pa bodo nastopili verjetno vsi z najboljšimi točkami. Do zdaj znane skupine, ki bodo nastopile na tej veliki prireditvi, so: »Tanec« iz Skopja, »Lado« iz Zagreba, »Kolo« in »Branko Krstmanovič« iz Beograda, »France Ma-

rolt« iz Ljubljane in »Gavril Princip« iz Sarajeva.

V času festivala — za katerega bodo izdali prospekte v več jezikih, da bi zainteresirali zanj tuje turiste — bo v Kopru še razstava jugoslovanske folklorne.

Na omenjeni seji UO so še raz-

pravljali o možnostih organizacije koncerta zabavnih popevk s sodelovanjem italijanskih in jugoslovanskih pevcev lahke glasbe ter velikega ritmosimfoničnega orkestra RTV Ljubljana. Konkretnejše oblike te prireditve še niso znane.

IZ ŽIVLJENJA POSTOJNSKIH MATURANTOV

Igralski uspeh v zahtevni drami

Pred tremi meseci je profesor Iva Sušteršičeva zbrala na postojnski gimnaziji skupino maturantov, ki so imeli veliko volje, da bi naštudirali kako dramsko delo. Odločili so se za dramo »Vzrok« nemškega avtorja Lenharda Franka. Po številnih urah naporega dela je končno napočil dan, ko so se maturanti predstavili z uspešno uprizoritvijo. Ker kulturni dom v Postojni še ni dograjen, je bila premiera v dvorani na Rakeku. Številno občinstvo in spontano ploskanje je bilo nagrada za trud. Prav tako so maturanti doživeli topel sprejem in uspeh s svojim nastopom v Prestranku.

Zasluga za uprizoritev te zahtevne, psihološko socialne drame iz predvojnega Nemčije gre tako postojnskim maturantom, ki so kljub zaposlenosti v šoli

in s pripravami za zaključne izpite našli čas tudi za to, kakor tudi profesorjem Ivi Sušteršičevi, Marjanu Vagaju ter Stanetu Zorku za vso tehnično in strokovno pomoč. Igralci — Mija Pečovnik, Anica Mahorčič, Vera Janežič, Dario Škerjanec, Drago Mirošič, Alojz Šlosel, Jože Udovič, Karlo Poropat, Ivan Kobal, Silvester Penko, Ludvik Čepar, Marko Vilhar, Janez Nagode, Janez Jerina, Marjan Sušteršič in Boris Vonta — so bili kos svojim nalogam, nekateri liki so bili odigrani z dokajšnjim temperamentom in igralsko sposobnostjo.

Nakratko

NAGRADA FESTIVALA MALIH GLEDALIŠČ

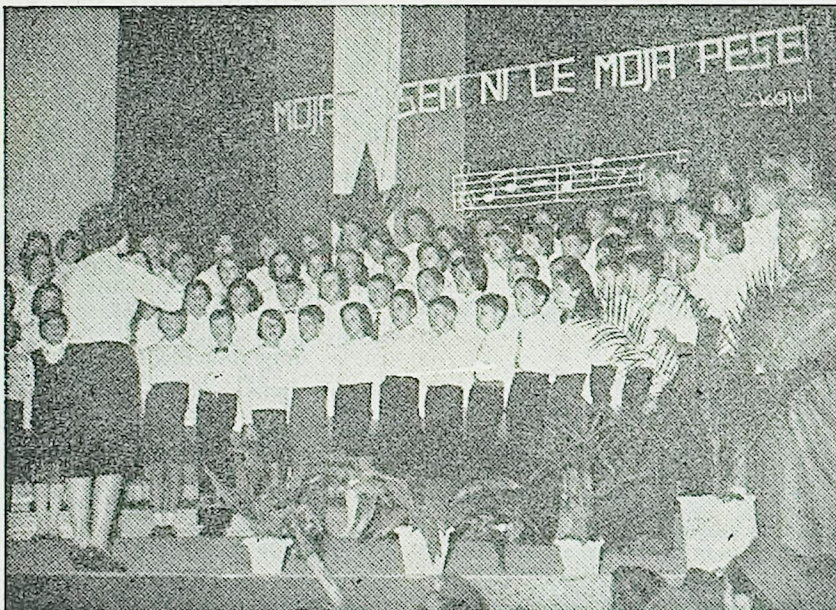
Zirija I. festivala malih gledališč Jugoslavije — bil je v Sarajevu od 23. marca do 5. aprila — je ob koncu razdelila zlato lovorice vence šestim umetnikom: za režijo Bojanu Stupici, dalje igralcem Pavlu Miniću, Josipu Petričiču, Olji Grastičević in Andreju Kurentu, za sceno Božidaru Viliću. Zlato masko je dobil »Atele« 212« iz Beograda za uspešno predstavo dramskega dela »Jajce«.

LIKOVNA RAZSTAVA V KOPRU

Te dni je v avli koprškega gledališča razstava del Jožeta Horvata-Jakija, doma iz Prekmurja. Do zdaj je že razstavljal v Murski Soboti, Mariboru, Celju, Varni, Kranju, Zagrebu in v Zahodni Nemčiji. Otvoritev razstave je bila združena s recitali jami pesmi manj in bolj znanih domačih avtorjev. Recital je član SNG Trst Miha Baloh ob improvizirani spremljavi kitarista Vinka Horvata. Razstava bo odprta do 20. aprila.

KRATKA ZGODOVINA FILMSKE UMETNOSTI

V založbi Zveze prijateljev mladine Slovenije je izšla »Kratka zgodovina filmske umetnosti« avtorja Vitka Muska. Knjiga je zelo dobrodošla, ker imamo zelo malo del s področja filmske teorije in estetike. Do zdaj je izšla samo leta 1951 knjiga Franceta Brenka »Zapiski o filmu«. Zdej pripravljata Cankarjeva založba prevod dela znanega francoskega zgodovinarja Georgesada Sadoula »Zgodovina filmske umetnosti« in Prešernova družba knjigo Vitka Muska »Film«.

Z uspele nedeljske revije mladinskih pevskih zborov v Sežani, kjer je nastopilo 5 mladinskih in 1 otroški pevski zbor, tamburši iz Senožet, kvartet iz Komna in orkester Nižje glasbene šole iz Sežane. Na sliki: mladinski pevski zbor iz Sežane, ki šteje 80 pevcev in ga vodi Majda Hauptmanova

Skupina postojnskih maturantov, ki so uprizorili Frankovo dramo »Vzrok« v režiji prof. Ive Sušteršičeve v Rakeku in Prestranku

Barantanje v avtomobilu

(Odlomek iz romana ČRNI LABIRINTI. Izdala založba Mladinska knjiga v zbirki Školjka.)

Od zadaj je v avto spet posvetila luč žarometov; deževalo ni več, cesta se je bleščala, kakor bi bila steklena. Klep se je moral truditi, da je ostal na desni strani ceste.

»Koliko zahtevate, signor Mamelli?« je zajecjal.

»Prejšnja cena je bila dve sto petdeset, sedanja je tri sto. Samo petdeset več. To ni pretirano, še vedno petdeset, šestdeset manj, kakor bi dali drugi. To je res occasion, bel occasion!«

Klep je krčevito stiskal za krmilo. Ne samo čelo, tudi dlani je imel potne. Nekaj trenutkov je vozil kar na slepo. Kako? Šestdeset tisočakov več, kakor ima?

»Pazite, tamle se začno ovinki, cesta je gladka in mokra...«

»Ampak, signor Mamelli, pogodila sva se vendar za...«

»Pogodbo ste vi razdrli, ker ni-

ANTON INGOLIČ

ste prišli ob dogovorjenem času.«

»Zakaj ste ga prebarvali, zakaj...«

»Ali vam nisem povedal, da z vojaško varovalno barvo ne bi mogli čez mejo? Že prej je bil voz globoko pod svojo ceno, zdaj vam ga dam pol zastoj. Pazite, ovine! Dio mio!«

»Nimam toliko, signor Mamelli,« je kričnil Klep, »še do dogovorjene cene mi manjka deset tisočakov, ampak, signor Mamelli, avtomobil moram imeti, še nocoj, in prav tegale...«

»Come? Še do prejšnje cene vam manjka deset tisočakov?« je Mamelli poskočil z glasom in celim telesom. »Čemu ste potem sploh prišli? Perchè? Imel sem sijajnega kupca.« Za trenutek je premolknil, potem se je ozrl nekam zvišja h Klepu in nadaljeval: »Naj bo, počakam štiriindvajset ur. Če se hočete v domovino odpeljati s temle vozom, boste pač do jutri zvečer zbrali tistih šestdeset tisočakov, ki pravite, da vam manjkajo. Storim vam uslugo, ker se pozna. Vi ricor-date ancora?« Spet je pogledal h Klepu, ki pa se ni zganil. »Vi moj prvi, jaz vaš tretji. Dobro se pomnim. Hudičovo delo je bilo. Era un lavoro matto. Pravzaprav sem lahko prav vam hvaležen, da sem se tako hitro rešil črnega pekla. Kakšne roke, kakšen elan! Prestašil sem se, zares prestašil. Moja in vaša sreča! Poleti odprem sredi Carbeauxa moderno trgovino s starimi in novimi motornimi vozili. Naj bo, popustim vam deset tisočakov. Petdeset ste že dali, dobim jih še dve sto štiri-deset, in voz je vaš. Niže ne morem, tudi jaz sem izseljenec, tudi jaz mislim na vrnitev v domači kraj. Seveda s kapitalčkom, con un piccolo capitale...«

»Signor Mamelli... kamerad Mamelli, dam ti, kar imam, samo deset manj kakor sva se dogovorila, takoj zdaj, ti pa mi prepusti avtomobil... nekaj boš gotovo zaslužil...«

»Dio mio, res si primitiven, v svojo izgubo vendar ne bom kupčeval...«

Klepu je bilo, kakor na drvi z avtomobilom ob globokem, črnem prepadu.

»Z drugim kopačem sva morala tedaj, pred petnajstimi ali šestnajstimi leti, hudo prijeti, da smo nekaj zaslužili...«

»Caro amico, popustil sem, kolikor sem mogel... Ustavi avtomobil! Fermate! Prometna policija!«

Zavore so strahovito zaškripale. »Je voznik pijan?« je vprašal policist, ko mu je Mamelli izročil zahtevane listine.

»Kje neki, gospod! Prvič ima tale voz v rokah, kupuje ga, brez skrbí, gospod, nič se ne bo zgodilo.«

»Pazite!«

»Še malo in v Picotu bova! Guardate la luna! Cesta je mokra in ovinki so ostri. Ne bi rajši jaz sedel h krmilu?«

»Bom kar jaz...« je zamrmral Klep. Ko je voz ob Mamellijevih nasvetih dobil pravo hitrost, je

nadaljeval razločneje. »Operacija se je posrečila, sredi Carbeauxa boste odprli trgovino z novimi in starimi avtomobili, domov se boste vrnili s kapitalčkom... pri meni pa je tako, da bi se rad vrnil samo z avtomobilom, moram se vrniti, že pojutrišnjem...«

»Za operacijo bom štel težke denarce, za trgovino sem se zadolžil...«

»Mamelli,« je kričnil Klep, kakor da je odkril zaklad, ki ga je iskal že leta in leta, »čuj, Mamelli, petdeset tisočakov že imaš, sto devetdeset jih dobiš takoj sedaj, na ostalih šestdeset, ne maram milosti, na šestdeset pa počkaš dva, največ tri mesece... z obrestmi vred jih dobiš... Doma imam hišo s koščkom zemlje... njivo bom prodal, njiva mi ni potrebna, potreben mi je tale avtomobil. Glede denarja bom uredil s sorodniki tistih rojakov, ki ostanejo tu. Si čul, Mamelli? Ne v treh, v enem mesecu, si slišal, v enem mesecu boš imel denar, šestdeset tisočakov in še tisočak za obresti...«

»Si znorel, Klep! Kje je poročstvo, da denar res dobim?«

»Kamerada sva bila, spodaj v jami, dam ti rudarsko besedo, napišem zadolžnico...«

»To naj bi bila trgovina? Kakor sem rekel: še dve sto štiri-deset in avto je tvoj, čakam pa najdlje do jutri zvečer. Così o niente! V primeru, da ne prideš po voz, ara seveda zapadel!«

»Mamelli, čuj, Mamelli...«

Čprav je Klep videl pred seboj mokro asfaltirano cesto, ki se je bleščala v mesečini in slišal enakomerno brnenje motorja, čeprav se je zavedal, da drži v rokah krmilo avtomobila, za katerega bi je poslednji, odločilni boj, se mu je vendar na hipe zazdelo, kakor da je nekeje globoko pod zemljo, da mu primanjkuje zraka, da se s stropa trga velika gmota premoga, ki bo vsak čas zgrmela na njegove prsi.

Torej je res, kar mu je povedal instruktor, da instruktor ga je opozoril: »Pazite, monsieur Klep, da vas Mamelli ne ukane. Lisjak je. Če hočete, grem z vami.« »Ne, hvala, znanca sva, kamerada.« »Vendar, lahko vam podtakne staro škatlo, lahko...«

Klep je z vso silo pritisnil na zavore.

Ni se zmenil za Mamellijeve začudene vzklíke, potegnil je listnico iz žepa, vzel iz nje bankovce in jih zalučal Mamelliju na kolena.

»Na, tu imaš vse, kar imam!« je kričnil. »Preštej, sto devetdeset tisočakov. Ostanek dobiš jutri, si slišal; najpozneje jutri zvečer! Nekaj dobim na rudniški upravi, po šihu pa pojdem od rojaka do rojaka, od znanca do znanca, dobil bom na posodo; če ne bo dovolj, prodam, čeprav pod ceno, vse, kar imam, zadnjo srajco, samo da boš že jutri imel denar. Si slišal Mamelli? Pripeljal ti ga bom z avtomobilom, temle svojim avtomobilom!«

Mamelli je segel po tisočakih, ki so zdrknili z njegovih kolen.

»Rekel sem,« je trmastop ponavljal z nekam piskajočim glasom, »ti meni ves denar, jaz tebi avto. To je trgovina med tujci in znanci! Avto lahko počaka na mojem dvorišču.« Pobrál je denar in ga z obema rokama ponudil Klepu. »Na! Ecco il denaro!«

»Ali res ne moreš razumeti, da moram imeti avto? Že nocoj se moram pripeljati z njim v Le Brieux!«

»Na, tu imaš denar! Jutri mi prinesi vse in dobiš avto. Zdaj pa pusti krmilo, stopi ven in sedi na moje mesto! Dovolj imam tvoje vožnje!«

Ker Klep ni segel po bankovcih, jih je Mamelli omalovažujoče spustil na zavitek, v katerem so bili manjši avtomobilski deli. Nekaj jih je z zavitka zdrsnilo na sedež in s sedeža Klepu pod noge. Klepu je obstal pogled na njih. Za ta papir je več kot šest mesecev trpel žejo, delal huje ko živina, v jami in zunaj nje, zadnje čase sploh ni več spal na po-

stelji. Kaj vse je storil, da si je prihranil tele tisočake, na katere pa Mamelli, nekdanji rudar, bivši njegov kamerad v jami gleda s prezirljivim nasmehom. Hudič! Od jeze in ogorčenja mu je zagomazelo po vsem telesu. Stegnil je desnico, da bi pograbil denar in skočil iz avtomobila v noč. Toda ko je z drhtečimi prsti grabil po bankovcih, je pod njimi otipal nekaj trdega. V trenutku je zgrabil za tisto reč in dvignil desnico nad Mamellijevo drobno glavo.

»Daš ali ne daš?« je kričnil pri-dušeno; spoznal je, da ni drugega izhoda, kakor da tega človeka prisili h kupčiji.

Mamelli je v strahu dvignil svoje kratke, drobne roke in odprl usta, da bi zaklical na pomoč, toda preden je prišel glas iz njegovih ust, je Klepova desnica zamahnila z ojnico po Mamellijevi glavi.

»Odgovori!« je zarjul.

»Joj, joj, si ponorel!« je zavajal Klep.

Klepova desnica je zamahnila še enkrat. Mamelli je pri priči utihnil, glava mu je omahnila, ves je zlezal vase, da ga je bilo še manj kot prej.

Dr. E. Schindel in dr. A. Rot: NARAVNE OSNOVE LJUBEZNI

Te dni je izšla pri mariborski založbi »Obzorja« knjiga, v kateri razpravlja avstrijska zdravnikinja o spolnosti in spolnem izživetju. Knjiga je tudi nam zelo dobrodošla, ker smo ravno na tem, da vzhudimo najširše zanimanje za sodelovanje pri spolni poučitvi in spolni vzgoji. Mimo tega pa bo knjiga gotovo dobrodošel učbenik predavateljem, ki so se odločili, da prevzamejo lepo, a vendar tudi izredno odgovorno nalogo — spolno poučitev in spolno vzgojo naše mladine.

Knjigo so izdali v prevodu dr. Emana Pertla in v opremi Janeza Vidica. Ilustracije Hansa Thomasa so iz izvornika.

NOVA OBZORJA, štev. 5—6

Iz vsebine:

Bratko Kreft: Balada o poročniku in Marjuti (6. slika); France Onič: Rože, Posvetilo, Le veter; Vida Tauffer: Krik; Janez Svajncer: Ptice so odletele; France Filipič: Ptice letijo v daljavo; Branko Rudolf: Utrinki s poti po Italiji; Janko Kar: Nove pesmi; France Forstnerič: Tri pesmi; Marjan Kolar: Nagrada za ljubezen; Dušan Mevlja: Radar; Zahvala seneli; Poslednja pesem; Branko Rudolf: O osebnosti in delu Hinka Smrekarja; B. R.: Spominu arhitekta Ferija Novaka; Franc Srimpf: Obsodba; Herbert Grün: Mariborska Drama; Janez

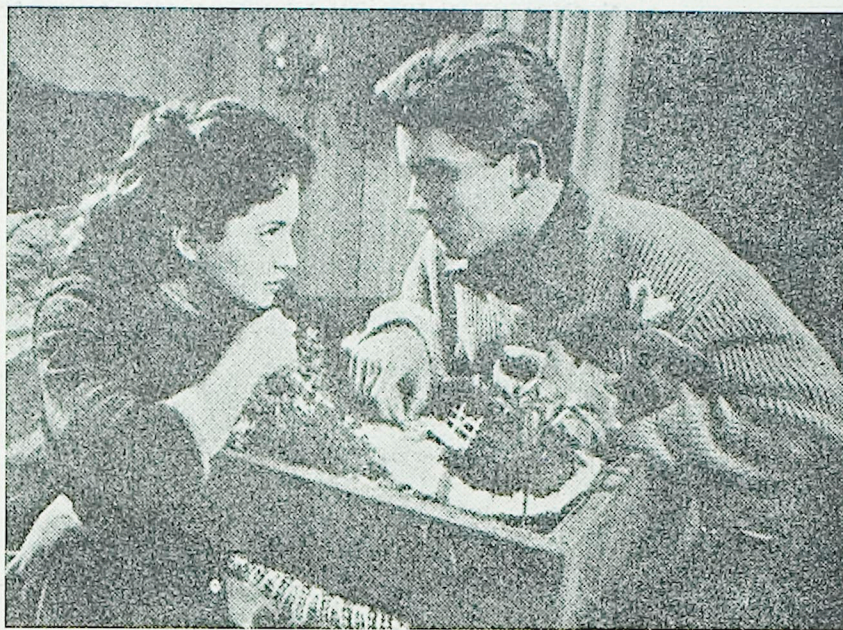
Pisan izbor za mlajše in starejše

V zadnjem času je postavila ljubljanska založba Mladinska knjiga na knjižne police dolgo vrsto pisanih hrbtov, ki skrivajo v sebi mikavne hranje za doraščajočo mladino, pa tudi za odrasle bralce. Začnimo kar po vrsti:

Ze po zunanji opremi — Lojze Spacal — takoj pritegne našo pozornost knjiga z naslovom KRES V PRISTANI. Avtor prav tako trzaski rojak Boris Pahor. V svojih sedmih novelah govori predvsem o mladih ljudeh in mladih ljudem, ki naj bi nikoli ne pozabili polpretekle usode slovenskih ljudi na Tržaškem. Pisatelj je nazorno in nepozabno upodobil težko in trpko stran naše zgodovine, ki je obenem uvod v sramotno poglavje v fašističnem trinoštvu. »Kres v pristanu« pomeni pošastni kres, ko je gorel v Trstu naš kulturni dom, ko je črno barbarstvo pirovalo v največji jadranski luk, v srcu Evrope. Zbirki je pisatelj dodal globoko občuteni uvod.

Tudi druga knjiga je obmorska tematika domaćega avtorja. Znani filmski delavec Ernest Adamič s smislom za prirodne lepote in poezijo opisuje mikavne zgodbe in nezdgo filmskih delavcev, ko so smenali na otoku Krku. Knjigo je naslovlil OTOK GALEBOV, opremil jo je Dušan Premrl in jo poživljajo jo originalne fotografije Mileta de Glerie.

In še vedno domaći avtor — res se ne moremo pritožiti čez založbo, da daje prednost samo zvencem tujim imenom — mladi Janez Kajzer in njegove humoreske MIMO DNEVNEGA NACRTA. To bo najmlajši avtor pri založbi v letošnjem letu in zato je tudi snov, ki jo obravnava, mlada: pisano šolsko življenje. Ima pa posebno odliko, da zna vzbuditi smeh in to tako v pubertetnikih kot v zrelih ljudeh. Dragocena vršina, še posebno, ker ni cinična ali pretirana, ampak moralno resnobna. Ritse Jožeta Čiuhe to še podčrtava.

Naši filmi

Pri Jadran-filmu v Zagrebu nastaja te dni zanimiv film z naslovom DEVETI KROG. Scenarij za film, ki ga režira France Stiglic, je napisala zagrebška književnica Zora Dirnbach. Pravi, da je segla po temi, ki ji je po svoji čustveni plati in doživljaju najbolj znana in najbližja. Njena tema je trpljenje ljudi, ki so se rodili v napačnem času, na napačnem meridijanu in pod šestoro-krako zvezdo, ki si je niso sami izbrali, pa se nikoli niso mogli od nje ločiti. Statistika nam pove, da je bilo v minulih vojni uničenih v Evropi 6 milijonov Židov. V Jugoslaviji je živel pred vojno 70 tisoč Židov, danes jih je 6 tisoč. V filmu igra glavno žensko vlogo mlada Dušica Zagarac iz Beograda, ki je slišala o vojni samo od svojih staršev in starejših prijateljev. Zda ji je vloga preganjana mlade Zidine Ruth približala strahote vojne. Njen soigralec je mladi gledališki igralec Boris Dvornik, ki je doma iz Splita in nastopa tokrat v filmu prvič. S filmom »Deveti krog« bo proslavilo podjetje Jadran-film petnajsto obletnico svojega obstoja in bo to hkrati petindvajseti film podjetja.

Gradišnik: Iz nemške literature; Mark Valerij Marcial — Fran Bradač: Nekaj epigramov; Ivan Mesiček: »Jaz« in ljudje; Knjižne novosti — Alenka Glazer: Kronika raztrganih duš; Jaro Dolar: Knjige Prešernove družbe za leto 1960; France Filipič: Izvirna mladinska povest; Branko Rudolf: Humanistične vede in filozofija; Publikacije založbe Obzorja — Pesnik potepuskih pesmi; Humanist Ernest Hemingway; Vojna na zatožni klopi.

Dr. Karl M. Kirch: KNJIGA O ZDRAVJU IN BOLEZNH

Ta knjiga predstavlja vsekakor vrh tistega, kar je bilo v zadnjih letih napisanega o človekovem zdravju in njegovih boleznih sploh na področju poljudnoznanstvene literature. Svčarski zdravnik razpravlja na priku-penju vsakdanjih boleznih in odgovarja na tisoč najbolj različnih vprašanj. Lahko zapisemo, da je to tisto delo, ki bi ga danes ne smela pogrešati nobena družina.

Knjigo je za založbo Obzorja v Mariboru prevedel dr. Franjo Smerdu in opremil Janez Vidica. Ilustracije so po slikah v izvorniku.

OBZORNIK 60, štev. 4

Iz vsebine:

Bertold Brecht: Krivoverčev plašč; Li-Tai-Po, pesnik stare Kitajske; Li-

Tai-Po: Večna pesem, Noč v tujini; Tudi kava ima dve duši; Katja Spur: Zadnja nedelja; Pesmi neznanih pesnikov Daljnega vzhoda; Peter Petru: Obnovitev šempetrskih spomenikov; Mihail Zoščenko: Kopališče; Srednjeveško sodstvo; Milan Dekleva: Pomladna, Pomladne sanje; Heinz Scharf: Košarica češenj; S. P.: Sud-an, njegove potrebe in načrti; Heinz Haber: Naš prijatelj atom; Danielle Darrieux; Mark Twain: Nebeško pismo; Thomas Craven: Edouard Manat, oče impresionizma; Človek odkriva nove živali; Kristina Zvyulska: Jasno; Vik Plemelj: Dvomatni sistem; Nobel in njegove nagrade; Radio nam stavlja; Domača kozmetika; Koristni nasveti; Občni zbor Prešernove družbe.

NAŠA SODOBNOST, štev. 4

Iz vsebine:

Albert Camus: Nezvesta žena; Ludvik Mrzel: Iz zbirke Ogrlica; Bratko Kreft: Smrtne blodnje; Jože Koruza: Razmišljanja o Grumovi prozi; Pavle Zidar: Plaz sonca, Zgodnja pot, Noč; Marjan Kolar: Tuberani, Razgledi — Zadeva Lysenko (Božidar Debenjak); Nekaj pogledov na razvoj glasbe (Vlado Golob); Razgovori — Razmišljanja o heksametru (Kajetan Gantar); Razmišljanja o režiji in igri (Draga Ahačič); Obrazi — Albert Camus (Marjeta Pirjevec); Srečanja — Zapisek o Faulknerjevih »Divjih palmah« (Marjan Kramberger); Med knjigami — Dane Debič, Stelkeni metulji (Mitja Mejak); Viktor Konjar, Vrní se, življenje (Jože Koruza); Mirko Mahnič, Živa slovensčina (France Novak); Likovna umetnost — Dva kraška slikarska monologa (Emilijan Cevc); Ples — Ljubljanska plesna panorama 1958/59 (Marija Vogelnikova).

MLADA POTA, ŠTEV. 6

Iz vsebine:

Evelina Umek: Tri dni je ležal v stanovanju; Peter Breščak: Baba Ines in golobi; Peter Kavalar: Nebe-sa pa pustimo angelom in vrabcem; Magda Valentinčič: Tolmun; Lev De-tela; Pot med ljudi; Ingo Paš: Sin in mati; Valentin Cundrič: Večer, Moja mladev, Sprememba, Samota; Janez Juvan: Deklica v belem plašču; Noč; Vetrovno smrt; Jože Prešeren: Drobno dekle, Najina ljubezen; Anica Mihelič: Umrl je fant, Sporočilo o smrti; Franček Rudolf: Cirkuska; Evan Hunter: Džungla v razre-du; Viktor Konjar: Ešel v dramskem dialogu; M-n: Socrealizem in...; Njih sedemnajst — Ob petem načelu Mladih potov; Viktor Konjar, Marjan Kramberger, Ivo Solar: Nove knjige; Vitko Musek: Tatijev Moj stric — zrcalo časa in ljudem; Pogovori s sodelavci; Aktualne beležke.

RODNA GRUDA — MAREC

Iz vsebine:

Iz družbenega plana LR Slovenije; Mednarodni sejni v Ljubljani v letu 1960. Kaj pišejo tuji listi o jugoslovanskem gospodarstvu; Severin Sali: O, rodna beseda; Se lepše bo ob naši slovenski obali; Nekaj o Vojvodini, kjer bodo glavne prireditve Izseljen-skega tedna; Franc Sušteršič: Najlepši spomin; Vera Valenci: Srečanje v hišici pod rodnim grčem; Dve stari ribniški; Janko Trošt: Kako so v Rib-nici prašice klali; P. Zupančič: Kako je Stempiharjev oca sinu čevlje pos-lal; Po domači deželi; Čvetko A. Kristan: 40 let Slovenskega društve-nega doma v Euclidu; kulturni zapi-ski; Kaj delajo naši na tujem; Roja-ki nam pišejo; France Bevk: Kresna noč (nadaljevanje); Mladi rod; Sel-bom v brigado; Sale — uganke.

PRED VELIKO KONJEREJSKO IN TURISTIČNO PRIREDITVIJO OB 380. OBLETNICI OBSTOJA ŽREBČARNE V LIPICI PRI SEŽANI

Meka ljubiteljev konjskega športa

Lipica na Krasu bo 5. junija letos slavnostno praznovala 380. obletnico obstoja velike žrebčarne konj, ki slovijo tudi v tujem svetu po svojih izrednih sposobnostih in edinstvenem rodovniku. Španski temperament, italijanska gracioznost in pušavska vzdržljivost — to je zares laskavo priznanje za lipicance in najbolj znani ocenjevalci konj v svetu pojejo hvalo temu mešanču italijanskega in španskega konja z nekaj arabske krvi. In po zaslugi svojega rodovnika se je lipicanec uvrstil med konje idealne pasme, ki so, zahvaljujoč se svojemu poreklu, zavarovani tudi pred degeneracijo. Kdor pozna primer degeneracije, ki povzroča danes v svetu hude skrbi celo najbolj znanim rejcem konj, bo ob vseh vrčinah lahko ocenil tudi to bistveno prednost lipicancev.

Zal pa pri nas kljub utrjenemu slovesu lipicancev ne znamo pravilno vrednotiti. Zato bo imela letošnja velika manifestacija v Lipici tudi vzgojni pomen. To bo lepa priložnost, da se čim več naših državljanov in ljudi iz zamejstva seznanijo s prizadevanjem izvoznovo-uvoznega podjetja »Jadran« v Sežani, ki je dobilo matično žrebčarno v Lipici v svojo upravo. Žrebčarna je pod sedanjo upravo že občutno napredovala. Naj omenimo samo sodelovanje lipičkih konj na zadnjem velesjemu v Veroni, kjer so kljub hudi konkurenci italijanskih konj dosegli lipicanci izredne uspehe. Italijanski športni časopisi so pod

debelimi naslovi prinašali sestavke o velikih sposobnostih lipicancev in priporočali pomladitev svojih pasem s to zdravo in pred degeneracijo zavarovano vrsto konj.

Kje je torej iskati vzroke, da je Lipica kljub največji popularnosti v tujini nam Slovincem doma neznana? Odgovor lahko iščemo v težnji, da se v našem kmetijstvu vse bolj uveljavlja mehanizacija, kar je postavilo rezo konj, ali bolje — pojmovanje o vrednosti te živali, močno v ozadje. V sodobnem kmetijstvu konj zares ne predstavlja več enakovrednega nadomestila za popolno, cenejšo in predvsem hitrejšo strojno obdelavo zemlje ali transport, vendar to še zdaleč ne pomeni, da bi se zaradi tega odpovedali reji teh plemenitih živali. Zato tudi načrta in kvaliteta vzgoja lipicancev ni sama sebi namen. Tem manj, ker je lipicanec ob svojih sposobnostih za srednje težko delo v kmetijstvu in za vprego v goratih predelih kot ustvarjen tudi za paradno žival in konjski, predvsem jahalni šport. V tem je torej glavni pomen žrebčarne v Lipici in vodstvo želi seznaniti prav na letošnji konjerejski manifestaciji najširšo javnost z neslutnimi možnostmi za razvoj konjereje pri nas, ki bo predvsem v turizmu odigrala že v bližnji prihodnosti veliko vlogo. Urejanje žrebčarne in okolice ter veliki načrti za bodočo ureditev Lipice so prav zaradi ugodnih pogojev uveljavlja-

nja turizma na tem predelu Krasa usmerjeni v nadaljnjo popularizacijo lipicancev. Kljub temu, da je v minulemu letu obiskalo Lipico več kot 20.000 tujih turistov — žal mnogo manj domačih! — ne moremo reči, da so s tem že izčrpane možnosti za večji obisk in da je tukaj turizem že vzcvetel v taki meri, kakor to Lipica zasluži. Zato je tudi naša dolžnost, da prispevamo v utrjevanju te miselnosti in da ob letošnji jubilejni manifestaciji spremenimo svoj odnos do tega 380 let starega konjerejskega središča na Slovenskem. (bb)

Peščina ankaranskega podjetja Turist bo vsak čas oživila

AKTUALNI PROBLEMI IZGRADNJE OBALNEGA PODROČJA

Ostanimo pri ankaranskem načrtu

Na sestanku, katerega je pretekli teden sklicalo koprsko turistično društvo in povabilo nanj predstavnik različnih oblastev, ustanov, podjetij in organizacij, je predstavljalo važno temo tudi vprašanje turistične izgradnje obale Miljskega polotoka. Za ankaranski del te obale so izdelali lani turistični in upravni organi daljnosežen perspektivni načrt, o katerem je bilo tudi v tisku dovolj govora. Po teh načrtih naj bi zrastle veliko turistično središče, ki bi le malo ali nič zaostajalo za portoroškimi, saj bi po popolni dograditvi v daljši bodočnosti moglo sprejeti hkrati do 10.000 domačih in tujih turistov.

Ta perspektivni načrt, ki je vključen v celotni razvoj turističnih postojank ob slovenski morski obali, sta odobrila tudi koprski okrajni in občinski ljudski odbor. Ta zadnji posebno za bližnje obdobje izgradnje in ureditve objektov ter nasadov na odseku med ankaransko in valdolsko bolnišnico, to pomeni na območju sedanjega letovišnega kopališkega podjetja »Turist«.

Ze z uresničenjem tega načrta bi padli na breme koprskе občine desetmilijonski investicijski izdatki za ureditev sodobnih in letovišču ustrezajočih komunalnih naprav. Vendar bi občina ta

bremena nostopoma le nekako zmogla, delno tudi s krediti ter povečanimi dohodki od rasti turizma na njenem ozemlju. Naša javnost je zato upravičeno pričakovala, da se bo mogoče že letos udeležiti zveznega in drugih natečajev za prvi del izgradnje ankaranskega turističnega območja. Dokumentacija za udeležbo je bila že zbrana v elaboratih perspektivnega načrta in bi jo bilo treba samo prilagoditi predvideni etapi.

Medtem pa so se pojavili nazori, naj bi opustili misel na omejitve izgradnje na odsek Ankarana—Valdoltra tudi v prvem razdobju in se lotili posameznih objektov na vsem obalnem ozemlju do konca Debelega rtiča. To pa pomeni nič več in nič manj, kakor da bi morala občina graditi ter urejati komunalne naprave hkrati na vsej obali Miljskega polotoka, čeprav zaradi le posameznih, raztresenih objektov. Toda že površen račun dokazuje, da bi za tako urejevanje potrebovali pri občini kar okrog dve milijardi dinarjev, katerih pa v dogledni bodočnosti nikakor ne bi mogli. Razen tega bi s pripravljanjem nove dokumentacije prav gotovo tudi zamudili prihodnji rok prošnje za investicijske kredite zveze in republike.

Tako spreminjanje v pametnih, dobro premišljenih in tudi praktično izvedljivih okvirih sprejetih perspektivnih načrtov na ožjem ankaranskem območju je vzbudilo na sestanku splošno nezadovoljstvo. Predstavniki navzočih ustanov, oblastev, podjetij in organizacij so odločno zavrnilo tako neuresničljivo širjenje programa izgradnje, ki bi — če bi obveljalo — pomenilo dejansko zavlačenje realizacije v nedogled in s tem vsesplošno škodo. Zaradi tega smemo pač upravičeno pričakovati, da bomo šli na natečaje s pametnimi, uresničljivimi načrti in z dokumentacijo, ki jo je mogoče pravočasno izdelati in prepričljivo utemeljiti. Vsa ostala izgradnja obale Miljskega polotoka pa naj ostane rezervirana za realizacijo po uresničenju načrtov na ankaranskem odseku. R

Ankaransko kopališče

POZIV

BIVŠI ZAPORNIKI
IN INTERNIRANCI!

Muzej narodne osvoboditve pri Inštitutu za zgodovino delavskega gibanja pripravlja v sodelovanju s sekcijo internirancev pri GO ZB Slovenije za letošnji jesen razstavo o okupatorskih internacijskih taboriščih in zaporih. Zato vabimo vse, ki se hranijo kakršne koli spomine (predmete, dnevnike, fotografije itd.), da to gradivo muzeju odstopijo oziroma ponudijo v odkup ali pa samo posodijo za razstavo. Le tako bo namreč razstava lahko dobila popolnejšo vsebino.

Obenem vabimo vse, ki so daljše obdobje preživeli v zaporih ali taboriščih, da napišejo spomine, čim temeljiteje opremljene s datumi, imeni oseb in krajev itd. Skrbno napisane spomine smo pripravljeni odkupiti, s najboljšimi prispevki pa bomo nagradili.

Vsa obvestila in ponudbe pošiljajte na naslov:

Muzej narodne osvoboditve LRS,
Celovška cesta 23, Ljubljana

v vsako hišo
Slovenskega Primorja

LETNI OBRAČUN SINDIKATA V TMI V POSTOJNI

Pri njih še vedno po starem

Kljub nekaterim uspehim prijemom v kolektivnem prizadevanju, da čim bolj zadovolji potrošnika, je bilo moč opaziti v postojnskem podjetju Tovarne mesnih izdelkov nekatere značilne pomanjkljivosti, ki so bile v nekaterih primerih celo preobčutne, saj je znano, da je delovni kolektiv po svojem sestavu razmeroma zelo mlad (s poprečjem starosti, ki se giblje od 25 do 35 let). Tudi kvalifikacijski prikaz stanja v podjetju je dober, če upoštevamo, da je med 85 člani delovnega kolektiva le 18 nekvalificiranih delavcev in delavk. Toda kljub tem ugotovitvam pa v podjetju v nasprotju z veljavno prakso še do danes niso niti začeli z nagrajevanjem delavcev po učinku njihovega dela. Delavski svet podjetja pravi, da je bistveni vzrok predvsem v rekonstrukciji tovarne. Sedanji delovni objekti se trenutno smatrajo le kot provizorij; pri tem je treba upoštevati, da je imelo podjetje primitivni tehnološki proces dela, zlasti v nekaterih obratih. Kolektiv sam pa smatra, da sedanji položaj v podjetju preprečuje vsako misel o uvajanju nagrajevanja po učinku; hkrati bi bilo to tudi nesmi-

selno zaradi zastarelosti obratov. Primer je vreden vse pozornosti, ker je povsem logično, da je želja po nagrajevanju po učinku težnja slehernega kolektiva, tudi če ustvarja v težkih delovnih pogojih, zato bo morda treba v nekakšni obliki pomoči od zunaj, da bodo v Tovarni mesnih izdelkov premostili ovire in težave ter vendarle uvedli za opravljeno delo plačilo po učinku. I. V.

Uredimo si resnični Koper!

Po osvoboditvi smo v Sloveniji zelo razširili ozemlja naših mest, zlasti še Ljubljane, Maribora, Celja, Kranja in še nekaterih. Razširili smo jih tako, da smo ponekod zajeli v njihov okolici celo področja, ki imajo težko kak neposredni opravke z njimi. Edina izjema v tem je naš Koper, ki še vedno čaka na to, da bi mu tudi pravno določili prave mestne meje, do katerih se dejansko razrašča. Sedanji položaj ustvarja večsili že kar neprijetno zadrego in zmedo, saj ni jasno niti to, kaj vse je stvarno Koper, kdo je in

kdo ni Koprčan in koliko ima to brezoblično mesto prebivalcev.

V resnici imamo zdaj kar šest Kopro, a pravi je edino tisti na bivšem Kozjem otoku. Poleg njega pa so tu še Smedelo, Skočjan, Zusterne, okoliš Tomosa, ki še nima imena, in naselje na bonifiki pri podjetju Autocommerce, o katerem tudi ne vemo, kako bi mu rekli. Prebivalci vseh teh naselij, zlasti še Smedelčani, se vsi štejejo za Koprčane, kar dejansko tudi so, niso pa pravno. Posebne vrste anomalija je tudi, da govorimo in pišemo o koprski tovarni »Tomas«, koprski tovarni pohištva »Stil«, koprskem avtoturističnem podjetju »Slavnik«, »Vinu Koper« itd., dejansko pa nobeno teh podjetij ni v Kopru. »Slavnik« in »Vino Koper« sta vsaj toliko na boljšem, da je prvi v Smedelu, drugo pa v Skočjanu, medtem ko o »Tomasu« in »Stilu« sploh ne moremo povedati, kje sta. V Skočjanu nista, ker sega ta le do Badaševic, v Smedelu pa tudi ne, ker bo segala ta celo po najnovejšem urbanističnem načrtu samo do mostu čez Smedelski prekop nad novim poslovnem tiskarne Primorskega tiska, ki pa tudi ni več v Kopru.

Podobno se nam godi, ko pišemo in beremo o koprskem prebivalstvu. Primerjali smo razne navedbe celo iz novejšega časa v različnih časnikih in publikacijah, pa se niti dve nista ujemali. Nekje smo brali številko 6000, ki najbrž niti za nekdanji Koper ni več veljala, drugod smo našli številko 6.800, potem 8.200, pa tudi 10.000, 12.000 in še več.

Cetverovprega prelepih lipicancev

KAJ BO PRINESLA NOVEGA LETOŠNJA RAZSTAVA

DRUŽINA IN GOSPODINJSTVO 1960

Potrebe in želje jugoslovanskih družin, ki jih je 18.000.000, rastejo vzporedno z njihovimi ustvarjalnimi zmogljivostmi, s proizvodnjo, s produktivnostjo dela, z njihovo iniciativo in z izkušnjami. Družbeni plani potrjujejo, da dosežemo rezultate, ki opravičujejo želje in da prehitavamo čas, ki se še vedno bori z zastarelimi načini življenja. Prav zaradi vsklajevanja tega življenja družine v vseh družbenih in materialnih spremembah, tako v mestu kakor na vasi, in s posebno željo pospeševanja družbenega položaja žene in uveljavljanja njene enakopravnosti v družini, so se združile vse družbene, strokovne in gospodarske organizacije pri skupnem delu in pripravile razstavo DRUŽINA IN GOSPODINJSTVO 1960.

Iz Zagreba že poročajo o pospešenih pripravah na to razstavo v okviru letošnjega spomladanskega velesejma. Pravijo med drugim, da bo le spomladansko sonce prineslo v Drevored narodov novo življenje in ga spremeni v Drevored družine, drevored naših želja in uresničenj, naših današnjih in jutrišnjih možnosti na podlagi včerajšnjih izkušenj.

Ker ima več naših kolektivov, raznih strokovnih združenj, ženskih društev, zavodov za pospeševanje gospodinjstva in seveda tudi posameznikov namen, ogledati si to popularno razstavo, bo gotovo marsikoga zanimalo, kaj bo tam videl in se bo lahko že vnaprej pripravil, da se še prav posebno zainteresira za temo, ki mu je najbolj pri srcu ali ki je njegov poklic.

Kaj bo torej novega prinesla letošnja razstava »Družina in gospodinjstvo«:

- stanovanje bližnje bodočnosti,
- otroško igrišče ustvarjanja in radosti,
- hiša igrač in dežela smeja,
- restavracija brez kuhinje ali tovarna gotovih jedil na kolesih,
- stanovanjska skupnost — žarišče posebnih in splošnih interesov družine,
- počitniško naselje »Mi na dopustu«,
- vas jutrišnjega dne,
- oddelek »Družina in gospodinjstvo« na LU,
- samopostrežna mlečna in šolska kuhinja,
- hiša dosedanjih izkušenj.

Začnimo pri stanovanju, ki je važna postavka našega zanimanja. Razstavljalo bo deset jugoslovanskih podjetij, zavodi za stanovanjsko izgradnjo pa bodo po-

kazali enajst tipov stanovanj, ki jih grade po vsej naši državi. Pri nekaterih je razvidno, da smo že prišli na industrijsko proizvodnjo gradbenih in montažnih delov za zidavo stanovanj. To je napredek, ki bi ga lahko imenovali konfekcijsko zidanje. Prikazali bodo tudi stanovanje bližnje bodočnosti. Zavzema 60 m² in odgovarja potrebam štiričlanske družine. Pravijo, da je ta tip elastičen in ga je mogoče prilagoditi potrebam družine z večjimi ali manjšimi otroki.

Na razstavi bo seveda videti še opremo vseh stanovanjskih prostorov, všteti, dekorativne elemente.

Čeprav je stanovanje pomembna postavka, ni gotovo nič manj zanimivo videti, kaj so pripravili za naše otroke.

V Drevoredu narodov se je neka hiša spremenila v deželo smeja in velika privlačnost je že zeleni in atraktivni park okoli nje. Ta objekt bo organiziral na svojem igrišču tudi servis za čuvanje otrok tistih staršev, ki si ogledujejo velesejem, v običajnih dneh pa bo pozneje otroško igrišče stanovanjske skupnosti svojega področja. Objekt ima tudi svoj komercialni del: eksperimentalno igrišče, restavracijo in igrišče za sprejem otrok, pa tudi avto-drom s servisnimi postajami, privlačno jezero in ladijadelnico s prostorom za preizkušnje modelov, za vožnjo s čolni, za kopanje in igranje v vodi.

Svetla karirasta jopica, ki se zapenja dvovrstno s štirimi gumbi

Drugi del igrišča je rezerviran za razstavni del. Namenjen je otrokom in odraslim, ki se ukvarjajo z izgradnjo otroških igrišč. Pokazali bodo zlasti, kakšno naj bi bilo igrišče ali park med hišami. Bistvo je, da je tak prostor razdeljen v dva dela: za igranje in za ustvarjanje in aktivno udeleževanje. V tem drugem je najti razni gradbeni material, opeko, glino za modeliranje, table za risanje, stare kamione, čolne, letala, jadrnice in podobno. Končno bodo prireditelji pokazali, kako je mogoče v hišnih dvoriščih tudi najmanjši kot urediti za otroško igrišče.

Naslednji člen razstavne verige so moderne samopostrežne restavracije. Pred dvema letoma so jih prvič razstavljali na zagrebškem velesejmu in od takrat so postale pretesne in priljubljene povsod, kjer so jih uvedli, prav tako kot samopostrežne trgovine. Danes to ni več samo razstava, ampak tudi dejstvo, živa stvarnost. Novi tip take restavracije bo pokazal, kako jo je mogoče praktično urediti, če prinaša na dan dva menija. Priporočajo ga tovarniškim menzami, ki pripravljajo malice in kosila.

Se prav posebna novost pa je samopostrežna restavracija brez lastne kuhinje. Restavracija dobiva iz tovarne polpripravljene in gotove jedi, ki jih potem pripravijo po želji in pred očmi odjemalca. Tak tip restavracije se torej naslanja direktno na »to-
(Nadaljevanje na 10. strani)

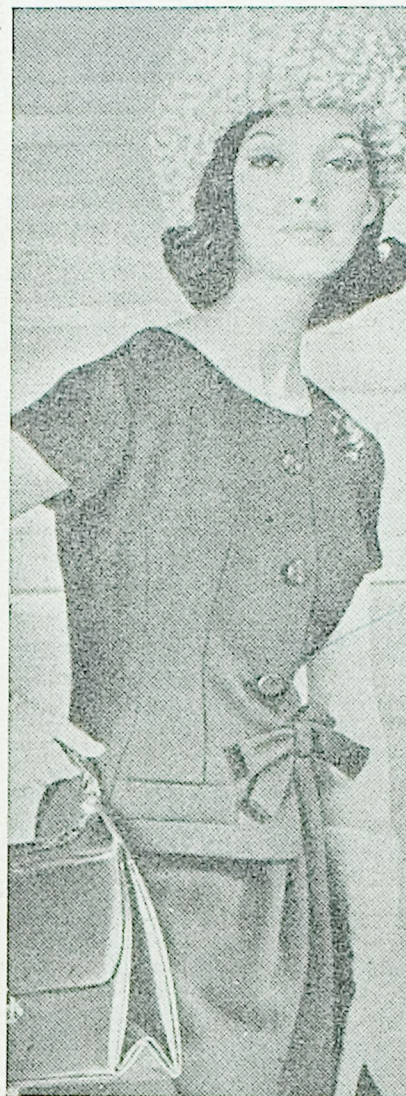
PEDAGOŠKO DRUŠTVO ODGOVARJA

Tovarišica V. S. sprašuje, kako naj vzbudi v osemletnem sinu občutek odgovornosti.

Ker pa v vprašanju ni podrobno opisano, v čem se kaže neodgovornost, ali pri šolskem delu ali pri domačih opravilih, ali je to splošen pojav, ali pa je neodgovoren le do dejanj, ki jih nalaga določena oseba, vam moremo tudi odgovoriti le na splošno.

Pri vzgojni terapiji moramo poznati vzroke neprilagodljivega — oziroma neprimerne vedenja. Vzrokov za neodgovornost je več in so različni.

Neodgovornost je lahko posledica prevelike popustljivosti ter razneževanja od zgodnjega otroštva. Lahko je posledica nedoslednosti vzgojiteljev, ki ne vztra-

Model spomladanske obleke, ki nazorno kaže nove modne zahteve: obleka je brez ovratnika in ima pentljo iz istega blaga malo nižje pasu

Brez občutka odgovornosti

jajo pri postavljenih zahtevah ali pa ne kontrolirajo naloženih nalog. Lahko tiči vzrok tudi v nenotnosti vzgojiteljev, da nekateri dovoljujejo ali pa celo zahtevajo to, kar drugi prepovedujejo. Če pa se to kaže le do nalog, ki jih nalaga določena oseba, je temu vzrok nespoštovanje te osebe. Včasih je neodgovornost le izraz strahu pred neuspehom. Takih primerov imamo mnogo zlasti v šolskem življenju, ko se dela in nalog ne lotijo iz strahu, da ne bodo uspeli. Neodgovornost je tudi splošen pojav pri slabu duševno razvitih otrocih. Mislim, da je v vašem primeru vzrok v tem in da bo zato napako mogoče odpraviti s primernimi ukrepi.

Sinu nalagajte dolžnosti, ki so primerne njegovi starosti. Vsako

Novo revije

IZŠLA JE TRETJA ŠTEVILKA REVije »OTROK IN DRUŽINA«

Z nekaj stavki in vprašanji iz revije lahko opozorimo na njene zanimivosti:

Kako žive naši nezakonski otroci? Ali se nam je posrečilo že zgolj s pravnimi predpisi izenačiti tudi materialne pogoje teh otrok? In ali je položaj izvenzakonskih otrok mogoče res popolnoma izenačiti?

Otroci se radi zadržujejo ob slikaricah, listajo po njih ter jih prav nič ne moti, če so jih že neštokrat pregledali. Lepa, preprosta, otrokovemu pomivanju primerno naslikana slika nam je lahko zelo dober vzgojni pripomoček, če ga znamo izkoristiti.

Naši večji otroci pa radi prebirajo strip. Strip pa lahko postane mladini škodljiv. Zakaj in kdaj?

Šolsko vodstvo in še posebej šolski odbor se morata zanimati za ustanovitve in dobro poslovanje šolske kuhinje. Posebne naloge na tem področju jim narekuje dejstvo, da bo z letošnjim letom prenehala mednarodna pomoč, ki so jo v obliki živil doslej prejemale šolske mlečne kuhinje.

Se praznik pomladi! In zmagovalni pionirski pohod ali kolo pomladnega skaka. Otroške predstave (na stopi za starše in odrasle) bodo tem boljše, čim manj se bodo počutili otroci na odrasli osamljenosti. Učitelj naj ne ostane samo voditelj, temveč se naj njegova vloga spremeni v vodilnega igralca.

NAŠA ŽENA, štev. 3

Iz vsebine:

Sprejem pri predsedniku Titu: G. G.: Naš politični in gospodarski pregled: Meta Sever: Skrb za kvalifikacijo delavcev v »Iskri«. O pravih in dolžnostih gospodinjstev: Pomočnik: M. S.: Iz pogovora s svetovnimi delavkami: Zavedna delavka, ki ni klonila: Mednarodni politični pregled: Zene po svetu: Mirko Petrovič: Lastovke: J. Čopić: Lepota, naša lepa skrb: L. D. Kleinhauer: Sinko: Novi filmi: Nove knjige: Zapupni pomeniki: Dr. L. S. Kubie: Ali ste normalni? Zanimivosti: Iz dispanzerja za žene: Kozmetika: Zdravniški odgovori: Gospodinjstvo: Naš vrtar: Moda.

RAZGOVOR V JUBILEJNEM LETU

Članica zadruga od 1944

Tokrat me je pot za zapisek v jubilejnim letu peljala v Gabrovico. Mimo požgane, porušene in zapuščene stare vasi, ob bogato celotnem sadnem drevju in prekopanih njivah med nove, po osvojitvi zgrajene hiše, v obnovljeno vas Gabrovico. V eni izmed hiš živi skupaj s teto tudi ANA IVANČIČ. Njej je veljal moj obisk.

Trdna Gabrovčanka, tu živi od rojstva.

— Od kdaj ste članica gabroviške Kmečke delovne zadruge in kakšno je vaše delo, — me je zanimalo.

— Od leta 1944, 12. junija, ko smo jo ustanovili takoj po požigu vasi. Takrat smo pristopili vsi, kar nas je ostalo v vasi živih. Vse bomo imetj, ki nam je ostalo, smo združili skupaj in začeli znova. Od takrat delam v hlevu pri živini, do danes. Težko je to delo in zato sem verjetno edina ženska v naši zadruzi. Ki so ji šteli vso delovno dobo. Toda verjemite, ne poznam praznika, ne nedelje, zame so sami delavniki, kajti živina zahteva vedno svoje, pri hlevu, kjer je 26 glav živine, pa sva samo dva.

— Kako pa sicer dela vaša zadruga?

— Delala bi kar dobro, če bi imeli dovolj ljudi. Toda mladine v vasi skoraj ni.

— Tudi Vi nimate otrok doma? Bilo je vprašanje, ki je vrgalo materi v oči poseben plamen — veselje in ponos.

— Imam dva sina, eden je pri vojaki, izučil se je graviranja, drugi je v Kopru, kjer obiskuje zadnji letnik Ekonomske srednje šole. Imam samo njiu, odkar je padel mož decembra leta 1944 pri Šmihelu pod Nanosom in odkar smo doživeli v vasi tisti strahotni požar in morijo.

V oči je zbledelo veselje in ponos in zagorel je drug plamen, težki spomini na vse grozote. Ni smo mogli, pa tudi nočemo mimo njih.

Tako sem slišala novo, toda dobro znano zgodbo iz življenja zavedne istrske družine. Luka Ivančič. Anin mož, je bil že pred vojno več v zaporu, kot doma. Zato ni čudno, da je bila tudi Ančka že leta 1938 kurirka, ki je bila zveza med ilegalnimi borci za svobodo. Kmrlu po izbruhu vojne so dobili zvezo s prvimi

partizani. Ančka jim je kuhala, prenašala pošto in pritegnila k temu tudi druge žene in dekleta. Gabrovica je bila važna postojanka. Potem je prišel tisti strašni dan, ko so pridrveli v vas nacisti. Požigali so, morili, ljudi žive metali v ogenj. Ančka se je s še nekaterimi skrivala v skalah nad vasjo, slišali so obupano kričanje ljudi, pokanje in streljanje, mukanje »replašene živine. Ko so se vrnili v vas, so z lastnimi očmi gledali vse strahote. Vse je gorelo, novsod mrlič, ožgana trupla, ruševine. V Ivančičevi družini so izubili štiri ljudi. Po srečnem naključju sta se rešila otroka, ki sta malo pred pokolom odgnala past živino.

Borbe še ni bilo konec in tudi žrtev ne. Ančka, ki ji je padel istega leta tudi mož v partizanih, je bila še bolj aktivna terenska delavka, blagajničarka AFŽ, članica rajonskega odbora. Dočakala je osvoboditev, zgraditev nove vasi in ves novi volet. Zrasla sta ji sinova v dva krepka in pridna fanta.

In gabroviška kmečka delovna zadruga, ki je zrasla v najtežjih dneh, živi še danes. In med no-

ANA IVANČIČ pred zadrugnim hlevom v Gabrovici, kjer skrbi za 26 glav lepe živine

vimi hišami je tudi hlev in lepa živina in tam so neštete delovne ure, skrb in prizadevanje žene, ki smo vam jo skušali približati v današnjem zapisu. Težko preizkušeno in delavno življenje, ki je prispevalo svoj delež za skupnost in današnjo stvarnost. In ga bo prispevalo še, kajti danes je Ana v najlepših letih. Z. L.

kaj bi kuhala?

MESNA SOLATA Z ZELJEM

Manjša glava zelja (rdečega ali belega), 1/4 kg ostankov kuhanega ali pečenega mesa, 2 srednje veliki kumariči, 2 v trdo kuhani jajci, 1/4 kg krompirja, sol, poper, kis, olje, zelen peteršilj. Namesto olja uporabimo lahko tudi kupljeno majonezo.

Zelje zrežemo na rezance, meso, jajca in kuhan krompir na kocke, kumariči na kocke ali na kolesca. Vse damo v skledo, začnimo, zabelimo z oljem in kisom ali majonezo. Dodamo sesekljan zelen peteršilj. Solato narahlo premešamo.

OCVRT PRIŽELJC

1/4 kg telečjega priželjca, 1 jajce, 1/4 kg olja.

Telečji priželjce operemo, ga zrežemo v rezke, jih soumo, povajamo najprej v moki, nato v stopenem jajcu in nazadnje v drobtinah. Rezke ocvremo v vročem olju ali masti. Dobro odcedimo ponudimo s solato.

Pomorski promet in staro pristanišče

Od kar je bila v Kopru zgrajena nova obala za pristajanje ladij, se je tudi pomorski promet silovito povečal. Velike in srednje ladje iz vseh delov sveta so že v kratkem času pristale ob novi koprski operativni obali. Promet po morju pa se iz dneva v dan veča. Nov velik korak v tej smeri je bil storjen, ko je »Jadrolinija« v svojo mrežo rednih linijskih potniških in potniško-tovornih prog vključila končno tudi Koper. In sedaj stoji naše mesto pred novimi problemi. Gradnja novega pristanišča se nadaljuje, pereča na je ureditev starega pristanišča, ki je danes v takšnem stanju, da je njegova zmogljivost mnogo manjša, kakor je bila pred 20 leti.

VSE OKROG

DVE NOVI POMORSKI PODJETJI

Okrajni ljudski odbor v Makarski je pred nedavnim ustanovil novo pomorsko podjetje v izgradnji »Jugoslavenska slobodna plovidba Ploče«, ki bo imelo sedež v Pločah. V prvem planu izgradnje je predvideno, da bo novo podjetje imelo za 50.000 ton ladij za čezoceansko tovarno plovbo. Ladje bodo nabavili predvsem v tujini, izdelali pa bodo tudi načrt gradnje v domačih ladjedelnicah. Za direktorja je bil imenovan prejšnji direktor »Jadranske linijske plovidbe« z Reke, Nikola Vukša.

V Pulju nameravajo ustanoviti novo pomorsko podjetje »Istraplovidba«, ki bo imelo sedež v Pulju in bo nabavilo ladje srednje tonaže, predvsem za veliko obalno plovbo. Kdaj bo to podjetje ustanovljeno, še ni bilo odločeno, ker se razpravljajo o možnosti združitve z že obstoječim podjetjem v Umagu »Kvarner«. Vendar se o tem še niso zedinili, ker so nekateri mnenja, da se je umsko podjetje že tako razvilo in dokazalo svojo sposobnost za samostojno življenje, da ne bi bilo prav ga likvidirati.

6 LADIJ ZA ARGENTINO

Argentina je naročila v naši državi serijo šestih ladij, ki jih bosta zgradili ladjedelnici »3. maj« in »Split«. Ladje bodo gradili po načrtih naših strokovnjakov. Imele bodo 11.000 ton nosilnosti in bodo razvijale brzino 17 morskih milj. Vrednost sklenjenih delov presega vsoto 23 milijonov dolarjev. Z deli bodo pričeli v maju.

Jugoslovanski podjetji sta dobili to naročilo na osnovi licitacije, ki je bila v ostri mednarodni konkurenci z zahodnonemškimi in francoskimi družbami v lanskem letu. Gospodarsveniki sodijo, da je to eden največjih uspehov jugoslovanske industrije.

kje so ladje

- P/1 »BIHAČ« je 14. aprila priplula v Ploče, kjer naklada
- M/1 »BLEB« je 7. aprila priplula na Reko, nato nadaljuje v Benetke in Koper
- M/1 »BOHNJE« je 8. aprila priplula v Wilmington, nadaljuje pa v Savannah, Boston in New York, kamor prispe 20. aprila
- M/1 »BOVE« je na poti v New York, kamor prispe 25. aprila
- P/1 »DUBROVNIK« je 10. aprila priplula v Ploče, kjer naklada
- M/1 »GORANKA« je 14. aprila odplula iz Sukhoi Limana za Jugoslavijo
- M/1 »GORENJSKA« je na popravilu v Piranu
- P/1 »LJUBLJANA« je 10. aprila priplula v Šibenik, kjer razklada
- M/1 »MARTIN KRPA« je 9. aprila odplula iz Port Salda za Reko
- M/1 »PIRAN« je 8. aprila priplula v Kobe na Japonskem
- P/1 »POHORJE« je 13. aprila priplula v River Plata
- P/1 »ROG« je na poti v London, kamor prispe 16. aprila
- M/1 »TRBOVLJE« je 12. aprila odplula iz Šibenika v Baltimore, kamor prispe 28. aprila
- P/1 »ZELENGORA« je 13. aprila priplula v Fremantle v Avstralijo — nadaljuje za Avonmoutk

PRAZNIK

KRVODAJALCEV V IZOLI

Danes in jutri bo v Izoli prvi občinski praznik krvodajalcev, ki ga je organiziral občinski odbor RK. Danes popoldne bo ob 17. uri v sindikalnem domu sprejem zastopnikov krvodajalske službe in članov občinskega odbora RK pri predsedniku ObLO Izola Srečku Vičiču. Ob tej priložnosti bodo odprli tudi obsežno razstavo gradiva krvodajalske službe, v soboto pa bo slavnostna akademija in družabni večer, na katerega vabijo vse Izolčane in prebivalce okolice.

Razen obnove starega valobrana, ki se nikakor ne premakne z mrtve točke, je nujno potrebno poglobiti področje med glavo valobrana in Semedelo. Tam je že takšna plitvina, da skoraj vsaka ladja, tudi še tako majhna, podrsa z dnom po blatu, oziroma z vijakom zajame mivko.

Navedenega področja in sploh vse stare luke niso poglobili že več let, morali pa bi to storiti vsako drugo leto. Res je nerazumljivo, kako to, da tisti, ki so dolžni skrbeti za pravilno vzdrževanje morskih luk pri nas, niso tega storili toliko let prav v tako pomembni luki, kakor je koprška.

Tudi pomol pred luško izpostavo je v takšnem stanju, da ga bo treba nujno zapreti prometu, saj je pred nedavnim čez sredino zazijala razpoka, leseni robniki pa so popolnoma razpadli.

Z novim plovnim redom prihajajo v koprsko luko številne in različne ladje, domače in tuje. V naslednjem letu bodo prihajale še večje, zato je nujno treba nekaj ukreniti, da se usposobi staro koprsko luko za hitro in varno pristajanje naslednjih potniških in potniško-tovornih ladij: »Opatica« in »Orebič« (po 1050 BRT vsaka), »Lastovo« (1030 BRT), »Maribor« in »Mostar« (po 575 BRT vsaka), »Kostrena« (nad 500 BRT), »Sinj« (474 BRT), »Trogir« (340 BRT), »Monfalcone«

ZA BOLJOŠI TURISTIČNO SLUŽBO

Na sedežu turistične službe podjetja »Slavnik« v Piranu so opravljali v nedeljo izpite vodič, informatorji, menjalci in vsi tisti, ki so uslužbeni na takšnih mestih, kjer pridejo v stik s turisti. Pokazali so znanje, ki so si ga bili pridobili na večmesečnih tečajih, ki jih je to podjetje organiziralo v času mrtve sezone. Čeravno je bila izpitna komisija stroga, so vsi kandidati pokazali zadovoljivo znanje. To jamči, da bo letos turistična služba boljša kot je bila lani. Druga skupina »Slavnikovih« turističnih uslužbencev bo opravljala isti izpit konec tega tedna.

STANOVANJA ZA ŽELEZNIČARJE

Z novo reorganizacijo železnic pride v Postojno novo formirani organ, zaradi česar je predvidena tudi dokončna rešitev aktualnega problema med uslužbenci železniškega podjetja — stanovanjske stiske, saj je v načrtu izgradnja dveh blokov in devetih in 12 stanovanjskih oziroma vrstnih enostanovanjskih hiš. Lokacija za izgradnjo stanovanjskih zgradb je sicer že določena, vendar pričakujejo le še idejnih načrtov za gradnjo začetnih del.

OD 20. APRILA DO 20. MAJA MESEC POKLICNEGA USMERJANJA MLADINE

Izbira poklica - izbira bodočnosti

Zopet se bliža konec šolskega leta, kar prinaša nemalo skrbi vsem staršem, katerih otroci bodo letos izpolnili osemletno šolsko obveznost. Z veliko zavzetostjo in prizadevanjem iščejo otroku bodočo poklic in mnogi avtoritativno odločajo o mladostnikovi nadaljnji življenjski poti. Zato se za odločitvami nekaterih staršev skrivajo tudi povsem drugi razlogi, kot zgolj skrb za otrokovo prihodnost; odločitev prepuščajo navadno ekonomskemu utemeljevanju tega ali onega poklica, ugodnim pogojem ali trenutnim možnostim zaposlitve, kar pa največkrat nasprotuje željam, interesom in sposobnostim otrok.

In posledice? V naših poklicnih svetovalnicah beležijo iz leta v leto več primerov, da se učenci v gospodarstvu ali dijaki po končanem šolanju zaposlujejo na povsem drugih področjih in raje sprejemajo delovna mesta kot nekvificirane moči. Ozadje takega ravnanja mladim, ko naj izučeni ali izolani ljudje, je kot na dlani: v novem poklicu poskušajo zadostiti svojim osebnim interesom, svojim željam in nagnjenjem — skratka — iščejo sami sebe, čeprav za ceno slabših delovnih in materialnih pogojev. Le kdo bi takega človeka lahko zameril, če kasneje očita staršem njihovo nepremišljeno odločitev za vsiljeni poklic!

V povojnih letih se je tudi pri nas zadovoljivo razvila služba poklicnega svetovanja, ki ima osnovno nalogo,

(okrog 200 BRT) in »San Marco d. Rosandra« (194 BRT). Navedene ladje že vse prihajajo v Koper in morajo zelo previdno in zamudno pristajati in paziti pri vходу v luko.

Če bi bila luka poglobljena, bi lahko pristajale tudi ladje »Proleterka« in »Partizanka«, oziroma tiste nove velike in hitre ladje, ki jih je »Jadrolinija« predvidela za progo Koper—Pulj—Mali Lošinj—Zadar—Split—Dubrovnik—Kotor in še dalje. Prav tako pa lahko stara luka do določene mere tudi razbremeni novo luko v izgradnji v pogledu tovarnega prometa za vse ladje male in velike obalne plovbe.

POMEMBEN POSVET V POSTOJNI

O splošnem gozdno-melioracijskem načrtu za Kras

Dne 5. t. m. so se zbrali v Postojni gozdarski strokovnjaki in obravnavali potrebo po izdelavi splošnega gozdno-melioracijskega načrta za Kras. Razčlenili so delo, ki so ga opravili v lanskem letu in proučili program za leto 1960. Razvila se je živahna razprava.

Važnost in koristnost gozdov je moč najbolje opaziti tam, kjer jih ni. Na današnjem Krasu so bili nekaj lepi gozdovi, ki pa so jih iztrebili ljudje v svoji nevednosti in lakomnosti. Z nepravilnim izsekavanjem pa Kras ne bi bil tako žalosten, ko ne bi istočasno uničevali tudi prirodnih pogojev, ki omogočajo obstoj gozda.

Naše kraško območje se razprostira na površini 235.000 ha in od tega je samo 60.000 ha zemljišča okritega z gozdovi in grmičevjem. Ta dva podatka nam najbolj zgovorno pričata o važnosti melioracije Krasa. Izboljšanje in gospodarski dvig slovenskega Krasa je možen in izvedljiv. Investicije, ki jih bomo v ta namen žrtvovali, se bodo že kmalu amortizirale. Za to so dani vsi pogoji.

Načrte za gozdno melioracijo Krasa je napravil Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo LRS. V lanskem letu je opravil Inštitut pedološko proučitev »dročja, izločil je glavne tipe, opravil dela taksacijskega značaja in ekološko-fiziološko proučeval način saditev.

V letošnjem letu pa bo moral opraviti Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo LRS še večje naloge. Njegovi strokovnjaki bodo morali opraviti tipološko kartiranje (fitosociološko in pedološko) za površino približno 58.000 ha t. j. za zaraščene površine, pri preurejanju gozdov bodo morali izdelati donosne tablice za

IZ DEJAVNOSTI KMETIJSKE ZADRUGE SEŽANA ŽIVINOREJA - glavni vir dohodkov

Območje KZ Sežana je zelo obsežno, po strukturi kmetijske proizvodnje pa dokaj pestro in zajema živinorejo, poljedelstvo, vinogradništvo ter delno sadjarstvo. Temu primerno je tudi število članov zadruga, ki je v minulemu letu naraslo za 18 članov, tako da šteje ta kmetijska skupnost sedaj že 417 članov. Dokaz več, da se kmetije zavedajo možnosti zadruga kmetijske proizvodnje, ki si tudi na Sežanskem utira strmo pot navzgor. Zadruga svet šteje 40 članov, upravni odbor pa 11 članov, tako da ima upravljavne široko osnovo.

Za nakup klavne živine je zadruga lani izplačala 50 milijonov

dinarjev. Levji delež odkupa pada na prašiče, kar je popolnoma v skladu z uredbo o prepovedi klanja telet. Zadruga priporoča predvsem rejo mesnatih prašičev in je v ta namen nabavila plemenjaka holandske pasme. Odkup plemenske živine pa je znašal lani 9 milijonov dinarjev.

V molzni kontroli je imela zadruga 203 plemenske krave. Od teh je dajalo 66 krav izpod 3000 litrov mleka, 100 krav nad 3000 litrov in 11 krav več kot 4000 litrov mleka. Zadovoljuje tudi osnovni stalež živine, ki se je dvignil za 97 enoletnih ali dvoletnih telic.

Količina odkupljenega mleka je v primerjavi z letom 1958 nekoliko padla, kar je pripisovati povečani vzreji telet in prašičev. Delno je temu pojavu krivo pomanjkanje močnatih krmil, kar opozarja na izboljšanje pašnikov in travnikov — in to predvsem zaradi tega, ker je živinoreja med vsemi panogami na prvem mestu in predstavlja glavni vir dohodkov. Sicer pa so lani na območju zadruga odkupili 757.600 litrov mleka v skupni vrednosti 18 milijonov 300 tisoč dinarjev.

Terana je zadruga odkupila 109 tisoč litrov, belega vina pa 64 tisoč litrov — obojega v skupni vrednosti 7 milijonov dinarjev. Teran je šel kar dobro v promet, nekoliko slabše belo vino, ker so proizvodni stroški zanj zaradi ročne obdelave znatno višji.

Ostali odkupi so znašali v minulemu letu okrog 9 milijonov dinarjev. Dokaj močan je bil odkup grozdja in češenj, vendar bo v zvezi s tem morala zadruga bolj poskrbeti za embalažo in rešiti vprašanje skladišč ter odkupnih baz na terenu.

Zadovoljivo je tudi stanje hranilnih vlog, ki je bilo konec preteklega leta 10,6 milijona dinarjev, medtem ko so znašala posojila le 1,6 milijona dinarjev. Med vlagatelji je precej pionirjev. Iz lastnih investicij pa je zadruga povečala vrednost osnovnih sredstev za več kot 5 milijonov dinarjev. Nabavili so nov traktor s prikloiko, krožno žago, kosilnico, dva pluga in razno drugo orodje ter več glav živine za svoje posestvo.

Na posestvu v Sežani, kjer redijo 19 glav živine in dva konja, pa očitno primanjkuje delovne sile ter so imeli zaradi tega tudi izgubo. K temu je pripomogla še suša, ki je vplivala na slab pridelek povrtnin. Sicer pa so zadruga posejali lani 60 ha njiv s pšenico San pastore, travnikov pa so skupno pognojili 40 ha. V ta namen so porabili 71.000 kg umetnih gnojil, kar bo nedvomno ugodno vplivalo na letošnji pridelek.

Zadruga v Sežani ima tudi svojo mesnico, ki je imela nad 96 milijonov prometa in 5 milijonov dobička. Promet v semenarni pa je znašal 7,3 milijona dinarjev. Približno tak promet so zabeležili tudi v trgovini s sadjem in zelenjavo, medtem ko je bilo v mlečni restavraciji doseženo 47,3 milijona dinarjev prometa.

Velja pripomniti, da zadruga stipendira dva kmetijska tehnika in agronoma. En tehnik bo dokončal šolanje že letos. Nedvomno bo s povečanjem števila strokovnega osebja imela ta močna gospodarska organizacija v bodoče še lepše uspehe.

VELIK NAPREDEK

Avtoprevozniško podjetje v Postojni je v preteklem letu opravilo v obeh polletjih 7.959.930 ton/km, kar predstavlja glede na plan znatno zvišanje, in sicer za več kakor 1.300.000 ton/km. Po strukturi prevoza je vsekakor prevoz na območju naše države v primerjavi s prevozom v inozemstvu znatno višji ter znaša v primerjavi z opravljenimi uslugami izven naših meja — 1.833.129 ton/km. okrog 3.090.000 ton/km. Šoferji v podjetju so s svojimi kamioni prevozili lani 1.136.549 kilometrov, znaten porast pa je razviden tudi v realizaciji vrednosti mednarodnega in domačega prevoza v razmerju 169.450.617 : 23.197.500, seveda v korist domačih prevoznih uslug.

co o učencih, ki bodo letos končali obvezno osemletno šolanje.

Posebno skrbno so se lotili te naloge pri občinski posredovalnici za delo v Kopru, kjer imajo že eviden-tiranih okrog 130 prostih učnih mest v raznih vejah gospodarstva. Nedvomno je to najboljša pot za uspešno sodelovanje med občinskimi posredovalnicami in okrajno poklicno svetovalnico, ki ima med ostalim tudi to nalogo, da zagotovi dovoljno število predavateljev. Tako bodo strokovnjaki v mesecu poklicnega svetovanja pomagali mladini pri izbiri poklica in jo obenem seznanjali z določenimi potrebami posameznih poklicev v našem gospodarstvu ter z njihovimi lepimi in senčnimi stranmi. Pri občinski posredovalnici za delo v Kopru so nam povedali, da bo to delo lahko uspešno le tedaj, če se bodo vključili vanj tudi starši in vzgojitelji. Prav od objektivnega ocenjevanja zmožnosti in nagnjenj otrok s strani šole si največ obetajo. Pravijo tudi, da se mladina najteže odloča za uk v gradbeništvu in gostinstvu, čeprav je prav tukaj že več let očitno pomanjkanje mladega kadra. Zopet je bilo opaziti negativen vpliv staršev, ki v mnogih primerih odvračajo svoje otroke tudi od teh poklicev, čeprav se le-ti odločijo za njega. Prav zaradi tega iščejo letos čimveč stikov s starši, uspeh pa bo seveda zagotovljen le v primeru, če bodo svetovalci deležni njihove pomoči. (bb)

Družina in gospodinjstvo 1960

(Nadaljevanje z 8. strani)

varno hrane». Tako hrano bi lahko kupovale tudi tovarniške menze, šolske kuhinje in podobno. V restavraciji bi ji samo dodajali na primer svežo solato, sadne sokove itd.

V okviru teme »Družina in gospodinjstvo« je našla svoje posebno mesto tudi ljudska univerza, za katero pravi, da je najširša tribuna, najbližja družini, stanovanjskim skupnostim, občini in vasi. Po že izdelanem konceptu naj bi LU postala vez med delavskimi univerzami, zavodi za pospeševanje gospodinjstva, ljudsko tehniko, ženskimi društvi, ljudski koordinatorji in vasi. To naj bi koordiniralo delo med strokovnjaki in družbenimi delavci, med družinami in stanovanjskimi skupnostmi, posebni seminarji pa naj bi izpopolnjevali znanje o ekonomiki gospodinjstva. Oddelek »Družina in gospodinjstvo« naj bi torej pri LU

zbral okoli sebe vse tisto, kar bi pripomoglo k razvoju pravih konceptov o pomoči družini in delu stanovanjskih skupnosti.

Naslednji problem, ki ga odpira razstava, je vprašanje mlečnih in šolskih kuhinj, kjer se hrani na sto in sto tisoče naših otrok. Kot vemo, od leta 1961 dalje ne bo več mednarodne pomoči CARE. Novost, ki so jo upejali na tem področju in jo zdaj preizkušajo v šolski kuhinji v Zelini na Hrvaškem, je samopostrežba. Kuhinjo dopolnjuje veliko zemljišče šolske zadruge, sadovnjak in zelenjavni vrt. Torej poleg samopostrežbe se samoprodukcija. O izkušnjah bodo še poročali. Razen tega pa bodo pokazali na razstavi tudi še druge možne rešitve preskrbe z mlekom in sadnimi izdelki, kakor tudi zanimive rešitve za mlečne kuhinje na vasi, kjer ni pri roki tekoče vode.

Hiša izkušnje letošnje razstave seznanja dalje potrošnike s številnimi novimi in izpopolnjenimi izdelki široke potrošnje.

In splošna karakteristika, ki je ne velja prezreti: vse, kar bomo videli na razstavi, je že v naprej pripravljeno za serijsko proizvodnjo. Tudi to je nekaj novega in pozitivnega.

Poseben paviljon ima naslov »Vas jutrišnjega dne«. Pokazal bo razne objekte in službo za pomoč družini. Zatrjujejo, da je vse možno že v današnjih pogojih in stopnji razvoja.

Veliko počitniško naselje »Mi smo na dopustu« predstavlja gledalcem v petdesetih objektih razne možnosti aktivnega in sproščenega dnevnega, tedenskega ali letnega počitka.

In še veliko obetajo. Toda potrpimo malo in prepričali se bomo, kako je z vsemi temi pisanimi idejami, ki demonstrativno zahtevajo svoje mesto v našem vsakdanu.

NOVI DALJNOVODI V BOSNI IN HERCEGOVINI

V Bosni in Hercegovini bodo zgradili nove daljnovode za prenos električne energije. Doslej že obratujeta dva z napetostjo 220 kV in sicer med Jajcem in Zagrebom ter med Mostarjem in Splitom. Daljnovod enake napetosti pa bodo v kratkem začeli graditi med Jajcem in znanim rudarskim središčem v Kaknju, drugega bodo zgradili med Zagrebom in Splitom, in ko bo dograjen še daljnovod od Kaknja preko Sarajeva do Mostarja, bo po LR Bosni in Hercegovini sklenjen krog daljnovodov z napetostjo 220 kV.

O B V E S T I L O

Prešernova družba želi doprinesiti svoj delež k popularizaciji likovne umetnosti med najširši krog delovnih ljudi. Zato se je tajništvo odločilo, da že letos izda

dve barvni reprodukciji

umetniško najbolj dognanih del slikarjev Riharda Jakopiča in Gojmira Kosa. Sliki bosta tiskani na umetniškem papirju v velikosti 36 x 24 cm tako, da bosta primerni za vsako stanovanje.

ENO IZMED OBEH REPRODUKCIJ

bo prejel vsak član Prešernove družbe, ki se naroči na vseh sedem knjig

brezplačno,

drugo pa lahko naroči za ceno 150 dinarjev. Predvidoma bo Prešernova družba izdala vsako leto po 2 taki sliki in si bo vsak lahko v nekaj letih zbral zbirko reprodukcij del največjih naših slikarjev. Da bi omogočili zamudnikom prejem knjižne zbirke in barvne reprodukcije, p o d a l j š u j e m o rok vpisa v članstvo Prešernove družbe za en mesec, t. j.

do 5. maja 1960

Člane vpisujejo vsi poverjeniki Prešernove družbe, knjigarne in uprava v Ljubljani, p. p. 41

TAJNIŠTVO

KREDITNI SKLAD ZA ZIDANJE STANOVANJSKIH HIS OBLO KOPER

O B V E Š Č A

vsa podjetja, ustanove in posameznike, ki nameravajo graditi stanovanja na območju občine Koper v letu 1961 in ki želijo dobiti posojilo iz sredstev Kreditnega sklada, da prijavijo svoje potrebe najkasneje do 30. aprila 1960.

UPRAVNI ODBOR HOTELA »TURIST« ANKARAN

razpisuje

naslednja delovna mesta:

1. VODJO PROGRAMA (ARANŽER PRIREDITEV) z večletno prakso (sezonski)
2. 1. FINANČNEGA KNJIGOVODJO s srednjo strok. izobrazbo (stalni)
3. 1. POMOŽNEGA FINANČNEGA KNJIGOVODJO s srednjo strokovno izobrazbo (stalni)
4. 1. ŽURNALISTA s srednjo strokovno izobrazbo (stalni)
5. 1. POMOŽNEGA ŽURNALISTA s srednjo strokovno izobrazbo (stalni)
6. 1. SEFA KUHINJE — visokokvalificiranega (sezonski)
7. 1. SEFA RESTAVRACIJE — visokokvalificiranega (sezonski)
8. 1. ZDRAVNIKA SPLOŠNE PRAKSE (sezonski)
9. 1. SLASČICARJA — visokokvalificiranega (sezonski)
10. 1. RECEPCIONERJA — kvalificiranega (sezonski)
11. 6. SOBARIC — polkvalificiranih (sezonske)
12. 6. KUJARJEV — kvalificiranih (sezonskih)
13. 1. VEČ NATAKARJEV — kvalificiranih in polkvalificiranih (sezonskih)
14. VEČJE ŠTEVILO POM. KUH. OSEBJA — kvalificiranih in polkvalificiranih (sezonskih)
15. 2. CEVAPČICARJA — kvalificiranega in polkvalificiranega (sezonska)
16. 4. BLAGAJNICARKE — kvalificirane in polkvalificirane (sezonske)
17. 3. TOČAJE — kvalificirane in polkvalificirane (sezonske)
18. 3. BILJETERJE — nekvalificirane (sezonske)
19. 4. PERICE — nekvalificirane (sezonske)
20. 1. NOČNEGA ČUVAJA — nekvalificiranega (sezonski)
21. 1. NOSAČA — nekvalificiranega (sezonski)
22. 8. SNAŽILK — nekvalificiranih (sezonske)
23. 7. DELAVCEV — nekvalificiranih (sezonski)
24. VEČJE ŠTEVILO STUDENTOV za razna dela — nekval. (sezonski)

Razpisana delovna mesta, ki so označena kot sezonska, se pričnejo s 1. junijem oziroma s 1. julijem 1960 in trajajo do 31. avgusta oziroma do 30. septembra 1960. — Prosimo vse reflektante za razpisana delovna mesta, da se oglašijo pisмено ali osebno v tajništvo podjetja do 30. aprila 1960 zaradi sklenitve delovne pogodbe. — Podjetje želi zaposliti, glede pomanjkanja stanovanj, predvsem domačo in okoliško delovno silo. Za vse ostale pa so stanovanja preskrbljena. — Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dobrega moža in očeta

JOŽETA ŠTRUKLJA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani v težkih dneh bolezni. Posebna zahvala tov. kirurgu Žaklju, osebu interne bolnišnice v Ljubljani, požrtvovalnemu zdravniku tov. Kinkelu, vsem darovalcem vencev in cvetja ObLO Postojna, mladini, možem in ženam iz Trnja, pevskemu zboru, vsem vaščanom ter onim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena Ivanka z otroki: Ivanka, Boža, Mina in Vida, mati in brat ter sorodniki iz Pivke, Koprja, Predjame in Zagorja.

Trnje, 6. aprila 1960

POSLOVNO POROČILO

Mestne hranilnice Izola—Koper za mesec marec

Število hranilnih vlog se je v marcu povečalo za 79 vlog na skupno 2587 hranilnih vlog.

Denarni dotok na hranilnih vlogah v marcu 1.879.865 dinarjev, tako da so vloge 31. 3. 78.046.698 dinarjev.

Sredstva na tekočih računih 8.199.691 dinarjev.

Sredstva na računih stanovanjskih najemnin 14.860.274 dinarjev.

Kratkoročna posojila (vključno potrošniški krediti) 67.409.391 dinarjev.

Srednjeročna posojila 15.775.813 dinarjev.

— o —

Letos zaznamuje največji številni porast mladinski hranilni oddelček s hranilniki. Število mladih vlagateljev s hranilniki je prekorajilo 1300, kar pomeni, da varčuje že skoraj (računajoč še ostale denarne zavode) vsak tretji ciciban in mladinec v Kopru in Izoli.

Napoved vremena

za čas od 15. do 21. aprila 1960

Vremenoslovci menijo, da bo tudi med 15. in 21. aprilom lepo in toplo vreme, vendar s krajevnimi pooblaštvami in manjšimi padavinami.

RAZPIS

Komisija za uslužbence pri Mestni hranilnici Izola

razpisuje

1. mesto blagajnika za poslovno enoto Izola,
2. mesto likvidatorja posojil za poslovno enoto Koper.

Pogoji: popolna srednješolska izobrazba, za blagajnika pa vsaj nepopolna srednješolska izobrazba s primerno prakso.

Plača po predpisih Zakona o javnih uslužbenih, položajna plača in posebni dodatek.

Ponudbe prosimo nasloviti do 25. aprila 1960 na Mestno hranilnico v Izoli, poštni predal.

ČESTITKA

Ob jubilejnem praznovanju rojstnega dne strica Rudolfa Završnika iskreno čestitajo in mu želijo še mnogo lepih dni in lovskih doživljajev sorodniki iz Koprja!

Mali oglasi

KULISE — meščanski salon s tapetami ugodno prodamo. — Sindikalna podružnica CZP Primorski tisk, Koper (tiskarna).

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN sprejme takoj v službo administrativno moč z obveznim znanjem strojepisja in dokončano Srednjo ekonomsko šolo ali delnim znanjem računovodstva.

KUPIM sobico in kuhinjo ali večjo sobo tudi s pohištvo. Ponudbe na upravo lista pod »Središče Koprja«.

ODDAM SOBO OSEBI, ki mi preskrbi honorarno zaposlitev v računovodstvu ali za nemško korespondenco. Ponudbe na upravo lista pod »Koper«.

OB PRIHODU V TRST ne pozabite obiskati dobro znano trgovino CASA DELL'IMPERMEABILE V ULICI S. NICOLÒ 22. V njej dobite največjo izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, dežnik plaščev, vse vrste vetrnih jopičev, bund, dežnikov itd. po najnižjih cenah. Zagotavljamo, da boste zadovoljni z nakupom v naši trgovini. Kdor dostavi odrezek tega oglasa, dobi poseben popust.

PRODAM enodružinsko hišo v Postojni. Naslov na upravi lista.

FRIZERKA išče stalno službo v Kopru ali okolici s stanovanjem. Majda Veber, Grosuplje.

Ko pridete v Trst, napravite zanimiv sprehod od avtobusne postaje po ulici Carducci in Ghega do ulice Cellini št. 2. Ne bo Vam žal, kajti tam je znana manufakturna trgovina »MAGAZZINI ALLA STAZIONE« z bogato izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, po zmernih cenah in za vsak okus. Vaša pot bo poplačana, ako obiščete »MAGAZZINI ALLA STAZIONE«, ulica Cellini 2, nekaj korakov od glavne postaje. Kdor pride s propustnico, ima poseben popust!

preko SAP TURIST BIRO

1. prireajo SINDIKATI PROSVETNO — ZNANSTVENIH in ZDRAVSTVENIH delavcev

10-dnevno ekskurzijo z vlakom in avtobusom

V CARIGRAD IN SOFIJO

Cena aranžmaja brez potnega lista 31.700 dinarjev

Prijave sprejemamo do 30. aprila 1960

MESTNA KLVNICA VIZOLI

proda naslednja osnovna sredstva:

MOTORNO DVOKOLO ZNAMKE »DKW« 250 ccm

PISALNI STROJ ZNAMKE »UNDERWOD«

HLADILNO CELICO IN MARMORNATI PULT vse v dobrem stanju.

Informacije na sedežu podjetja v Izoli.

Kino

KOPER — 15. in 17. aprila ameriški barvni cinemascope film PLE-SALKE; 18. aprila češki film P. KOLO; 19. aprila bolgarski ADAMOVO REBRO; 20. in 21. aprila ameriški cinemascope film MOZ S TISOC OBRASI.

IZOLA — 15. aprila bolgarski film ADAMOVO REBRO; 16. in 17. aprila ameriški barvni Vista-vision film HOLLYWOOD ALI PROPAD; 18. in 19. aprila francoski barvni Vista-vision film PARIZANKA; 20. in 21. aprila češki film PETO KOLO.

PIRAN — 15. aprila italijanski film V ZNAMENJU VENERE; 16. aprila angleški barvni film POT V VISOKO DRUŽBO; 17. in 18. aprila ameriški film OBTEZILNA PRICA; 19. aprila francoski barvni film MOJ STRIC; 20. aprila ameriški film STRAST IN PONOS; 21. aprila indijski barvni film VEČNA ZEJA.

PORTOROŽ — 15. aprila ameriški barvni cinemascope film ZLOMLJENO KORJE; 16. aprila ameriški film OBTEZILNA PRICA; 17. in 18. aprila angleški film POT V VISOKO DRUŽBO; 19. aprila ameriški film STRAST IN PONOS; 20. aprila francoski barvni film MOJ STRIC; 21. aprila ameriški barvni cinemascope film SAYONARA.

SKOPIJE — 16. aprila češki film PETO KOLO; 17. aprila francoski barvni film PARIZANKA; 21. aprila ameriški film PREKO MNOGIH REK.

SMARJE — 16. aprila francoski barvni film PARIZANKA; 17. aprila češki film PETO KOLO; 20. aprila ameriški film PREKO MNOGIH REK.

SEZANA — 16. in 17. aprila francoski barvni film TABAREN; 19. in 20. aprila ameriški barvni film TRI URE DO ODLOČITVE; 21. in 22. aprila francoski film MODERNA DEVICA.

Radio KOPER

NEDELJA, 17. aprila — 8.00 Domače novice — 8.05 Kmetijska oddaja: Letošnje melioracije na Vipavskem Kmetijska šola v Škocjanu — Izkušnje drugih — Posvetovanje vinogradnikov v Portorožu — 8.30 Z narodno pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Nedeljska reportaža: 104 novi kilometri — 9.15 Zabavni zvoki — 13.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Poročila — 15.10 Za vas smo izbrali spored zabavne glasbe.

VSAK DAN je ob 7.15 in 7.40 Glasba za dobro jutro, vmes ob 7.30 Poročila. Poročila so nato še ob 13.30 in 15.00, ob 15.10 pa zabavna glasba, vmes reklame.

PONEDELJEK, 18. aprila — 13.40 Kmetijski nasveti: Zakaj predčasno odpadejo cvetovi na breskvah — 13.45 Pisana paleta zabavne glasbe — 14.30 Sportni pregled — 14.40 Izbrane melodije — 15.20 Pojeta Dario in Darko.

TOREK, 19. aprila — 13.40 Kmetijski nasveti: O živini na zadružnih dogonih — 13.45 Odlomki iz oper — 14.30 Sola in življenje: Nova šolska zadruga v Vremah — 14.50 Glasbena medigra — 15.20 Hrvatske narodne.

SREDA, 20. aprila — 13.40 Kmetijski nasveti: Zatriranje cvetočera — 13.45 Od melodije do melodije — 14.50 Kulturni obzorik: Zapiski s Sežanskega — 14.40 Domače popevke — 15.20 Učitelj in glasba.

ČETRTEK, 21. aprila — 13.40 Kmetijski nasveti: Krmne rastline za zadružna pitališča — 13.45 Odlomki iz operete Boccaccio — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z volivci — 14.40 Glasba po željah — 15.20 Dalmatinske popevke.

PETEK, 22. aprila — 13.40 Kmetijski nasveti: Kako ravnati z vinom ob nastopu toplih dni — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Domače aktualnosti: O nekaterih problemih dela hišnih svetov — 14.40 Poje zbor Radia Dubrovnik (5. VIII. 1959 v Dubrovniku) — 15.20 Narodni plesi.

SOBOTA, 23. aprila — 13.40 Kmetijski nasveti: Zadruga in strojne usluge — 13.45 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Primorski tednik — 15.20 Za prijetno sobotno popoldne.

na razpolago koprskemu brivskemu podjetju, da si tamkaj uredi sezonski obrat.

Za ureditev in olepšavo okolice pa ne skrbijo samo turistična in druga podjetja, organizacije, ustanove. Počasi se vsi naši ljudje navajajo na skrb za čim lepšo in privlačnejšo okolico svojih stanovanjskih poslojij, da bi potem lažje oddali svoje morebiti prazne prostore čez sezono, če že niso mogli komu vrniti prazne sobe za štiri ali pet tisoč, kakor se to godi sem in tja po Kopru. Ponekod urejajo nasade in parke okoli hiš iz čistega veselja do naravnih lepot in pa zaradi občutka lastnega ugodja. Tako so že lani vsi zavidali stanovanjskemu bloku 25 v Semedeli v Kopru, ker so si stanovalci okoli stavbe nasadili nekaj lepih dreves in si uredili pravcati parkec. Letos so drevesca že začela dajati lepo senco — toda glej zlomka: našli so se stanovalci, ki so zaradi solate kar posekali vsa drevesca in zdaj je tam okoli zelenjavni vrt namesto ljubkega parka, ki je obetal nastati na tistem mestu.

Pa še drugič spet kaj več!

Vaš Vane

Barba Vane pravi...

Kaj pravite — malo počitka se vsakomur prileže in do bolniškega dopusta ima vsak človek naše dežele pravico — torej tudi jaz nisem izjema, zato le ne bodite preveč hudi ali razočarani, če ste zaman iskali in napenjali oči za menoj.

Posvetilo je močno sonce in tudi mene spravilo na noge. Da bi popolnoma oživel in okrevaj, sem se najprej napotil v Portorož in še po drugih letoviščih sem malo pogledal. V Portorožu sem se imel priložnost takoj spet razburjati, ker sem padel prav na prvo predvajanje turistično propagandnega filma, na predstavo, ki jo je lahko razen mene gledalo še veliko število tujcev. Vsi so bili veseli, ker se je film tako lepo odvijal — ah, pardon — ne, trgal se je. Pozvedel sem malo in slišal, da je to vse zaradi odlične aparature, ki je bila kupljena pri podjetju, ki sicer ne izdeluje novih, pač pa pokopuje stare produkte te vrste. Menda je že zdavnaj odslužila, ker je treba

kar z roko tiščati razne gumbe in vzvode ter si na vse načine pomagati, da narrava sploh deluje. Pravijo sicer, da so bili posebno tuji močno zadovoljni z našo skrbjo za zgodovinske spomenike, da pa bi omenjeni film raje gledali in se naučili naših naravnih lepote brez motenj in okvar.

Portorož mi je bil tudi drugače močno všeč: na eno stran prelep razgled na morje — vse čisto in pometeno — na drugi pa na smetišča, robidovje in kurnike. Pa še v morju je UKD poskrbel, da bo ja vsak kopalec vedel, kako pridni so bili zidarji in popravili dohod v morje: za spomin so pustili kar v vodi ob in na betonskem stopnišču vse polno nesnage, malte, odpadkov gradbenega materiala in drugih oslovskih dlak.

V Ankaranu so mi še povedali, da bi prav radi imeli brivnico vsaj čez sezono, pa tudi letos menda ne bo nič s tem, čeprav že dve leti smrdi milijonček, ki je

REPUBLIŠKA NOGOMETNA LIGA

Tri točke za Izolo in Novo Gorico

V petnajstem kolu nogometnega prvenstva Slovenije sta primorska zastopnika osvojila tri točke. Nova Gorica je doma premagala Graficarja z 1:0, Izola pa je prav tako doma igrala neodločeno 1:1 s trboveljskim Rudarjem. Dve točki sta Novi Gorici pomagali iz nevarne cone, Izola pa je kljub temu, da se je pomaknila z zadnjega mesta, še zmeraj v njej. Kljub vsemu pa za Izolo še zmeraj ni vse izgubljeno, ker sta tako Graficar kot Ilirija v slabi formi in z malo sreče bi jih Izola utegnila pustiti za seboj.

Srečanje z Rudarjem je privabilo na igrišče nad 800 gledalcev, ki tokrat niso pričakovali zmage domačega moštva, kajti Rudarje-

vo moštvo je veljalo vse do zadnje nedelje kot najresnejši konkurent Braniku za prvo mesto. Toda če upoštevamo, da je Rudar v Izoli nastopil kar s šestimi mladimi, neizkušenimi igralci, potem delitev točk ne predstavlja posebnega uspeha za domačine.

Sodniku Radoniču iz Ljubljane sta se moštvi predstavili v naslednjih postavah:

Izola: Lesiak, Erceg, Černe, Kovačič, Jerkovič, Čendak, Božič, Srgo, Milosavljevič, Kostič, Tomaš.

Rudar: Hauptman, Šori, Pristov, Lamovšek, Kravogel, Breznikar, Perc, Sušnik, Irt, Zibret, Opresnik.

Prve minute so potekale v izmeničnih napadih. Že v šesti minuti so imeli gostje idealno priložnost za zgoditek, vendar je Irt zgrešil žogo. V protinapadu so domači iz gneče izenačili v sedmi minuti. Zogo je prisebno poslal mimo presenečenega vratarja Milosavljeviča. Gostje se niso zmehli po prejetem голу. Začeli so sistematično pritiskati ter skoraj do konca polčasa držali pobudo v svojih rokah. V 31. in 36. minuti se je odlično izkazal Lesjak, ki je branil ostra strela Zibreta in Opresnika. Glede na dogodke na igrišču bi gostje zaslužili v prvem polčasu vodstvo ali pa najmanj neodločen izid.

Toda žoga je okrogla in ta resnica se je krepko uveljavila v drugem polčasu. Domačini so namreč skoraj pol ure oblegali gol Rudarja ter zapravili najmanj tri stoodstotne priložnosti. Pri tem se je »odlikoval« zlasti Kostič. Ko so vsi pričakovali, da bo Izola povečala razliko, je Rudar v trideseti minuti izvedel nevarni napad, toda oster strel Opresnika je za pol metra zgrešil vrata. Isti igralec pa je tri minute kasneje zaradi nesporazuma v domači obrambi postavil končni rezultat. Oster strel z razdalje 15 metrov je bil neubranljiv.

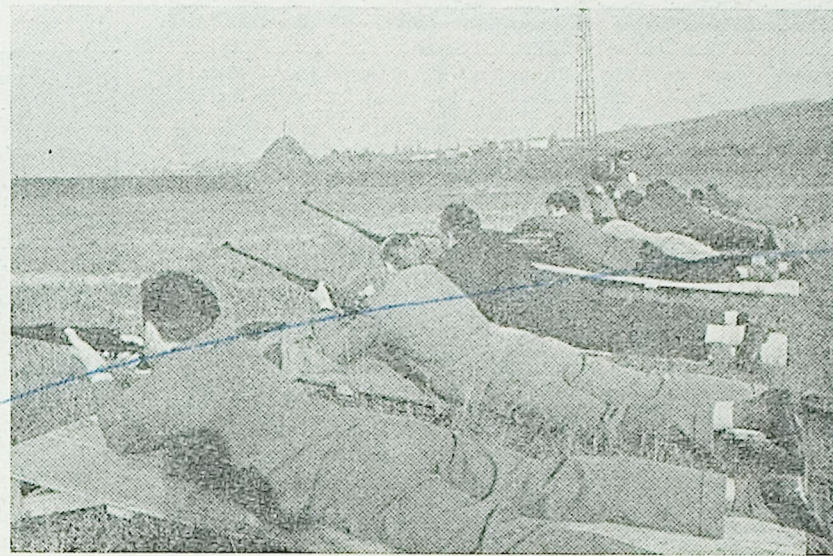
Najbrž se ne bomo prav nič zmotili, če bomo rekli, da je rezultat realen. Gostje so bili sicer tehnično boljši, domačini pa so bili poizrtvovalnejši. Pri domačih je bil najboljši Jerkovič, odlikovala pa sta se tudi mlada igralca Kovačič in Čendak. Pri gostih je

bil najboljši Opresnik. Sodnik Radonič je sodil z napakami.

Nova Gorica si je priborila vodstvo že v šesti minuti in ga obdržala do konca. Vendar izid ni realen ker so bili domači v veliki premoči. Napadalci pa so kar trikrat zgrešili prazna vrata iz neposredne bližine.

Lestvica:

Branik	15	12	1	2	66:12	25
Kladivar	15	11	2	2	46:32	24
Triglav	15	9	0	6	24:30	18
Maribor	15	7	3	5	22:22	17
Rudar	15	7	2	6	37:16	16
Sobota	15	7	2	6	33:34	16
Ljubljana	15	7	1	7	32:28	15
Krim	15	5	5	5	17:29	15
N. Gorica	15	4	3	8	29:44	11
Ilirija	15	4	1	10	18:32	9
Izola	15	0	7	8	14:39	7
Graficar	15	1	5	9	10:41	7

Občinski odbor ZROJ v Kopru je priredil za svoje člane preizkušnjo v streljanju z malokalibrsko puško. Kako je bilo streljanje potrebno, najbolje kaže dokaj pičel uspeh, ki so ga udeleženci pokazali. Na sliki: del članov organizacije pri streljanju minuli teden na strelišču v Skocjanu. Pri organizaciji so pomagali tudi zastopniki komande vojnega oddelka in koprski postaje Ljudske milice, svoj »lonček« pa je pristavila tudi strelska organizacija, v katero je vključeno razmeroma malo rezervnih oficirjev

PRIMORSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Sežančani prelomili s tradicijo

V trinajstem kolu primorskega nogometnega prvenstva so dosegli naslednje izide: Postojna—Tabor 1:3, Ilirska Bistrica—Tolmin 2:3, Adria—Branik 0:0, Anhovo—Primorje 2:2. Tekmo Rudar—Sidro so odložili, medtem ko je bil Tomos prost.

Najbolj preseneča zmaga Sežančanov v Postojni. V prejšnjih dveh prvenstvih smo bili navedeni, da je Tabor v spomladanskem delu prvenstva povsem pustil. Letos so postavili tradicijo na glavo. Najprej visoka zmaga nad Adrio in zdaj še zmaga na vročem postojnskem igrišču. Če bo šlo tako naprej, utegne postati Tabor najresnejši konkurent Tolminu za prvo mesto. Zlasti še, če mu bo uspelo v nedeljo premagati na domačem igrišču Tomos.

Glede tekme v Postojni je treba povedati, da je bila zmaga gostov povsem zaslužena. Igrali so bolj povezano kot domačini, pa tudi kondicijsko so bili boljši. Res pa je tudi, da bi bili lahko igralci Postojne nekoliko bolj borbeni.

Ilirska Bistrica bi kmalu poskrbela za novo senzacijo. V prvem polčasu so bili domačini

boljši in tudi prvi dosegli vodstvo. Imeli so celo priložnost povisati razliko na 2:0, toda enajstmetrovko so zastreljali. Tolmin si je priboril zmago pravzaprav zaradi nenadne zmede v domačih vrstah in v nekaj minutah dosegel tri gole. Glede na dogodke na igrišču bi domačini zaslužili točko.

Tekma v Mirni imela dva različna polčasa. V začetku so bili v premoči domačini, ki pa so zapravili več zrelih priložnosti. V drugem polčasu je prevzel pobudo Branik, ki je nekaj časa povsem oblegal gol domačih. Toda

STRELSTVO

V nedeljo je bilo v Kopru prijeteljsko tekmovanje med strelskima družinama Kopra in Hrvatitov. Od 200 možnih krogov so dosegli: Edi Zerjul 179 krogov, Ernest Vrhovnik 172 krogov, Nedeljo Markežič 168 krogov, zadnji izmed desetih tekmovalcev pa je zaostal za tretjeplasiranim le za 20 krogov.

Zmagali so Koprčani s 1569 krogi, medtem ko so strelci iz Hrvatitov dosegli 1313 krogov.

tudi Branikovi napadalci so se pokazali kot slabi strelci in tako sta se nasprotnika morala spoprijazniti z delitvijo točk.

Neodločeno se je končala tudi tekma v Anhovem. Domačini so tokrat presenetili z dobro igro in so bili zlasti v drugem polčasu v premoči. Ajdovci so lahko zadovoljni, da so odnesli točko.

Tekmo Rudar—Sidro so odložili. Kakor smo neuradno obveščeni, namerava Rudar odstopiti iz primorske lige. Vzroki nam niso točno znani, vendar menimo, da gre za nogometno igrišče. V Idriji so namreč nameravali zgraditi stadion do začetka spomladanskega prvenstva, slabo vreme pa jim je to onemogočilo. Zdaj bi morali vse tekme igrati zunaj, to pa je povezano z velikimi stroški in tudi možnosti za uspeh so majhne, ker se Rudarjevi igralci niso mogli dobro pripraviti. Vsekakor bo o zadevi sklepala Primorska nogometna podzveza. Želeli bi, da bi našli nek sporazum, kajti v nasprotnem primeru bi vse preostale tekme registrirali s 3:0 p.f. v korist nasprotnikov Rudarja. To pa pomeni, da bi bili oškodovani tisti, ki jim je jeseni Rudar pobral točke.

Lestvica:

Tolmin	12	8	2	2	39:17	18
Tabor	13	7	2	4	35:27	16
Primorje	13	6	4	3	27:25	16
Branik	13	6	3	4	34:15	15
Tomos	12	6	3	3	25:15	15
Postojna	12	6	2	4	25:18	14
Sidro	12	5	3	4	24:14	13
Rudar	11	4	1	6	33:32	9
Adria	12	3	3	7	24:43	9
Il. Bistrica	13	2	2	9	12:46	6
Anhovo	13	1	3	9	13:38	5

V prihodnjem kolu bodo na sporedu naslednja srečanja: Tolmin—Anhovo, (Primorje—Rudar), Sidro—Adria, Branik—Postojna in Tabor—Tomos, Il. Bistrica je prosta.

OBČNI ZBOR TD PORTOROŽ

Minuli teden je imelo turistično društvo v Portorožu svoj letni občni zbor. Lani so želi lepe uspehe, vendar pa jih čaka v letošnjem letu še obilo dela. Predvsem bodo morali posvetiti večjo skrb turistični vzgoji prebivalstva. Ena izmed oblik delovanja društva med prebivalstvom naj bi bila akcija za oddajanje privatnih sob.

V plodni razpravi so apelirali na gospodarske organizacije, ki imajo od turizma direktni ali posredni dobiček, naj bi odvajale nekaj promila svojega dohodka v sklad za pospeševanje turizma. Predsednik TZS V. Sršen pa je dejal, naj bi imeli gostinci do raznih prireditvev boljše razumevanje. Predlagal je tudi, da bi bilo treba delovanje društva razširiti tudi na bližnje vasi.

Na zboru so izvolili nov 13-članski upravni odbor.

REPUBLIŠKA ROKOMETNA LIGA

Koper in Ajdovščina na zadnjih mestih

Koper in Ajdovščina sta v nedeljo ostala spet praznih rok. Koprčani so izgubili v Kranju z Mladostjo (16:11), medtem ko je Ajdovščina izgubila na domačem igrišču (17:7). Primorska zastopnika sta se znašla na zadnjih mestih. Možnosti za rešitev so majhne. Zlasti za Ajdovščino, ki celo na domačem igrišču izgublja z visokimi razlikami.

Iz Kranja poročajo, da so se igralci Kopra dobro borili. Če ne bi imeli smole v začetku, bi se tekma najbrž drugače končala, kot se je. Nekoliko »trdi« od dolgega potovanja so že v prvih dveh minutah prejeli pet golov. Vsi poznejši napori so bili zaman in razlika prvih minut je ostala do konca tekme.

Za Ajdovščino pa moramo po-

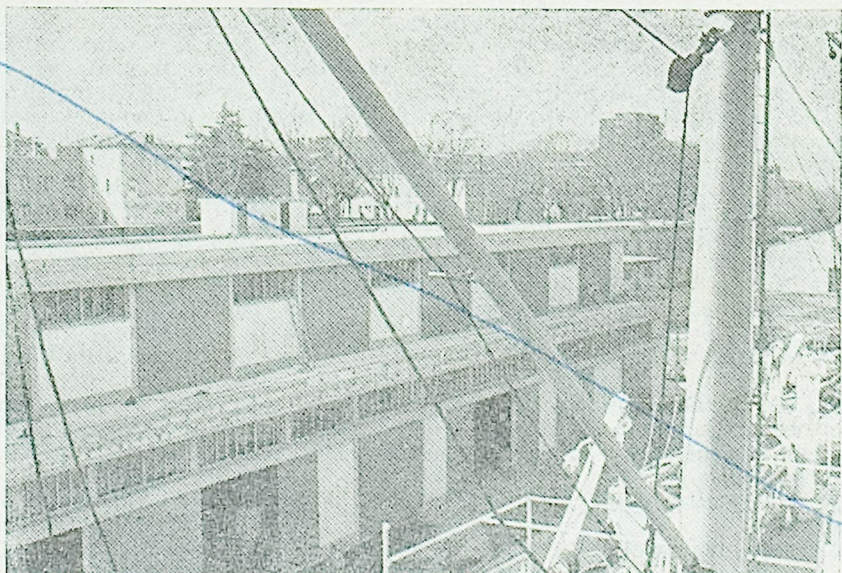
vedati, da ni igrala tako zelo slabo, kot kaže izid. Domači so imeli namreč precej smole pri streljanju na gol, mnoge strele pa je branil odlični vratar gostov, ki je bil najboljši na igrišču.

Lestvica:

Odrad	11	10	0	1	251:171	20
Mladost	11	8	1	2	224:171	17
Rudar	11	8	0	3	198:174	16
Branik	12	6	2	4	176:171	13
Slovan	11	4	2	5	186:201	10
Svoboda	12	3	2	7	164:181	8
Kovinar	11	2	2	7	154:196	6
Koper	11	0	4	7	150:201	4
Ajdovščina	10	1	2	8	159:221	4

NOVI NOGOMETNI SODNIKI

Podzveza nogometnih sodnikov za okraj Koper je v zimskih mesecih priredila tečaj, na katerem je 14 kandidatov proučilo snov za pridobitev priznanja nogometnih sodnikov. Zaključni izpiti bodo jutri ob 15.30 v Kopru in zanje so prijavljeni: Rinaldo Bornšek, Gojko Bjelovuk, Čamil Čovič, Evgen Gombač, Danilo Urbančič, Marjan Batič, Mihajlo Stankov, Adolf Smode, Aleksander Žagar in Jože Vehar iz Kopra, Just Ivanovič, Franc Kosi in Milan Hočevar iz Pirana ter Ante Čonda iz Postojne.

Tranzitno skladišče v novem koprskem pristanišču je že do polovice pod streho in že služi svojemu namenu

ŠAH

OBČNI ZBOR ŠD KOPER

V ponedeljek, 18. aprila, bo v klubski sobi hotela Triglav redni letni občni zbor koprškega šahovskega društva. Ob tej priložnosti bodo tudi razdelili priznanja najboljše plasiranim na zadnjem turnirju za prvenstvo Kopra. Pričakujejo, da bodo na občnem zboru sprejeli več važnih sklepov za kvalitetni napredek šaha v mestu ter za nadaljnji razvoj te igre zlasti med delavsko in kmečko mladino. Vabljeni so tudi simpatizerji!

V POSTOJNI SO USTANOVILI OBČINSKO ZVEZO

Pretekli torek je bila v sejni dvorani ObLO v Postojni ustanovna skupščina Občinske zveze za šport in telesno vzgojo, ki ji je razen številnih delegatov prisostvoval tudi znani telesnovzgojni delavec koprškega okraja Boris Jurca. Uvodoma je dosedanjí predsednik Občinskega sveta za telesno kulturo Gvido Trampuš pojasnil pomen in vlogo nove ustanovljene zveze. Ob zaključku skupščine je bil izvoljen 11-članski upravni odbor, 3-članski nadzorni odbor in 3-članska častno razsodišče.

I. V.

OBČINSKA ZVEZA ZA TELESNO VZGOJO TUDI V IZOLI

V nedeljo so tudi v Izoli ustanovili občinsko zvezo za telesno vzgojo. Na ustanovnem občnem zboru so naglasili, da bo imela nova organizacija velik pomen za razvoj športa zlasti med delavstvom. Med prvimi nalogami bo vključevanje ženske mladine v športne organizacije ter poživitev vodnih športov in atletike. Zveza bo morala odpraviti tudi nekatere negativne pojave v nogometnem športu. Za predsednika zveze so izvolili Aleksandra Blažino.

ŽIVAHNE PRIPRAVE ZA SEZONO

Kakor hitro se je vreme zboljšalo, so začeli v piranski občini pripravljati počitniške domove za letošnjo turistično sezono. V Portorožu hitijo z gradnjo počitniškega doma podjetja »Kamnike«, ki bo imel 48 ležišč, tudi počitniški dom podjetja »Planika« iz Kranja, ki bo imel 30 ležišč, bo do sezone pripravljen za sprejem prvih gostov. Močno gradijo in preurejajo tudi v Piranu, Fljési in Seči. Število ležišč v počitniških domovih piranske občine se bo tako do začetka sezone dvignilo na več kot 3.500.

Kam v soboto?

Vsi na maturantski ples, ki ga prirejajo koprške učiteljske 23. aprila ob 20. uri v hotelu Turist (v Konventu) v Ankaranu!

Veselo rajanje in pester program! servacije v trafiki na Titovem v Kopru

V Rovinju - podvodna televizija

Doslej so v Evropi le angleški in zahodnonemški biologi raziskovali morsko dno s pomočjo televizijskih kamer. Pred nedavnim pa so začeli uporabljati televizijo tudi znanstveni sodelavci Inštituta za biologijo morja v Rovinju.

Kamere in ostale aparature, ki jih uporabljajo v Rovinju,

BOJ PROTI »PLEŠI«

Na področju sedanjega koprskega okraja je bilo nekdanje približno 16.000 ha goščav. S pogozdovanjem so pričeli leta 1857. Tedaj je gozdar J. Kolter uspešno zasadil dve kulturi črne bora. V času 84 let, do druge svetovne vojne, so pogozdili približno 5.700 ha »plešastega« zemljišča, od osvoboditve do danes pa 3.300 hektarov. Za to obsežno delo so porabili 19 milijonov sadik in 45.000 kg gozdnega semena.

CASTILJIVA STAROST

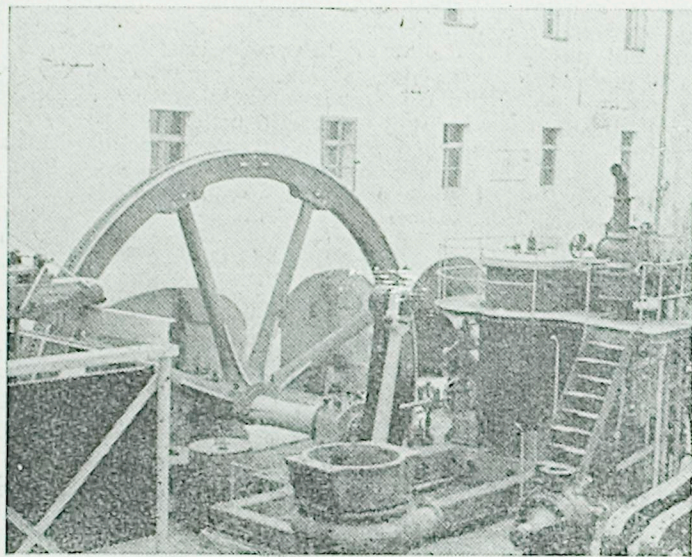
Istrijski rudnik je za več kot 50 let starejši od prve slovenske knjige. Na sliki vidite vhod v rov, v katerem so pred 460 leti odkopali prvo kepo živosrebrne rude. Na tem mestu je bil bržkone tudi tisti studenec, pri katerem je namakal škaf in čebre istrijski sodar in opazil — kakor trdi legenda — da se je vanje nateklo živo srebro. Na tem mestu so prvič zapeli tudi rudarski krampi in se je začela najstarejša rudarska tradicija v Sloveniji. Zila, po kateri vrtajo že več kot štiri stoletja, še vedno ni izrpana. Edino v njej pa je tudi moč najti živo srebro samorodno. V tem rovu se pokažejo v skali srebrne kapilice kakor znoj na prepotenem čelu. »Služi« v tem rovu trajajo zaradi tega le šest ur.

so večina domačega izdelka. Biologi v Rovinju so najprej preskusili znanstvene in praktične možnosti tega sodobnega pripomočka. Že prvi poskusi so pokazali, da je moč s televizijskim snemanjem pod morsko gladino nuditi izdatno pomoč pri iskanju potopljenih ladij, s televizijsko kamero je mogoče nadzirati gibanje ribiških mrež in odkrivati ribje jate ter določati celo njihovo vrsto in velikost.

Pred podvodnim snemanjem postavijo televizijsko kamero v nepremičljivo ohišje, na katerem so pripravljeni reflektorji, ki razsvetljujejo morsko dno. Slike, ki prihajajo izpod morja, ni moč videti le na ladiji, marveč tudi v Rovinju.

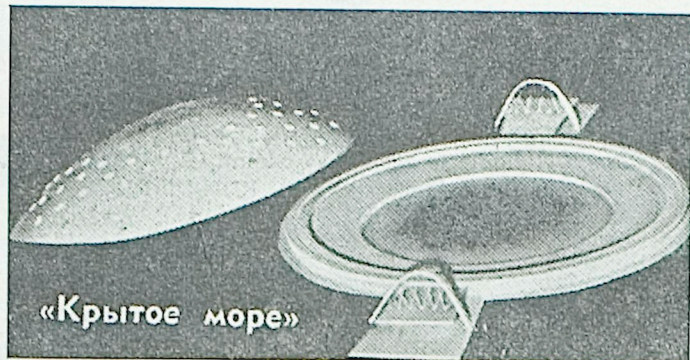
TOVORNA LADJA — IZ PLASTIČNE MASE

Pred nedavnim je neka ladjedelnica v Sovjetski zvezi splavila tovarno ladjko, ki je zgrajena iz plastične mase. Tehnološke podrobnosti o materialu, ki so ga uporabili, niso poznane, vendar pa sodijo, da je plastična masa trša in bolj elastična od jekla. Dobre strani »plastične« ladje so na dlan: takšna ladjka ne rjavi, ni je treba vedno barvati in je za tretjino lažja od jeklene. Njena nosilnost je tako za tretjino večja od običajnih železnih ladij in lahko razvije kljub temu isto brzino. Ta svojevrstna tovarna ladjka bo opremljena z Diesl motorji.

Pred leti so v Istrijskem rudniku zamenjali strojno opremo, vendar starih strojev niso povsem zavrgli. Preselili so jih v muzej in montirali na dvorišču Istrijskega gradu. Med 12 stroji je najbolj zanimiva Kleyeva črpalka, ki je edina te vrste na svetu (črpalke in njenih načrtov nima niti tovarna Skoda v Plzinu na Češkoslovaškem, ki je ta stroj izdelala pred približno 70 leti). Črpalka tehta 200 ton. Na uro je porabila 1 kubni meter drv in 500 kg premoga. Stregla sta ji dva kurjača, ki sta mogla le z največjo naglico streči njeni pogonstvi. Na sliki: del strojne oddelka v Istrijskem rudniku.

Gledano v svet ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSODA

Sovjetski arhitekt Josip Georgijevič Zališvili je projektiral morsko zimsko kopališče na Črnem morju, ki ga bodo zgradili nekje na Krimu. Na sliki je maketa projekta. Zimski bazen, v katerem bo segrevan zrak, pesek in voda, bo imel premer 120 metrov in bo v njem prostora za okrog tri tisoč kopalcev. Sonce bo kopalcev zamenjal poseben splet električnih ultravijoličnih luči.

Živali med seboj

Živali se med seboj sporazumevajo s klicanjem. Vsak glas nekaj pomeni. Z njimi izražajo živali strah, ljubezen, bolečino, previdnost in gotovost.

ROBOTI PREIZKUŠAJO POHIŠTVO

Te dni je odprta v Londonu velika razstava sodobnega pohištva. Neka britanska družba je namestila v svoj paviljon tudi dva robota, ki preizkušata trpežnost postelj. Robota sta težka po 76 kg in se valjata po žimnicah s hitrostjo 12 obratov na minuto. Ker se človek obrne v eni noči približno 6-krat, lahko robota v 18 urah reproducirata pogoje šestletnega rabljenja žimnice.

Zanimiva pa je trditve zoologov, češ da se živali iste vrste iz raznih kontinentov med seboj ne morejo sporazumeti. V Evropi so posneli glasove ptic na magnetofonski trak in predvajali oddajo pticam v Ameriki. Ptice niso razumele »govorice« svojih prekooceanskih sorodnikov in so bile povsem brezbrizne.

»GLAS NEZADOVOLJNIH«

Nedolgo tega je izšla v Parizu prva številka novega tednika, ki ima naslov »Glas nezadovoljnih«. Na prvi strani so natisnili tudi članek: »Stanovniki ne bi smeli več plačevati stanovanjske najemnine«. »Glas nergačev« bo imel bržkone več dopisnikov kakor pa naročnikov.

BERNARD SHAW — PROPAGANDIST JUGOSLOVANSKEGA TURIZMA

Veliki angleški književnik G. B. Shaw je obiskal našo domovino dvakrat. Naše morje je obiskal leta 1929 in 1930. Nad lepoto naše prirode je bil tako očaran, da je poslal poslanico Angležem, Ircom, Skotom in Amerikancem, naj obiščejo Jugoslavijo. To poslanico so objavili veliki angleški in ameriški časopisi; Shaw je napravil tako našemu turizmu milijonsko reklamo.

V poslanici je napisal tudi te besede: »Ljudje so takšni, kakršne si le morete želiti. Gostoljubni so, veseli in lepi. Vsako mesto je — slika; vsako dekle — filmska zvezda. Pri- dite čimprej. Prelepo je, da bi moglo dolgo trajati.«

MILIJON KONJSKIH SIL

V tovarni turbin v Harkovu gradijo parno turbino, ki bo največja na svetu. Zmogljivost turbine bo 600 tisoč kilovatov. Če primerjamo njeno delo s konjsko močjo, potem bo lahko opravljala turbina tolikšno delo, kakor bi ga 1 milijon konj.

STEKLENI »FEDER«

Na zadnji redni razstavi naj-novejših dosežkov urarske industrije v Svici so prikazali tudi uro, ki ima namesto jeklene vzmeti pero iz stekla.

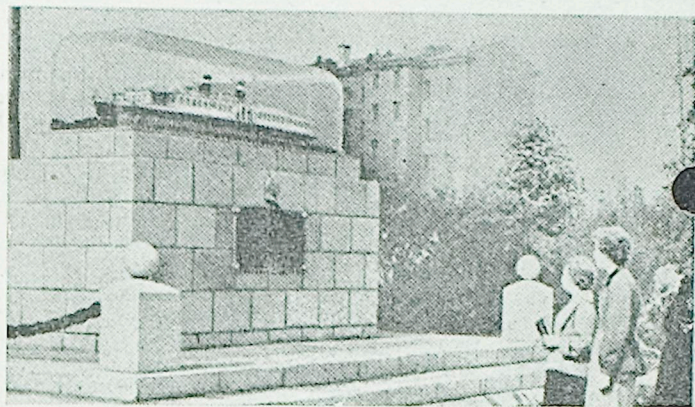
TKANINA NAMESTO TRAVNIKA

Neko nogometno igrišče v Moskvi so prekrili s tkanino, da bi zavarovali igralce v primeru deževnega vremena pred vodo, blatom in spolzkimi tli. To blago je sknako iz posebnega materiala, ki vodo vpija in jo odceja v posebne kanale. Igranje nogometa po tej preprogi je menda bolj prijetno kakor po travnatem igrišču.

Seveda je to steklo napravljeno precej drugače od oken-skega. Po svoji kvaliteti je stekleni »feder« boljši od jeklenega. Neobčutljiv je za magnetizem in je mnogo odpornejši proti udarcem. Vlaga mu ne more škodovati, mimo tega pa je celo bolj elastičen od vseh vrst jeklenih peres, ki jih doslej poznajo.

»GOSTILNIŠKI ČUDEŽ«

V minulem letu so izdali prebivalci Zahodne Nemčije za alkoholne plače približno 12 milijard mark. To je 6 odstotkov narodnega dohodka. Nemški »gospodarski čudež« se torej spreminja v »gostilniški čudež«.

V Krasnojarsku so na bregu Jeniseja postavili spomenik — ladjji. Majhni fečni ladjji, ki je nekoč prevažala ljudi po Jeniseju. Na velikem podnožju piše na bronasti plošči: Maketa parnika Sveti Nikolaj, na katerem je V. I. Lenin dne 30. aprila 1897 odpotoval iz Krasnojarskega pristanišča v Minusinsk na poti v pregnanstvo v Sumensko.

ROJSTVO SVINČNIKA

Prvi svinčnik so napravili leta 1563 v Angliji, ko so odkrili prve zaloge grafitu. Grafit so razrezali na ozke in podolgovate palčice, ki so jih obložili z lesom.

OLJE IZ PRAVE KAVE

Kadar je nastopila gospodarska kriza, so začeli v Braziliji kuriti lokomotive s pravo kavo. Strokovnjaki Tehnološkega inštituta v Rio de Janeiro pa menijo, da bi bilo tedaj, ko pade cena kavi tako nizko, bolj priporočljivo kavo predelovati in iz nje pridobivati olje. Tega v Braziliji primanjkuje. V kavi je precejšen odstotek maslobo, ki je odlične kakovosti. Tako pridobljeno olje bi bilo moč uporabljati tudi v medicini. Kavnemu olju je treba odvzeti le duh po kofeinu.

MINIATURNI ELEKTRONSKI STROJ

Najmanjši in najpopolnejši elektronski stroj so pravzaprav človeški možgani. V velikih možganih ima človek približno 10 do 15 milijard živčnih celic. Med njimi je mogoče vzpostaviti okoli 10 trilionov zvez. Po računih ameriških znanstvenikov, bi moral biti elektronski stroj velik kot cela država New York, da bi lahko vzpostavili tolikšno število raznih zvez. Brezštevilne elektronske cevi in žarnice bi porabile za svoje delo energijo, ki jo proizvaja celotni hidroelektrični sistem na Niagara.

Italijanska filmska igralka Silvana Mangano kljub svojim odlikam ni mogla prirediti v Italiji pravega uspeha koprodukcijem filmu Jovanka, v katerem igra glavno vlogo.

R. L. STEVENSON

Nenavaden primer

9

To obvestilo je napolnilo advokata z novim strahom. Pismo je očitno prišlo skozi laboratorijska vrata; morda je bilo napisano celo v advokatovem kabinetu. Če je tako, je treba soditi o pismu nekolikant drugače in je treba ravnati z njim z večjo obzirnostjo. Ko je šel po ulicah, so ga vso pot spremljali prodajalci časopisov, ki so na vsa usta in hrupno kričali:

— Posebna izdaja! Strahoten umor narodnega poslanca!

Pravzaprav je bil to posmrten govor njegovemu prijatelju in klientu, in advokat se ni mogel otresti bojazni, da bo v vrtincu tega skandala trpel ugled drugega prijatelja. Odločitev v tej zadevi je bila sila kočljiva. Najsi je bil še tako samozavesten, si je vendar zaželel nekakšnega nasveta. Pomislil je, da ga ne sme poiskati naravnost, marveč po ovinkih.

Kmalu nato je sedel Utterson poleg svojega kamina z gospodom Guestom, svojim glavnim pisarjem. Med njima je bila mizica, na njej pa steklenica imenitnega starega vina. Megla je še vedno lebdela nad mestom. V sobi je bilo somračno; razsvetljevala jo je le drhteča svetloba iz kamina. Advokat se je neopazno razkril. Ni bilo človeka, pred katerim bi bil bolj skrival svoje misli, kakor pred Guestom, in vendar ni bil nikdar povsem gotov, ali je prekril svoje misli in svoje namene toliko, kolikor je nameraval. Guest je šel zaradi poslov večkrat h Jekyllu, poznal je Poola in težko, da bi ne vedel za zveze, ki jih ima Hyde s to hišo in bi sam ne prišel do nekakšnih zaključkov. Je mar potem pravilno, da vidi to

pismo? Razen tega se je Guest mnogo ukvarjal z grafologijo in bi imel takšno kretjino za nekaj povsem prirodnega in ljubeznivega. Mimo tega je bil pisar tudi človek, ki je umel svetovati; le redkokdaj bi prebral kakšen nenavaden dokument, da ne bi kaj pripomnil, in na osnovi takšnih pripomb je lahko Mr. Utterson izbral pot, po kateri je krenil.

— Zalostna je ta zadeva s sir Danversom, — je rekel advokat.

— Res, gospod, zelo je vznemirila javno mnenje, — je odvrnil Guest. — Ta človek je seveda blazen.

— Rad bi slišal vaše mnenje o tem, — je dejal Utterson. — Imam dokument, ki ga je napisal osebno. To naj ostane med nama, ker pravzaprav še sam ne vem, kaj naj z njim napravim. Na vsak način je to odvratno. Tukaj je: pred vami je rokopis nekega morilca.

Guestove oči so zasijale. Poglobil se je v pisavo in jo jel strastno proučevati.

— Ne, gospod, — je rekel, — ta človek ni blazen. Na vsak način je rokopis sila nenavaden.

— Po vsem sodeč je nenavadna tudi oseba, ki je to napisala, — je dodal advokat.

Tedaj je prišla služkinja in prinesla neko pisemce.

— Je to od dr. Jekylla? — je vprašal pisar radovedno.

— Mislim, da pisavo poznam. Je kaj osebnega, Mr. Utterson?

— Samo vabilo na večerjo. Zakaj? Ga hočete pogledati?

— Samo za hip. Hvala, gospod. — Pisar je položil eno pismo zraven drugega in pozorno vzporejal njuni vsebini.

— Hvala, gospod, — je dejal na kraju in mu vrnil pismi.

— Zelo zanimiv rokopis.

Nastal je groben mir, v katerem se je bojeval Mr. Utterson sam s seboj.

— Zakaj ste ju primerjali, Guest? — je vprašal iznenada.

— No, gospod, — je odvrnil pisar oklevajoče, — nenavadno sta si podobni. V marsikateri potezi sta si pisavi enaki, samo črke so malce drugače obrnjene.

— Res, čudno, — je zamrmral Utterson.
— Da, to je, kakor pravite zares čudno.
— Ni treba, da bi o tem pismu komu kaj govorili, — je rekel šef.

— Seveda ne, gospod, — je soglašal pisar.
Kakor hitro se je znočilo in je ostal advokat sam, je zaklenil pisemce v svojo blagajno in tu je tudi obležalo. »Kaj!« je pomislil. »Je mar Henry Jekyll padel že tako globoko, da je jel ponarejati pisma nekakega morilca? Čutil je, kako mu gre po hrbtu srh in mu ledeni k žilah.

NENAVADEN PRIMER DR. LANYONA

Čas je mineval. Na morilčevo glavo so razpisali tisoč funtov nagrade, ker so imeli smrt sir Danversa za nekakšen zločin proti javnosti, toda Hyde je izginil kakor bi se bil vdrl v zemljo. Policija je bila brez moči in ni vedela, kje in kako naj ga išče. Res da so o njegovi preteklosti marsikaj odkrili, toda vse je bilo podlo in nizkotno. Pripovedovali so zgodbe o zavratnosti tega človeka, o njegovem pregrešnem življenju, o njegovi mrznosti, ki je bila, kakor se je zdelo, njegovo bistvo. Vendar pa o njegovem sedanjem bivališču ni vedel nihče ničesar. Od časa, ko je zjutraj po umoru zapustil svojo hišo v Sohu, se je zdelo, kakor da ga ni več in ga nikdar tudi ni bilo.

Bolj ko je mineval čas, bolj je duševno okrevale tudi Mr. Utterson. Postajal je vse bolj miren in vse bolj uravnotežen. Smrt sira Danversa je bila, po njegovem pričanju, z nenavadnim Hydom izginotjem več kot ublažena. In zdaj, ko ni bilo več kvarnega vpliva, se je začelo novo življenje tudi za dr. Jekylla. Odtrgal se je iz svoje osamljenosti in obnovil stike s svojimi prijatelji; bolj kot po svoji pobožnosti se je jel odlikovati po svoji dobrotljivosti. Delal je neutrudno, večkrat se je odpravil na sprehod in mnogo žrtvoval v dobrotelne namene. Kazalo je, da mu postaja obraz vse manj zamišljen in da se bšči od nekega notranjega spoznanja, da je koristen potreben. Tako je živel zdravnik v miru več kot dva meseca.